

د «دوزخ په جنت کې» کیسه

ښه مې نه یادېږي چې د دې ناول لیکل مې کله پیل کړل خو مفکوره یې په ۲۰۱۲ کې ذهن ته راغله. هماغه مهال د لیکوالۍ نړۍ وال پروگرام ته ورغلی وم چې په ترڅ کې یې د امریکا د متحدو ایالتونو مختلف ښارونه مو هم وکتل. په دې کې یو ښار شیکاگو و، د ارنسټ همبڼګوې د زوکړې او اوسېدو ښار. هلته د سفر په نیمايي کې د زړه تنګون ځورونکې څپه راباندې راغله. نور ملګري مې د ښار له چکرونو خوند اخیست خو زما لپاره هر څه غمېدلي وو. هلته دغه تصور را ته پیدا شو چې دوزخ مکان نه دی، زمان دی. د «دوزخ په جنت کې» مفکوره هماغه مهال ذهن ته راغله او نیت مې وکړ چې ناول به ورباندې لیکم.

وطن ته چې راستون شوم، څه موده وروسته مې ناول شروع کړ خو په کراتو داسې ځای ته ورسېدم چې نور ورباندې نه شواى تلی. بیا به مې په میاشتو میاشتو غرض پرې نه کاوه او بیا به مې لیکل شوې برخه له پیله تر پایه ولوسته چې بېرته هماغه فضا ته ورننوخم او ناول وغځولی شم. په دې منځ کې مې شپږ اوه نور کتابونه تکمیل او چاپ کړل خو دا یو هماغسې نیمګړې پاتې و تر دې چې نظام نسکور شو او هر څه را ته ختم شوي غونډې واېسېدل. ډارېدم چې زه به نه يم او دغه ناول به، چې ډېر راباندې ګران و، همداسې نیمګړې پاتې شي. د سقوط په اولو شپو کې مې هماغه نیمګړې نسخه راشد خټک، اېمل پسرلي، ډاکټر اکبر اکبر، او د داستاني بنډار د وټس اپ ګروپ نورو ملګرو ته ولېږله او ومې ویل چې که څه راباندې وشول، دا ناول به

تاسې همداسې نيمگړې چاپوئ. ملگرو ډاډ راکاوه خو پوهېدم چې دوی هم هماغومره ناهيلي وو څومره چې زه وم. خو دوی مې هسې غمجن کړي وو، څه پوهېدم چې اوه مياشتې وروسته به «دوزخ په جنت کې» په جرمني کې تکميلېږي.

دغه ناول متفاوت دی. زما ادعا همدومره ده. دا چې له نورو ناولونو يې توپيرونه څه دي، تاسې او کره کتونکي به يې معلوموئ. په دې کې يوازې يو دوزخ او يو جنت نه دی، دوزخونه په کې دي او جنتونه په کې دي. اېمل پسرلي يو وار ويلي وو چې دی تصور کوي چې زموږ غرونه په فضا کې پاتې کېږي او ممکن يو وخت داسې وسايل پيدا شي چې د زرگونه کاله مخکې غرونه پرې ضبط شي او موږ يې واورو. په دې ناول کې غرونه او فکرونه ليدل کېږي، په مختلفو رنگونو او شکلونو. د ناول په يوه ځای کې راغلي دي: «هره ولې لکه غشی راباندې لگېده. لکه د ځنگله په منځ کې چې ولاړ يې او د هرې ونې هر بناخ او هره خانگه غشی وي او درگرده د تا خوا ته گوزارېږي او ته نه ډال لرې، نه زغرې.» دغسې تشبیه مې د ارواښاد سلېمان لايق په منظوم داستان «مردی از کوهستان» کې لوستې وه. د ونې دغه تعريف چې «نباتات هغه موجودات دي چې زموږ فاضله مواد په مېوو بدلوي. موږ خپل فاضله مواد د ونو بېخ ته اچوو او دوی ورنه مېوې جوړوي.» زما د کشر زوی، مجيب الله، خبره ده. همدارنگه د زرو هېندارو کور د يوه حکايت يوه جمله هم په دې ناول کې راغلې ده: «هغوی د حقيقت يوه ټوټه موندلې ده او گومان کوي چې ټول حقيقت همدا دی.»

د دې ناول، بلکې د خپلو ټولو کيسو ډېره زياته برخه مې په نيمو شپو کې ليکلې ده. د نيمې شپې مطلقه خاموشي د تخيل مرغه ته د لوړو او اوږدو الوتنو ځواک ورکوي. د دغو خونديروو بې ځويو مندوي يم. ها بله مې ورځ مې فيسبوک د ۲۰۲۰ د جون د ۲۶ مې دغه پوست رامخې ته کړ: «بېگا مې بيا خوب تښتېدلی و. زه هم شاوخوا دوه بجې پاڅېدم او تر سهاره کمپيوتر ته کېناستم. د «دوزخ په جنت کې» ناول مې لږ وغځاوه. د دې ناول ډېرې برخې مې په نيمو شپو کې ليکلې دي. که بشپړ شو، خپلې بې خوبۍ ته به يې ډالۍ کړم.»

د «دوزخ په جنت کې» نطفه په شيکاگو کې راوتوکېده، په کابل کې يې وده وکړه، په اسلام آباد کې يې اندامونه تکميل شول او په جرمني کې يې خپل جنيني عمر تکميل کړ. ناول مې تر چاپ مخکې ښاغلي اېمل پسرلي او استاد اسدالله غضنفر ته لېرلی و. کور يې ودان چې د ټايپي املايي تېروتنو د تصحيح په خوا کې يې د ناول د بهترۍ لپاره گټورې مشورې راکړې.

د قدرمن ډاکټر صاحب صادق ژرک مننه کوم چې د دې کتاب چاپولو ته يې لاره هواره کړه. خدای دې دی او ملگري يې روغ او خوشحاله لري. همدارنگه د گران عمر اندېش پر گوتو دې برکت وي چې د کتاب پښتۍ يې ډيزاين کړې ده.

مينه او درنښت

محب الله زغم

۲۰۲۲ د جولای ۷

ڊالی

د بي خوبی هغو شېبو ته چې دا او نورې کيسې

يې راباندې وليکلې.

دوزخ په جنت کې

غواړو خوندونه ابدې وي خو داسې نه ده.

خوندور وېرم مې احساس کړ. پوزه مې وسوږله. ښه لويه ساه مې واخيسته، څومره هوا چې مې په سږو کې ځايېدله، هغومره لويه. دغه خوشبويي راته اشنا غونډې وه، لکه د سنځلو او د گلابو وېرم چې سره گډ شوي وي. خو داسې بوی پخوا هېڅکله راباندې نه و نښتی. خو زه «پخوا» ولې يادوم؟ کومه «پخوا»؟ هېڅ! حافظه مې سپينه وه.

سترگې مې پرانيستلې. اسمان تګ شين و، داسې روڼ لکه له بارانه وروسته چې وي. لمره نېغه پر سر مې ولاړ وه. نه گرمي، نه يخني. داسې خوندوره هوا چې ما ويل کاش ټول عمر همدغلته همدغسې پروت وای.

سر مې پورته او لاسونه مې ترې لاندې کړل چې تکیه شي. ورو ورو مې شاوخوا ته وکتل. چارچاپېره ونې وې، گلان وو. د ونو پانې او د گلونو گلپانې داسې پاکې، داسې ځلېدونکې وې لکه يوه يوه چې دې په خپل لاس په رڼو او بو مينځلې وي او داسې زرغونه رڼا يې کوله چې ته وا پانې نه دي، ډېسوي دي، څراغونه دي.

کېناستم. ټوله ځمکه په شنه چمن پوښلې وه، ته وا چا شين
بخمل پرې غوړولی دی. د چمن له هر ډکي څخه خوشبویي داره
وهله او لور په لور او هرې خوا ته خپرېدله.

ځان ته مې وکتل. نري سپين کالي مې پر تن وو. لاس مې پر
تېر کړ. داسې پوست او بنوی ولگېد لکه د گلابو پر گلپانې چې
لاس تېروې. پخوا مې هېڅکله داسې کالي نه وو ليدلي. اورېدلي
مې وو چې ورېښمين ټوکر همداسې نرم وي؛ خو ليدلی مې نه و.
دا «پخوا» نو بيا له کومه شوه؟ لکه چې زما آزار ته يې ملا تړلې
ده او نه مې پرېږدې چې پوره خوند واخلم. داسې نو نه کېږي، دا
له ذهنه بايد وشړم.

وږی وم، لکه د مياشتو مياشتو روژه چې مې وي. څنگ ته
مې وکتل. د منو ونه، ډک ښاخونه، ولاړه وه. راولاړ شوم. بدن مې
سپک و، لکه هوا، لکه خوشبو. د ونې ښاخونه لوړ وو. ما وې ونې
ته به پسې وڅېژم خو ښاخ پخپله ورو ورو راکښته شو، لاس ته
مې برابر شو. گورم چې په همدې يوه ښاخ کې زېږې، شنې،
تورې او سرې رنگارنگې منې څرېږي.

زيرې منې ته مې لاس ورووړ. پخپله له ښاخه راجلا شوه او
په لپه کې راولوېده. خولې ته مې کړه. غاښونه مې په کې ښخ
شول. د سپنج غوندې خورا نرمه وه. خورا خوږه وه.

په خوله کې مې داسې ژر ويلې شوه لکه شيریخ چې په خوله
کې اوبه کېږي. ژويولو ته يې حاجت نه و. منې نه زړي لرل، نه

خلى. د ايسته غورخولو هېڅ شى په كې نه و. ټوله مې پاكه
وخوړه. د منې خوند بيخي بل وړ و. پخوا مې بيروتي، مارلينگ او
جورسې منې خوړلې وې خو د دغې منې خوند په يوې كې هم نه
و. اوووف! د دې «پخوا» له لاسه خو به لېونى شم. ډېر فكر مې
ورته وكړ خو تر هغې شېبې مخكې چې خوندور وېرم راويښ
كړم، هېڅ شى مې راياد نه شو. زما «پخوا» همدومره وه.

ښه نو، ما وې راءه دا توره مڼه وڅكه چې د دې خوند څنگه
دى. گورم چې د زېرې منې په ځاى كې وار له واره بله مڼه راشنه
شوې ده. تورې منې ته مې لاس يووړ. لپه مې ترې لاندې ونيوه.
دا هم پخپله راخطا شوه.

څو شېبې مې ښاخ ته كتل. د دې تورې منې پر ځاى هم د
سترگو په رپ كې تور گل را وټوكېد، توره غوتې شوه، راغټه شوه،
توره مڼه شوه. د تورې منې خوند له زېرې منې بېل و، تر هغې لا
خوندوره خو دې منې ژدويل غوښتل. غاښونو مې له منې څخه په
خرپ ايستلو عجب خوند اخيست.

شنه مڼه مې هم وخوړه. د يوې منې خوند تر بلې زيات و.
بيخي په ځان پوه نه شوم چې څو دانې مې وخوړې.
د دې ونې تر څنگ د انارو ونه وه. خولې مې انارو ته اوبه
وكړې. ورروان شوم. د انارو پوستكى لكه ښيښه داسې روڼ او
شفاف و. د منځ سرې دانې يې جوتي ښكارېدې.

یوه انار ته مې لپه ونيوه. لپه مې په انار ډکه شوه. ما وې پوستکی به ترې لرې کړم. په نوکانو مې چې څومره وس وکړ، خاشه ترې لرې نه شوه. خولې ته مې یوړ. په احتیاط سره مې غاښ پرې ټینګ کړ. غاښونه مې په کې داسې ننوتل لکه ام چې مې ټینګ کړی وي. د دانو تر منځ یې پردې نه وې. ژدویلو ته یې حاجت نه و، دانې به یې پخپله په خوله کې ویلې کېدې. د انار خوند هم د هغو انارو غوندې نه و چې ما پخوا خوړلي وو. د دې خوند بیخي نوی و. خدای زده چې دا «پخوا» ولې لکه سپی راپسې نښتې ده؟ چې څومره یې کورې کومه، بیا راځي.

انار مې هم پاک وخور او د ایسته غورځولو شی په کې پاتې نه شو. په خوند یې نه مړېدم. هر انار چې به مې وخور، پر ځای به یې بل انار راشین شو. چې هغه به مې وخور، بل به راشین شو. د انارو نرموالي ام را په یاد کړ.

ومې لیدل چې د دې ونې څنگ ته د امونو ونه ده. چې په نوم مېوه مې پېژندله، هلته وه. لا داسې مېوه هم وې چې پخوا مې نه وې لیدلې. د ټولو میوو خوند خورا زیات و. په خوړلو یې نه مړېدم. درگړه مې خوړلې، خوړلې، خوړلې. پر نس مې لاس راتېر کړ. داسې سپک و لکه هېڅ شی چې مې نه وي خوړلی. د مېوو خوند یوه خوا او د حیرانۍ کیف بله خوا، بلکې لا ډېر خوند خو په حیرانېدو کې و.

خو شېبې چې تېرې شوې، خولې راباندې راغلي. له خولو مې
د ټولو ميوو گډ بوی رالتېده.

لمرې ته مې وکتل. سترگې يې را ونه برېښولي. داسې مهربانه
لمره مې کله هم نه وه ليدلې. لمړه د داسې اور غوندې وه چې
تودول خو کوي خو سوځول نه کوي.

ما ډېر وخت د مېوو په خوړلو او د باغ په چکر تېر کړی و خو
لمره لا همغسې نېغه ولاړه وه او له خپله ځايه هېڅ خوځېدلې نه
وه.

د لمړې د وړانگو هرې ذرې زما څرمن داسې نازوله لکه په يخ
ژمي کې چې تودې سقاوې ته ورننوځي او د سرو اوبو تاوده
بخار درباندي ولگېږي او بيا تودې اوبه پر ځان راخوشې کړي او
بدن دې ټکور ټکور شي.

هی هی! خوند اخیستل نو خورا لوی نعمت دی خو ارمان چې
ابدي وای.

ځمکې ته مې وکتل. ونو سيوري نه لرل. د ځان په سيوري
پسې وگرځېدم خو زما سيوری هم نه و. ته وا ټول بدن مې له
بښينې جوړ شوی. حيران شوم چې دا نو کوم ځای دی؟ هر څه
په کې آشنا وو خو هر څه نا آشنا وو. گومان مې کاوه چې دا ځای
به مې ډېر پخوا، په لرې زمانو کې ليدلی وي. ښايي په ماشومتوب
کې، ښايي تر ماشومتوبه مخکې. يا به دا هسې زما گومان و. کله
چې يو څوک، يو ځای، يا يو شی دې خوښ شي، گومان کوې چې

له پخوا دې ورسره رابطه وه او يارانـه مو زړه ده. سرى څه پوهېږي، بڼايي همداسې وي.

په خوندونو کې دې خوا ها خوا گرځېدم. لښتيو ته ورسېدم. د مالوچ په رنگ تکې سپينې اوبه په کې بهېدې. ورنژدې شوم. گورم چې اوبه نه دي، شيدې دي.

شيدو ته وهوسېدم. لپه مې ورنژدې کړه خو له لښتي څخه د شيدو يوه داره راپورته شوه. مخامخ مې خولې ته راغله. خولې ته څه چې دغسې نېغې معدې ته مې تېرېدلې. د شيدو د تېرولو لپاره د ساه بندول نه وو په کار. ما بې غمه، آرام آرام ساه ايستله او شيدې مې له ستوني څخه پخپله تېرېدلې.

بڼه مې تنده پرې ماته کړه. لږه ها خوا په بل لښتي کې ټينگ خو اوبلن زېر بخون شى سوکه سوکه بهېده. خوا ته يې وروخوځېدم. د شاتو لښتى و، خو داسې روڼ چې لاندې د لښتي تل راښکارېده.

خوله مې ورته خلاصه ونيوه. د شاتو داره مې خولې ته راغله. واه! عجيبه خوند يې و. داسې مهربان خوږلت چې ستونى دې هېڅ نه تخنوي.

چې هرې خوا ته تلم، بس خوندونه وو او زه وم. د وخت پته راته نه لگېده خو بيخي ډېر گرځېدلى وم. لمړې ته مې وکتل. لا هم هماغسې نېغه ولاړه وه.

حيران شوم چې نو دا څه چل دى؟

سيوری نشته او لمړه ځای پر ځای ولاړه ده.

خوب راغی. چې څنگه وغځېدم، یو دم لمړه ورکه شوه. توره شپه شوه او سم له واره خوب یوورم.

څومره وخت ویده وم؟ شپږ ساعته، اته ساعته، لس ساعته که لا زیات؟ بنایي څو شپې یا څو اونۍ، نه پوهېږم خو هرې شپې یې جلا خوند درلود. یو وخت مې یو خوږ وږم احساس کړ. لویه ساه مې واخیسته. خوشبویي مې ټول سږي راپک کړل.

د څه شي بوی و؟ هر څه چې و، راته آشنا غوندې و. خوشبویي له پاسته نري باد سره راتله او وار په وار سره زیاتېده. رایاده مې شوه. دا د سنځلو د عطرو خوشبویي وه.

سترگې مې هماغسې پټې وې. له ځان سره مې ویل چې کاش دا خوند ابدی وي. کاش تل دغسې پروت وای او دغه خوشبویي مې بویولای. خو زه ولې د دې هر څه له ختمېدو پارېږم؟ لا خو هر څه خوندور دي نو پار ولې؟ ولې کله «پخوا» سپیتانه کوي او کله د سبا وېره. دواړه به له ذهنه پسې واخلم. ځغلی د سپي لوبو! خوشبویي مې یوازې په پوزه نه احساسوله. په لاسونو، په ټټر او په اورمېږ مې، په سر او په ټول بدن مې خوشبویي حس کوله. لکه د بدن هر غړی مې چې د پوزې کار کوي. په تندي مې زیاته خوشبویي احساس کړه. سترگې مې پرانیستې. نری لاس مې پر تندي ایښودل شوی و. لاس د سپین نري پاچ د کمیس له لستونې څخه راوتلی و. گوتې یې د هوا غوندې پستې وې. دومره پستې

گوتې چې ما يې يوازې خوشبويي حس کوله خو دروندوالی يې نه.

کمیښ يې دومره نری و چې ټول بدن يې تر لاندې داسې ځلېده لکه فانوس کې څراغ. د ارت کمیښ له منځه راوتلې يوه لوېشت اوږده غړی، زنه نری، سور سپين مخ. نه. سور نه، گلابي، داسې تټ گلابي رنگ چې له سپين سره گډ وي. ته ودرېږه، څه ښه يې ويلي وو. اممممم ... هو، ويلي يې وو:

مخ دې په سپين کې سرخي وايي

لکه خاصه چې پر گلاب وغورويڼه

بالکل همدغسې مخ يې و. په اننگو کې يې سرخي لږه زیاته وه او څومره چې د تندې او زني خوا ته ورتلې، هماغومره په کې سپين زیاتېده.

سترگې د آسمان په رنگ، نیلي. په رانجو نری تورې شوې. بانه د لومړی شپې سپوږمۍ. پزه نری، سپرېمې وړې، د پوزې څوکه لږه پورته خوا ته ښويه توپل شوې. پاسنی شونډه یو څه نری او لاندنی لږه غوښنه خو د گلابو په رنگ.

سر يې ټیټ کړ. د خرما په رنگ، د ورېښمو په پوستوالي، د سنځلو د گلو په خوشبويي ول ول زلفې يې پر مخ راولگېدې. سر يې نور هم راټیټ کړ. لاس يې له ځنگله قات شو. شونډې يې پر شونډو راکېښودې. بدن مې تود شو. ښایسته اور راپورې بل شو.

خو شېبې وروسته يې په غېږ کې داسې ستړی ستومانه پروت
وم چې ته وا ښه لوی پتی به مې اړولی وي. سر مې د هغې د
سینې پر چپه خوا لگېدلی و او ستمی مې کېده.
اخخخخ! دومره خوند مې هېڅکله نه و لیدلی.

پستې گوتې يې په ويشتو کې راتېرې کړې. ويې ويل: بس؟
اخ! څومره خوږ آواز يې و. په آواز کې يې ترنم و، موسيقي په
کې وه. په همدې يوې خبرې کې يې بلا ډېر خوندونه پراته وو.
سر مې د هو په مانا وښوراوه.

سah مې تېزه تېزه اخیسته او له هرې ساه سره مې د دې
خوشبويي احساسوله. کاش چې دا خوندونه ابدی وای!

ناڅاپه يې وويل: زنا دې وکړه؟

اوچت پورته شوم. پر گونډو کېناستم.

بې اختياره مې له خولې وتل: استغفرالله، استغفرالله، توبه
خدایه، توبه خدایه!

دا هم کېناسته. نیلي سترگو يې مخامخ راوکتل. په کت کت
خدا کې يې وويل: هاهاه، لیونیه! مه وپېرېده. دلته گناه نشته.
دلته هر څه بس ثواب گڼه.

له خدا نه يې د سنځلو د گلو وړم بادېده.

زما لاسونه يې د خپلو لاسونو په منځ کې ونيول.

لاس مې پوزې ته نژدې کړ. د سنځلو د گلو عطر پرې نښتی و.

بيا يې ښه خوشبويه مستانه خدا وکړه.

پوښتنه مې وکړه: ته څوک يې؟

ويې ويل: ستا لپاره حقه، حلاله.

نړۍ گوتې يې راغلې، پر تندي مې ولگېدې. پر سترگو مې راتېرې شوې. د پوزې له يوه اړخه مې کښته راغلې. شونډې يې رالمس کړې او بيا لرې شوې.

ولاره شوه. زلفو ته يې ځنډ ورکړ. د سنځلو د گلو د خوشبويۍ تېزه څپه په فضا کې گډه شوه.

مخ يې واراوه. روانه شوه. له هر پله سره يې په فضا کې خوشبويي خورېدل. د زرغون چمن په منځ کې يې د پښو خاپونه اوچت ښکارېدل.

ورپسې رهي شوم.

چېرته چې به دې قدم ايښی و، هلته د سنځلو خر او ژېړ واړه واړه گلونه ټوکېدلي وو.

پرې غږ مې کړ: ودرېره! ته څوک يې؟

مخ يې راواړاوه، ويې ويل:

مه سپړه رازونه چې خراب به شې

پاتې وي خوندونه، په عذاب به شې

بېرته يې خپله لاره ونيوه.

زه هم ورپسې شوم.

دې وخت کې مې ځان ته پام شو. لوڅ لغړ وم.

خای پر خای کپناستم. لاسونه می له زنگنو راتاو کړل. شا و خوا
ته می وکتل. هره خوا ځمکه داسې هواره وه چې هېڅ شی د چا له
سترگو پټ نه پاتې کېده. هرې خوا ته می سترگې وغړولې خو
هله هېڅوک نه وو.

کرار کرار راولاړ شوم. زه په دې ارته ځمکه کې یوازې وم.
هغه هم را نه لرې تللې وه.

بېرته راوگرځېدم. وړی وم. خواږه شی ته می زړه وشو. خواږه
نه، ترسکون چې تروه او خواږه په کې گډ وي.
مخې ته می د انارو لښته راوټوکېده. په درنگ شېبه کې رالویه
شوه، ځانگې یې وکړې، ونه شوه. گلونه یې راوسپړل، میوه یې را
لویه شوه، غټ انار شو خو پوستکی یې د بنیښې غوندې داسې
شفاف چې سرې دانې یې له ورايه معلومېدې.

یو دانه انار پرانیستل شو. دانې یې یوستوې خولې ته می راغلې.
د انار هره دانه چې می خولې ته لوپدله، په مدار مدار ویلې کېدله.
لکه واوره چې په اوبو کې واچوې. هره شېبه یې خوندوره. ویلې
کېدل یې، تر ستونې تېرېدل یې، په معده کې گرځېدل یې. ته وا
ټول بدن می د خولې غوندې خوندونه حس کولای شي.

ټوله ونه می وخوره خو نس می دومره هم دروند نه شو، لکه د
یوې گولې په خوړولو چې درنېږي.

هرې خوا ته خوشحالی وې. د لمرې هره وړانګه چې پر بدن مې لګېدله، په ټول وجود کې مې خوشحالي راټوکېدله. هره ساه مې خوشحالي وه. هر قدم مې د خوښيو زېږوونکی. د چمن وږم له خوشحاليو ډک و، نری شمال له خوشحاليو سره. یو دم مې په ذهن کې یوه پوښتنه پيدا شوه: زه څوک يم؟ په ځان کې ډوب شوم. خوشحالی مې هېرې شوې. سر مې سپک و، لکه هېڅ ماغزه چې په کې نه وي. ډېر فکر مې ورته وکړ خو ځواب مې پيدا نه کړ. زه څوک يم؟ هېڅوک.

هېڅکله مې ځان نه و ليدلی. که زه څوک نه يم، نو دا لفظونه څه دي؟ له هغې ښکلې سره مې خبرې څنگه وکړې؟ خبرې مې چېرې زده کړې دي؟ له چا مې زده کړې دي؟ دا اوس چې ورباندې فکر کوم، دغه توري مې له کومه ځايه راوړي دي؟

که زه څوک نه يم نو دا فکر څنگه کوم؟ د هغې ښکلې خبره مې راياده شوه: مه سپره رازونه چې خراب به شي پاتې وي خوندونه، په عذاب به شي دا خبره يې ولې را ته وکړه؟

سر مې نه خلاصېده. هېڅ نتيجې ته ونه رسېدم.
ځان سره مې وويل: راځه، د هغې ومنه. رازونه مه سپره، يوازې
خوند واخله.

په زړه کې مې راوگرځېدل: کاشکې الوتلی شواى.
له غبرگو ترگونو نه مې څه راوتوکېدل. وار له واره يې وده
وکره. لوى لوى وزرونه شول. وزرونه مې سوکه سوکه ورپول.
پښې مې له ځمکې راجلا شوې. پورته شوم. په هوا شوم.
شېبه په شېبه له ځمکې لرې کېدم او څومره چې بره تلم،
هماغومره مې لا زيات خوند اخیست.

بنی لاس مې کښته کړ، بنی لوري ته تاو شومه. چې لاس چې
مې کښته کړ، چې خوا ته ولاړمه. پښې مې په هوا کې له شا
راپسې ځکېدې، لکه د اوبو پر سر يا پر هواره ځمکه چې ځکېږم،
هماغسې هوار.

سر مې کښته کړ. د ځمکې خوا ته رهي شوم. چې پورته مې
کړ، د آسمان خوا ته.

د سمندر د څپو په شان ټيټېدم او جگېدم. وخت د خوندونو
ټال و، هره ټالۍ يې د خوندونو څپه، هره شېبه يې د خوندونو
نرۍ. زړه مې غوښتل چې تل تر تله په هوا کې پاتې شم. زړه مې
غوښتل چې دا خوندونه ابدي واى.

ځمکې ته مې وکتل. د لوېشت قدر ځاى هم په کې سپېره نه و.
هرې خوا ته شنبلي، چمن او ونې، باغونه، گلونه، غرونه، غونډۍ،

او ډېر سيندونه. خو غونډۍ او غرونه هم د سمې غونډې سمسور. ته وا په غرونو کې ډېرې نه دي، بوتي دي، گلونه دي. ونې وې شني زرغونې، د ونو پاڼې د رنگونو باران. زېرې، زرینې، سرې، زرغونې، گلابي، زمردي، نارنجي، نيلي، سپينې، د اوبو غونډې بې رنگې او شفافې، بس چې خومره رنگونه پېژنې او لا يې نه پېژنې، په هماغومره رنگونو پاڼې په کې وينې.

پر يوه سيند ورکښته شوم. اوبه يې داسې رڼې وې چې په تل کې يې د شگو هره سپينه، هره زېره زره ډېره صفا راښکارېدله. کاش ماهي واي او په سيندونو کې گرځېدلای. لاسونه مې مخې ته وغځول. سيند ته ورنژدې شوم. وزرې مې شاه پرې شوې. په اوبو کې ورننوتم. سترگې مې خلاصې وې. هر څه مې صفا ليدل. د سيند تر تله لارم. موټی مې له پستو شگو را ډک کړ. جالبه دا وه چې په اوبو کې مې ساه نه ډوږېده. لکه د ځمکې پر سر چې به وم، هماغسې مې آزاده ساه ايستلی شوای.

اوبه ترمې وې، پستې وې، معطرې. گومان مې کاوه چې د اوبو هر څاڅکی مې په پوستکي ننوځي او لکه خوږمن غړی چې ټکور ته خوشحالېږي، د بدن هرې ذرې مې ترې نه خوند اخيست. څنگه چې په هوا کې به کله بره کله کښته تلمه، په سيند کې هم، کله يې تل ته کوزېدم او کله د اوبو سر ته راوتلم. هره زره، هره شېبه يې د خوندونو نړۍ.

خومره چې وړاندې تلمه، سیند هماغومره پراخېده. یو وخت نو داسې ځای ته ورسېدم چې هرې خوا ته مې اوبه وې، اوبه وې او اوبه وې، خو هماغسې رنې.

په سمندر کې نو بیخي بله دنیا وه. ښه په کې تر ژورو پورې لایم. تل ته یې نږدې شوم. څه کافرې رنګانې؟ رنګ په رنګ بوټي لکه ډېوې. شنه رنګ، ژېړه رنګ، سره رنګ، سپینه رنګ. له هر یو بوټي څخه د هماغه بوټي په رنګ رنګاڅېرېدل. هره رنګه یې پر سترگو داسې لگېدله، لکه په سره گرمۍ کې چې پر سترگو یخې اوبه تېرې کړې.

لا ورنژدې شوم. شین بوټی له شنو غمیو ډک و، په سره بوټي کې سره غمي، هر بوټی مالامال و په غمیو د خپل رنګ او غمي یې وو د لمر غوندې ځلانده. کاش هغه ښکلې هم راسره وای!

کله چې ښایسته شی وینې او یو څوک دریاډېرې او غواړې چې هغه یې هم وويني؛ نو پوه شه چې هغه له زړه نه درباندي گرانه ده. کله چې ښه خوراک خورې، بیا دې هم هماغه کس سترگو ته درېږي او زړه دې غواړې چې په هغه یې هم وخورې. چې ښه منظره وینې، غواړې چې هغه دې هم په څنګ کې ولاړه یا روانه وي او دغه خوند ورسره ووبشې. نو هغه به تر ټولو زیاته درباندي گرانه وي. ما ته په هر ځای کې ښکلې رایادېدله نو هغه به راباندي تر ټولو زیاته گرانه وي. جالبه دا ده چې په یو ځل لیدو څنګه راباندي دومره ډېره گرانه شوه. نه یې نوم را ته معلوم

دی، نه یې پته؛ خو داسې مینه مې پرې راغلې ده چې ته وا د ډېر عمر یاران به مو وي. رښتیا، زه خو همدغه یو کس پېژنم. بل څوک کله پېژنم! له دې نه پرته خو مې څوک لا لیدلې نه دي. زه خو لا ځان هم نه پېژنم. زه څوک یم؟ خدای زده. خو ولې به مې سر خوږوم؟ ښکلې رښتیا ویله چې: «مه سپره رازونه چې خراب به شې / پاتې وي خوندونه، په عذاب به شې.» دا خوندونه به ولې په هسې پوښتنو خرابوم. خو که زه نور څوک نه پېژنم نو هغه خبره څنگه را نه وشوه چې د هر خوندور شي په لیدو تر ټولو گران کس دریادېږي؟ کسان باید ډېر وي چې یو یې تر ټولو گران شي.

اووف! دغه لعنتي پوښتنې نو ولې رانه لاس نه اخلي؟
ځان مې د غمیو په لیدلو بوخت کړ. دا غمي به د ښکلې په غاړه کې څومره ښه ښکاره شي. د هغې دنگه غړی او دغه پرقېدونکي غمي. رنگ رنگ غمي مې راټول کړل. هار مې ځنې جوړ کړ. هار مې په غاړه کې واچاوه چې خپلې گرانې ښکلې ته یې یوسم.

د اوبو سر ته راوختم. لاسونه مې پورته ونيول. له اوبو نه را بهر شوم. وزرونه مې بېرته راپیدا شول. په الوتو شوم. هېڅ ساړه مې ونه شول. بدن مې یو مخ وچ و. ته وا بیخي اوبو ته لوېدلې نه وم.

بېره مې وه چې خپلې ښکلې ته ځان ژر ورسوم. له سیندونو، له باغونو، له غرونو او غونډیو نه را واوښتم. د هغې د پښو خاپونه راښکاره شول. د هر پله په ځای کې یې د سنځلو څر او ژېړ واړه واړه گلونه. پسې ورغلم. وروستی پل یې د یوې رڼې چینې پر غاړه و.

څو شېبې ورته کېناستم.

رانغله.

خوله مې خلاصه کړه چې را ویې بولم. خو په څه نامه یې را وبولم؟ هغې خو خپل نوم نه و راښودلی.

فکر یوورم.

د سنځلو د گلو وېرم مې د څت په پوستکي ولگېد. مخ مې

واړاوه. پخپله وه.

دا ځل مې یې سترگو ته په ځیر وکتل. داسې نیلي سترگې مې هېڅکله نه وې لیدلې. سترگې یې ډېرې اثرناکې وې. گومان مې کاوه چې له سترگو یې پسته نیلي رڼا راوځي او ټول بدن مې نازوي. زړه مې غوښتل چې په سترگو کې یې ډوب شم. ورننوځم او هماغلته ډېره شم.

په زړه کې مې دا خبره راټېره شوه چې: راشه او زما د ناقرار

زړگي قرار شه ته.

گورم چې هغه هم په ښکلي ترنم کې وايي: راشه او زما د

ناقرار زړگي قرار شه ته. راشه او زما د ناقرار زړگي قرار شه ته.

و. په هېڅ شي کې دومره خوند نشته. دغه خوند په کلمو نه بيانېږي. په دې خوند يوازې هغه څوک پوهېږي چې يار په غېږه کې نيولی وي.

بيا هم يوې پوښتنې دغه خوند راځنې ولوت: ښکلې څنگه کټ مټ هماغه جمله زمزمه کړه چې زما په زړه کې گرځېده؟ دا زما په زړه څه خبره وه چې ويې ويل: راشه او زما د ناقرار زړگي قرار شه ته؟

دا خو هغه خبره وه چې زما په زړه کې گرځېده خو لا مې له خولې نه وتلې نه وه.

لا مې دا پوښتنه په ذهن کې وه چې دې وييل: گرانه! دغه پوښتنې دې له ذهنه وشړه. مه پرېږده چې خوندونه درنه هېر کړي. هاهاهاهاهاهاهاهاهاهاهاه.

مه سپره رازونه چې خراب به شې

پاتې وي خوندونه، په عذاب به شې

ور ومې کتل. پر شونډو يې مهربانه معطره موسکا خوره وه. لاس يې زما پر سترگو کېښود. ذهن مې کرار شو. هر څه مې هېر شول.

لاس يې ايسته کړ. سترگې مې پرانيستې. نږه ښکلا مې مخې ته ناسته وه.

نور هم را نژدې شوه. زما لاسونه يې خپلو ويښتانو ته يوړل. خو زما گوتې يې له ويښتانو څخه ملا ته ور وښويېدې.

شېبه وروسته هر څه ختم شول.

د دې له مخه تود وږم پورته کېده. د گوتو سرونه يې د وينستانو په منځ کې او ورغوي يې غمبورو ته نيولي وو. خوله يې نيمه غورېدلې غوتې ته ورته شوې وه.

په کراره مې له ځانه لرې کړه.

ويې ويل: وحشي!

څنگ ته شوه. مخ يې د چينې خوا ته واړاوه. سر يې پر زنگانه کېښود. اوږدې زلفې يې پر ولو او متو را خورې شوې او دا په خپلو خوشبېو زلفانو کې پټه شوه.

ساه مې سمه شوه.

کېناستم.

ورغږ مې کړ: ښکلې!

ځواب يې رانه کړ.

بيا مې وويل: ښکلې!

د زگيروي په شان کرار آواز سره يې وويل: وحشي!

دا خبره راته آشنا غوندې وه. غږ يې بل شان و او دغه نوی غږ را ته آشنا ښکارېده. خو د چا غږ داسې و؟ دا غږ مې چېرته اورېدلی و؟

چا راته وحشي ويلي وو؟

هېڅ مې ذهن ته رانغلل.

ښکلې وخنډل. بيا يې وويل:

مه سپړه رازونه چې خراب به شې
پاتې وي خوندونه، په عذاب به شې
دا حل يې غږ خپل و. هماغه مترنم غږ، هماغه آهنگين او موسيقار
غږ.

مخ يې را واړاوه. ويې ويل: زړه مې! هله! ژر كوه، زما سوغات
راكه.

اوه! سوغات خو چور را نه هېر شوى و.

له غاړې نه مې د غميو هار را وايست.

دې را ته شا كړه. غاړه يې هسكه ونيوله. اوږدې زلفې يې راټولې
كړې او په يوه لاس يې پورته ونيولې.

د غميو غاړه كې مې په غاړه كې ورتړله.

د هر غمي رڼا يې له خټ خټه په بېل بېل رنگونو راوتله. ته وا
بدن يې له بښينې جوړ شوى.

مخ يې را واړاوه. پر يوه يوه غمي يې گوتې تېرې كړې. پوښتنه
يې وكړه: زړه مې! په كوم رنگ بښايسته ښكارېږم؟

ومې ويل: اخځخ شيرينې! دا را نه مه پوښته چې كوم رنگ كې
بښايسته ښكارېږم؛ رنگونه تا سره بښايسته ښكارېږي. ستا بښايست
دى چې رنگونو ته ښكلا وركوي.

زلفانو ته يې څنډ وركړ او د سنځلو د گلو عطر يې په هوا كې
خپره كړه، به ناز يې وويل: دا خو ده.

ومې ويل: اوس خو دې نوم راوښييه.

ويې ويل: اوووف! زړه مې! اوس نه. لا يې وخت نه دی رسېدلی. اوس يوازې خوند واخله. پوهېږې چې څه وایم؟ خوند واخله، خوند.

دې سره يې لاسونه زما پر اوږو کېښودل. ورو ورو يې لاسونه کښته خوا راوښويول.

د لاسونو هره برخه مې د هغې د لاسونو لگېدو ته منتظره وه. لکه روژتې چې د روژه ماتې دسترخوان ته ناست وي او مخې ته يې خوندور خواړه پراته وي او دی د ماښام آذان ته انتظار کوي.

لاسونه يې همداسې کښته راتلل. له ځنگلو مې راتېر شول. مړوندونه يې رامس کړل. گوتې يې را ونازولې او يو دم يې شا ته ټوپ کړ.

شرق شو. په چینه کې ولوېده. لاره، ډوبه شوه.

د چينې اوبه لکه هيندارې شوې او يوازې زما څېره په کې برېښېده. لاندې هېڅ شې ترې نه ښکارېده.

راپاڅېدم. د باغ په لوري روان شوم.

د هغې خبرو اندېښنه را اچولې وه. که اوس يې وخت نه دی، نو د رازونو د سپرلو وخت به کله وي؟

«وحشي!»

«وحشي!»

دا کلمه ولې را ته آشنا غوندې ده؟

او څوړوي مې ولې؟

لکه یو څوک چې مې له نارینتوبه انکار کړی وي، لکه یو څوک چې پیغور راكړی وي چې ته چندانې نر نه یې او مزه گۍ دې نشته.

ولې داسې فکر کوم؟ دا خبرې څه مانا؟
«دلته گناه نشته، دلته هر څه بس ثواب گڼه.»

نو گناه چېرته وي؟

روان وم خو په چورتونو کې ډوب.

داسې مې احساس کړ چې څنگ ته مې بل څوک هم روان دی. ور مې کتل. سیوری مې و. تر دې مخکې مې بیخي سیوری نه و خو اوس راپیدا شوی و. خو زما سیوری پر ځمکه نه و پروت. ولاړ و. په چپه خوا کې مې، زما په اندازه، سم را سره څنگ په څنگ روان و.

یو وخت مې پام شو چې بره خوا روان یم. پورته مې وکتل. مخې ته مې غونډۍ وه. د ځمکې په شان، په شنو چمنونو پوښلې. پر سر یې مرمړینه مانۍ.

تلوسه را ولوېده.

گامونه مې چابک کړل. له خپل سیوري سره یوځای ور روان شوم.

د زرغونو مرمرو ښکلې مانۍ.

ورننوتم. له هرې خوا نه رڼا راتلله. سپینه، زرینه - ژېړه مهینه - توره او سره - شنه، گلابي - نیلي، آبي - نارنجي ...

د مانۍ منځ کې لوړه گنډه، پر پنځو ستونو ولاړه. هره ستن يې د مرمرو له بېل رنگه جوړه شوې. هرې ستنې نه د ځان په رنگ رڼا راوته او ټول رنگونه په مرکز کې بربوکی غونډې په څرخ و نڅا. پر غولي د دغو پنځو ستونو تر منځ يو پنځه گوټی مرميرين ښود، په ښود کې سرې اوبه وې، يا به سره شربت وو. خدای زده چې څه وو.

د پوريو پر دوو پټو وړ و ختم.

د ښود پر غاړه زرین جام ايښی و. له شربتو مې را ډک کړ. خوندور وړم يې و. جام مې را پورته کړ. د ژبې څوکه مې په کې غوټه کړه. خوند يې را ته نوی و. دغه خوند نه خوړ، نه تريو و، نه هم تريخ و، نه اوبو غونډې يې خونده.

يو غړپ مې ځنې وکړ.

شربت سوکه سوکه د ژبې له سره د ستوني خوا ته تېر شول. بيا په مرئ کې ورو ورو کښته خوا روان شول او معدې ته ورسېدل. ما يې د حرکت هره شېبه حس کوله. له هرې شېبې نه يې خوندونه وړېدل.

بل، او بل غړپ.

جام مې تش کړ. سر مې سپک شو. نه، نه، سپک نه شو، لږ دروند شو. نه پوهېږم څه خپل وشو خو احساس مې خوندور و. اندېښنې کرار کرار را نه لرې شوې. وحشي، گناه، ثواب ... هر څه مې هېر کړل. څنگ ته مې وکتل. سيوری مې بيا ورک شوی و.

د بڼکلي خیره مې را یاده شوه:
مه سپړه رازونه چې خراب به شې
له خولې نه مې دغه خبره بې اختیاره پر له پسې وتله خو هر ځل
تر بل وار کشداره:

مس - پړه را - زونه، چې خرااب، به شې
مسسس - پړه، را - زووونه چې خررر - ااب به - شې
ژبه مې درنه وه. لاسونه او پښې مې هم دغسې. بدن مې تود و.
پوه نه شوم چې کله خوب یوورم؟ خدای زده چې خوب وړی وم
که بې سده شوی وم.

د سنځلو د گلو عطر وبنورولم او را بیدار یې کړم.
د هغې آرام خو له شوخی پک آواز مې واورېد: شراب دې وڅښل؟
شرابخوره، خطاکاره! زناکاره! گناهکاره!
اوچت را کپناستم.

خوله مې بې اختیاره توبې ته جوړه شوه.
خو هغې مې پر شونډو لاس کپښود: اشششش! دلته گناه نشته،
دلته هر څه بس ثواب گڼه. هاه.

په غېږه کې یې ونيولم.
زړه مې کرار شو. غېږه یې داسې را ته واپسېده لکه نه ماتېدونکې
کلا چې هېڅ بلا په کې ننوتلی نه شي او سړی نو په کې د آرام
ساه اخلي.

له پوزې يې خوشبويه ساه راوته. توده سينه يې د ټکور غوندي
وه.

په غور کې يې ور وپسنېدم: ته څوک يې؟
ويې خندل: هاهah.

په خوبولي غر مې پوښتنه وکړه: د څه شي نه به پښمانه شم؟
- د پوهېدو نه.

- ولې؟

- بس، نو. ولې دې خوندونه پر ځان نه دي پېرزو؟

فکر مې وکړ چې رښتيا وايي. ولې به دا خپل بې غمه ذهن په
غمونو اړوم؟ ولې به خوند نه اخلم؟
د هغې په غېږه کې ډوب شوم. د بدن له هرې ذرې مې يې بلا
خوندونه واخيستل.

چې پاڅېده، ويې ويل: همدومره وو؟ هسې دې خرابه کړم.
دا روانه شوه خو غر او خبره يې بيا را ته آشنا غوندي ښکاره
شول.

چا را ته داسې څه ويلي وو؟

څه شی همدومره و؟

دا مې خرابه کړې وه؟ څنگه؟

دا څه بلا ده چې هم تسلي راکوي، هم مې په زړه کې اندېښنې
اچوي؟

هم مې په ذهن کې د پوښتنو ویده بلا ویشوي، هم را ته وايي چې
مه سپره رازونه چې خراب به شي. نو داسې ولې کوي؟
دا څوک ده؟

ځان ولې نه را پېژني؟
دا غږ يې ولې کله را ته آشنا غوندې شي، کله پردی شی؟
دا د سنځلو د گلو عطر يې ولې دومره ډېر را باندې ښه لگېږي؟
ورپسې وځغاستم. دا مخکې روانه، زه ورپسې په منډه.
نژدې ور رسېدلی وم. يوازې يو گام ور نه وروسته وم چې چينې
ته يې ورتوپ کړ.

لاس مې ور واچاوه.
گوتې يې په لاس راغلې.
زه يې ور سره وځکولم.
دواړه په اوبو کې ډوب شوو.

دا لاندې وه زه باندې. د چينې د تل خوا ته روان وو. درب شو.
پښې مې پر ځمکه ولگېدې. د چينې غولي ته ورسېدو. ودرېدو.
ځمکه وچه وه. پورته مې وکتل. لکه د کوهي له منځه چې پورته
وگورې، خو پورته اوبه نه وې. هلته لرې پاس، د چينې پر سر يوه
پېره ګرده هينداره ښکارېدله او له پاسه يې شينکې آسمان
برېښېده.

اوبه نه وې خو مور په اوبو کې کښته شوي وو.
ښکلې را وکتل. ويې ويل: د هېندارو ښاپېرۍ.

- څه شی؟

- تا هر وخت پوښتنه نه کوله چې ته څوک يې؟ زه د
هېندارو ښاپېرۍ يم.

- د هېندارو ښاپېرۍ؟

- هو. اوس نو راځه چې له هېندارو سره دې مخامخ کړم.
خو گوره! بيا به گيله نه را نه کوې. تا پخپله دغسې
غوښتي دي.

زړه ته مې نا آشنا وپره ننوتله.

دا مخکې روانه شوه. زه يې تر لاس نيولی په ځان پسې ځکولم.
لويه سمځه وه خو د هېندارو. ښي لاس ته وگرځېده. د کوټې ور
يې پرانيست.

ويې ويل: يوه شېبه همدلته ودرېږه. چې غږ مې درباندي وکړ، بيا
را ننوځه.

شا و خوا ته مې وکتل. هرې خوا ته هېندارې وې، هېندارې وې.
ټوله دنيا هېنداره هېنداره وه.

هماغه آشنا غږ چې مخکې مې څو وارې اورېدلی و، را ته وويل: را
ننوځه.

ور مې بېرته کړ. د کوټې دېوالونه ټول هېندارې. په تور حجاب
کې ښځه، مخ يې دېوال ته، شا يې ما ته.

- ودې پېژندلم؟

مخامخ هېندارې ته مې وکتل.

غنمرنگه نری مخ یې و. تورې سترگې، اوږدې وروځې او نېغ باڼه

یې د نری پوزې پر سر. څېره یې مکمله را ښکاره شوه.

دېره را ته آشنا ښکارېده.

ویې ویل: په یاد دې دي چې اول ځل دې چېرته ولیدم؟

چورت وړی وم. دا څوک ده چې دومره آشنا را ته ښکاري؟

ویې ویل: گوره! لمونځ به قایموي. هر لمونځ چې کوي، الله تعالی

دې له دې لمانځه نه مخکې کړي گناهونه ټول در معافوي.

له خولې مې ووتل: ښاپېری؟

مخ یې را واراوه: هو. زه پخپله یم. ښاپېری یمه.

د وره خوا ته روانه شوه.

زه هم ورپسې شوم.

شا ته یې وکتل. ویې ویل: مه راځه! ته به همدلته پاتې کېږې. تر

هغه وخته پورې چې د خپلو پوښتنو ځوابونه دې نه وي موندلي،

له دې ځایه راوتلی نه شې.

ولاره. ور یې را پسې بند کړ.

حیرت اخیستی وم. دا څه رقم ځای دی؟

ښاپېری له کومه شوه؟

زه پخپله دلته څه کوم؟

چا دلته راوستی یم؟

دا کوم ځای دی؟

نو هغه د هېندارو ښایپړی څه شوه؟

څو شېبې ځای پر ځای ولاړ وم.

یو وخت مې پام شو چې په مخامخ دېوال کې یو وړوکی وړ دی.

وړ نږدې شوم. په کراره مې پرانیست.

وړ ننوتم.

جومات و.

محراب او منبر یې له زرغونو مرمرو او گنبده یې له سپینو جوړه

وه. چت یې د درې پوړونو هومره لوړ و. په چت پورې غټې پکې

په اوږدو نلونو پورې څرېدلې. سخته گرمي وه. همدا شېبه مې

اودس کړی و خو اوس بیا په خولو کې لوند خيشت وم. له سر او

مخ څخه مې خولې څڅېدې.

کالیو ته مې وکتل. پر فیروزه یې رنگه جامو باندې مې د سپینو

سمنټو خاپوڼه ښکارېدل.

څلور رکعتنه سنت مې وکړ. جمعې ته لا وخت پاتې و.

د جومات له بل سره په پاکو سپینو جامو، تور واسکت او سپینې

پگړۍ کې یو نوراني سړی زما خوا ته راغی.

څنگ ته مې داسې کېناست لکه د لمانځه په قعده کې چې څوک

کېښي. په لویه بریره کې یې گوتې وهلې. ویې ویل: مهاجر یې؟

- هو.

- خه، خه، خه، خه. ماشاالله، ماشاالله. سه روزگار کيې؟

- نه، دا خو مې هسې به طور مثال تېر که. همدقه خبرې چې کيې آيتونه به ورسره وايې، حديثونه به وايې و غيره. ته خو ماشاءالله روکې زوان يې، دماغ دې تازه په تازه دې. دماغ دې سه دې؟ تازه په تازه دې. هر سه دې زر زده کيگي.

نه پوهېدم چې څه ووايم. غوښتل مې چې ځان ورنه خلاص کړم نو ومې ويل: مولانا صيب! زه غريب سړی يم. خپله مزدوري به کوم.

په خبرو کې مې راولويد: خو زم درله همدا وایم کنه چې مونگه سره رايشه. په مزدوري چې سومره گټې هغومره خرچه به درله درکوو. نورو زايونو له به دې لېگو. لاهور له، پېخور له، اسلام آباد له. که دې وخت راسره تېر کو، بيا دې ان يورپ له لېگو، امريکې له دې لېگو. سوچ ورته وکه.

جمع ودرېده. نيت مې وکړ. يو وخت مې پام شو چې د لمانځه يو رکعت تمام شوی دی او دوهم ته درېدلي يو. زه هېڅ پوه شوی نه وم چې څه مې په کې وويل. ټول فکر مې د مولانا په خبرو کې مشغول و. د گناه نړی غوندې احساس مې په زړه کې تېر شو خو بيا مې له ځان سره وويل چې الا بلا به گردن ملا. اقتدا مې چې پسې وکړه نو هغه پوه شه کار يې پوه شه.

څومره خوند به يې کړی وای چې هر وخت همداسې وای، ته بې غمه گرځېدې او ستا د کارونو ځواب هم بل چا ويلای.

چې رښتيا شي له دې ژونده په تنگ وم. زما خواري وگوره او د نورو ناځواني. د کارخاني هغه پنجابي ټيکه دار يادوم. ها بله ورځ د ماښام آذان وشو. له لوږې، تندي مې سر راباندي گرځېده. بېلچه مې پر ځمکه کېښوده. لاسونه مې وځنډل.

ټيکه دار راباندي غږ وکړ: کيدر؟ خان صاب! کيدر جائیگا؟

ورته مې وويل چې زما خو روژه ده، ځم چې افطار وکم.

پرې يې نه ښودم. ويې ويل چې روژه دې خپل کار دی خو دا کار زما دی. چې څو پورې کار نه وي خلاص، چېرته هم تلی نه شي.

دوی پخپله بې غمه روژه خوړله. دا خبره په کې عامه وه چې «پتان جاني رمضان جاني» پتان پوه شه او رمضان پوه شه. په

کابل کې څومره ښه رواج و، په روژه کې به کاريگر دوه بجې رخصتېده چې آرام وکړي، خوب پوره کړي او روژه ورته آسانه

شي خو دلته په کراچۍ کې دا خبرې نه وې. ناچاره وم. يو

گپلاس اوبه مې وڅښلې او تر ماخوستنه مې ورسره کار وکړ. د

ټولې ورځې روژه يوه خوا، تر آذان وروسته لوږه بله خوا. د زړه

زور مې ختلی و. په پښو او لاسونو کې مې سپکه پاتې نه وه. څو

ځله مې سر راباندي وگرځېد خو په بېلچه مې ځان تکیه کړ چې

ونه لوږم.

له ځان سره مې وويل: ښه نو، نور نو څه غواړې! هم خرچه

درکوي، هم به آسوده يې. هم به يو څه زده کوې او هم به دې

چکر وشي. نور بنارونه به وگورې او د کراچۍ په دې گرمۍ کې به نه شپږېږي.

د «السلام عليكم و رحمت الله» په اورېدو سره مې بېرته لمانځه ته پام شو. ښي او بيا چپ لوري ته مو سلام وگرځاوه. پاتې دوه رکعتو سنت مې په دومره وخت کې وکړ چې نور کله به مې يو رکعت کاوه. لمونځ خلاص شو او د چورتونو لړۍ مې وشلېده. په مولانا پسې مې سترگې وغږولې. د جومات له دروازې د باندې له يوه ځوان سره ولاړ و.

ورغلم. مخې ته يې چوپه خوله ودرېدم.

را ويې کتل: جی، سنگه چل شو؟

- خوښه مې ده.

- شابه، شابه، د نر بچيه!

پر اوږه يې وټپولم.

يو کارېد يې راکړ: سبا له به رازې. پته په دې کارېد باندې شتې.

د کارخانې ټيکه دار ته ورغلم. د يوې مياشتې تنخواه مې ورسره

پاتې وه. د ورځې اويا کلدارې يې را ته منلې وې نو رخصتۍ چې

ورنه وباسې، څه کم اوهلس سوه روپۍ کېدې.

سړي وويل: ته چې ځې، دا کار به څوک را ته کوي؟ اول به ما ته

بل نفر پيدا کوي، بيا به ځې.

په ۲ نمبر ناظم آباد کې چاوله مارکېټ ته ولاړم. چاوله مارکېټ

دوه دوه پوريز بلاکونه دي. په اول پور کې يې دوکانونه دي او په

دوهم چت کې يې کوټې. د ټولو کوټو دروازې اوږدې نرۍ برنډې ته خلاصېدې او د بلاک له دوو گوتونو څخه زینې ورختلې وې. په ډېرو کوټو کې يې پنځه پنځه يا شپږ شپږ جره افغانان اوسېدل او په ځينو کې يې پنجابیان او سندهیان له خپلو کورنيو سره. لاندې دوکانونه تقريباً ټول د افغانانو وو. چا به ليلامي جامې خرڅولې، چا ليلامي پردې، نيالۍ او برستې، چا رختونه، چا په گاتونو کې راغلي د څرمنو بکسونه، بټوې، دسکولونه، او کمربندونه ...

په چاوله مارکېټ کې مې د انډيوال کوټه وه. حال مې ورته ووايه. هغه وويل چې يو ژبکی تازه له کابله راغلی. په کار پسې گرځي. هغه ته به ووايو.

د برسات موسم و. شرکنده باران پيل شو. برق ولاړ. کوټه لکه تنور سره شوه. انډيوال مې وويل: راځه چې بام ته وخېژو. ډېر خلک د بلاک بامونو ته ختلي وو او تر باران لاندې ولاړ وو. انډيوال مې وويل: څه سر دې کښته اچولی، سيل وکه سيل. ما خو يوازې باران ته نه يې راوستی.

په سترگو يې د څنگ بلاک بام ته اشاره وکړه. سندهۍ او پنجابۍ بنځې نجونې په کاتن جامو کې د بام پر سر گرځېدې او د بام له غولي نه يې په لپو کې اوبه راخيستې، پر يو بل باندې يې شيندلې. جامې يې نرۍ وې او باران داسې خيشتې کړې وې چې د بدن ټول ځايونه يې صفا ښکارېدل.

انڊيوال مې وويل: هغه ټپه څنگه وه؟ امممم داسې ښه يې ويل.
اها! را ياده مې شوه.

نور به نړۍ جامې و نه کړم
باران خيسته کړم جانان ټوله وليدمه
ور ته مې وويل: سختې مزې مو وکړې.
- هاهاهاه، دا خو ده. مزې دي مزې.

- هغه چې وايي چې
طالبه دوې گټې دې وکړې
هم دې خیر ټول کړ، هم دې وکړل ديدنونه
نو همدا تاسې به يادوي.

سترگې يې په يوې پنجابۍ پېغلې پورې ښخې وې. په داسې انداز
لکه له بل چا سره چې لگيا وي، ويې ويل: دا خو ده. هم ور باندې
د ليلام شيان يو په دوه خرڅوو، هم ور سره گپ شپ لگوو. هم
يې په باران کې د سمرقند تماشه کوو. ور وگوره! هي هي! عجبه
ننداره ده. بې ټکټه سيمنا ده.

بيا يې ما ته مخ واراوه، ويې ويل: خدای دې تا هم وسي کي چې
دلته يو دوکان وکې، په مزو کې به غرق وې.
په زړه کې مې تېر شول چې په تبليغ کې پيسې وگټم بيا به
همدلته يو دوکان کوم. نيستي دې ورکه شي چې ټوله ورځ به
بېلچه وهي او د پنجابي ټپکه دار نخړې به هم زغمې.

د انډيوال غږ له چورته وايستم: هغه نجلۍ وينې. څه کي؟ د چا پام خو نو ځان ته مه اړوه! گوره، مخ دې سوکه ور واړوه. هغه سور کميس والا چې په ملا يې ځان بوک کړی.

ور ومې کتل. کميس يې لوند خيشت و. گرېوان يې له بدنه لرې څرېده. ټول بدن يې صفا را بشکارېده.

انډيوال مې وويل: ها بله ورځ زما دوکان ته راغلي وه. يو سینه بند يې کښته پورته کړ، بل يې وکوت، درېيم ته يې چې لاس ور وور، ما په ټوکو وويل چې اندازه يې نه ده درملومه. له خندا شنه شوه. بيا مې وويل: دې خوا ته راشه چې زه يې درته ناب کړم. شا يې راواړوله. مټې يې له تخرگونو لرې کړې. لاسونه مې ټټر ته ور تېر کړل. اوووف! عجب خوند يې وکو. دوه درې مېنټه پرې اخته وم. بيا يې خدای وهلي مور را پيدا شوه او دا ورسره ولاړه. خو ويلي يې دي چې بله ورځ به بيا راځي. گوره ورته! هاغه ده اوس يې هم اشاره راته وکړه.

مخ مې د بام په سر د اوبو کانکريټي ټانکۍ ته وگرځاوه. دېواله ته يې لږ ورنږدې شوم.

انډيوال مې وويل: څه کي؟ لکه چې وضعيت دې خراب دی. خيمه دې لکه کړې ده که څنگه؟ هاهاهاها.

ومې ويل: غږ مه کوه. ته راکه د کوټې کونجې راکه چې تشاب ته ځم.

په زینو چابک کښته شوم. ځان مې له ملا نه لږ کور کړی و چې
ښکاره نه شي. کوټې ته ورننوتم. ور مې په ځان پسې قلف کړ.
ښي لاس ته د تشاب وړ و. ور ننوتم. جامې مې وایستلې. په لاس
مې صابون وواهه. د بام صحنه مې سترگو ته درېدلې وه. ور
وټکول شو. انډیوال مې غږ را وکړ: څه شوې وه هلکه؟ را وځه
چې هغه ژبکی راغلی دی.

هک مو ټپکه دار ته ور وست. هغه یې په کار ولگاوه خو زما
تنخواه یې را نه کړه. وېې ویل چې اوس خو روپی نشته، بله
هفته بیا ورپسې راشه.

یوه هفته مې د یوه جومات په حجره کې تېره کړه. د سهار له
لمانځه وروسته به مو تر غرمې پورې خوبونه کول. په حجره کې
پکي چلان وو، یخه هوا راباندې لگېده او دمه به مې داسې جوړه
وه چې د تېرې میاشتې ټوله ستړیا یې را نه لرې کړه. د ماښام او
ماخوستن لمونځونه به مو کله په یوه جومات کې کول، کله په بل
کې. مولانا صاحب او نورو مشرانو به د ماښام او ماخوستن تر
لمانځه وروسته تبلیغ کاوه او موږ به ورته غوږ وو. درې وخته
سمه ډوډۍ رارسېدله، لوږه تنده نه وه، ستړیا نه وه. له خدایه به
مې نور څه غوښتل.

بله هفته بیا کارخانې ته ورغلم. ټپکه دار نه و. د فیکټرۍ منشي-
ته ورغلم. هغه وویل چې ټپکه دار پنجاب ته تښتېدلی دی او د
ټولو مزدورانو پیسې یې هم وړې دي.

ومي ويل: زما يې څه چې تښتېدلې؟ ما خو کار ستا د فيکټرۍ د پاره کړی دی. پيسې به راکيې گنې خیر به دې نه وي.

- بدماشي کيې؟

- خوبه دې چې بدماشي يې بولې که بل څه خو پيسې به

در نه اخلم، که په زور وي که په رضا.

منشی راپاڅېد. د مېز له شا څخه راووت او زما خوا ته روان شو.

غلی مې له څنگه داسې تېر شو چې ته وا زه يې بيخي ليدلی نه

وم.

له مټه مې را ونيو: چېرته کونه باسې؟ پيسې را وباسه، هله.

پورته يې را وکتل. شونډې يې رپېدې. ويې ويل: گوره! خان

صاب، در ته ومې ويل چې پيسې دې هغه بهنچوت ټيکه دار ورې

دي. په خبره ولې نه پوهېږې.

په چپ لاس مې يې له گړبوانه ونيو. بنی لاس مې پورته کړ. موټی

کړی لاس مې مخامخ ورته ونيو.

نارې يې کړې: سيکيوريتي! عدنان! طه! جلدي کرو، مجهې مارتا

هې!

څو پورې چې گارډ را رسېده، د منشي خوله او پوزه مې په وينو

سره کړه. منډه مې واخيسته. د سمیټو په بوجيو وختم. دېوال ته

مې ځان ورساوه. ايسته مې ټوپ کړ. تر يوه ځايه مې منډې

وهلې. شا ته مې وکتل. څوک نه وو. کرار کرار د تبليغيانو مرکز

ته ولاړم.

ساعت دوه به وتلي وو چې چا غږ وکړ: گلاب کون به؟
ور ومې کتل. پوليس وو. را پاڅېدم. ومې ويل: زه يم.
د پوليسو له شا څخه منشي ځان را ښکاره کړ. زما خوا ته يې
گوته ونيوه، پوليسو ته يې وويل: همدغه حرامونى دى.
تهانې ته يې بوتلم.
لا يې د تهانېدار کوټې ته نه وم ور وستولى چې مولانا صاحب را
ورسېد.
پوښتنې شروع شوې: ولې دې سړى وهلى؟ څه دښمني دې
ورسره وه؟ نور بدماشان دې څوک دى؟ په کومه ډله کې يې؟ ...
ټوله کيسه مې ورته وکړه.
تهانېدار وويل: اوس به د بدماشى په خوند پوه شې. چې يو شپږ
مياشتې دې په جېل کې واچوم، بيا به پوه شې چې د چا وهل
څنگه خوند کوي.
مولانا صاحب ورته وويل چې تهانېدار صاحب! گوزاره کوه. ځوان
دى، جذباتي شوى. فېکټرۍ والا هم ملامت دى. د دې غريب حق
يې خوړلى و نو.
پوليس وويل: نو موږ څسته ناست يو؟ د آلوگانو خرڅولو ته خو
نه يو ناست. قانون د څه لپاره دى؟ ولې موږ ته رانغى. داسې خو
نه کېږي چې هر څوک دې دلته بدماشي وکي.
مولانا صاحب وويل: خير دى. دا ځل يې معاف کئ. زه يې ضامن
يم چې بيا به داسې نه کيي.

تهانېدار وويل: بل ځل ته به يې بيا گورو خو اوس به منشي-
صاحب سره هسپتال ته ځئ چې ډاکتران څه وايي. دی خو وايي
چې پوزه او غابونه يې رامات کړي دي.

ډاکترانو منشي وکوت. څو رقمه اکسرې او د وينې معاینات يې
ورته وکړل.

منشي د اکسرې والا په غوږ کې څه وويل. هغه مور ته را وکتل.
خدای چې څه يې ورته وويل او ولاړ. بيا منشي د خلکو په منځ
کې ځان ورک کړ. زه ورپسې شوم. کتل مې چې د ډاکټر کوټې ته
ورننوت. زه هماغله د وره شا ته ودرېدم. سړی بېرته راووت. چې
له ما سره سترگې په سترگو شو، رنگ يې والوت. سترگې يې ټيټې
شوې او د دهلېز په بل سر کې ولاړ پوليس خوا ته ولاړ.

معاینات سم را وختل، نه يې پوزه ماته وه، نه يې غابونه مات
وو. مولانا صاحب د هر څه پيسې پرې کړې. د شفاخانې رپوټ
مو واخيست او له پوليسو سره بېرته تھانې ته ولاړو.

اوس نو پوليس را ته بلا شو. ويل يې چې سړي درنه شکايت کړی
او زه دې پرېښودلی نه شم. مولانا صاحب څه پيسې هم ورکړې
خو ويل يې منشي به راضي کوي.

مولانا منشي له لاسه ونيو. ورته کړه يې: منشي صاحب! ته راځه
چې د باندې لږ خبرې وکو.

زه د پوليسو له مشر سره په دفتر کې پاتې شوم. اوف! چې له دې
چنگو بربټو مې رانيولای او دا سر مې يې په مېز وهلاي. ته يې دا

دوسه خوله وگوره. ته يې دا تورې شونډې وگوره. غاښونه خو يې د سړي خوا گرځوي. برېتونه يې د مېرني خو مخ يې د دله انسان دی.

تهانېدار د مېز پر سر اېښی سويچ ټينگ کړ. له دهليزه د زنگ شرنگا راغله. حوالدار راننوت او عسکري سلام يې وکړ. ده وويل: ورشه له دغه پان والا نه يو دانه رسيلي پان راوړه. حوالدار چې ووت، مولانا مخکې او منشي- ورپسې دفتر ته راننوتل.

منشي وويل: تهانېدار صاحب! زه خپل شکايت بېرته اخلم. د پوليس له شره خلاص شوم. خو تهانېدار وويل: گوره! بيا به د فيکټرۍ له څنگه هم نه تېرېږي او د پيسو نوم به هم نه اخلي. پوه شوې که پوه دې کم؟

چې راووتو، مولانا صاحب وويل: غم مه کوه، په ورز د قيامت به ورسره حساب وکړي.

بيا نو له تبليغيانو سره دېره شوم. په اول سر کې به هسې ورسره گرځېدم. مشرانو به په جوماتونو کې تبليغ کاوه، موږ به ورته غوږ نيوه. کرار کرار مې قران شريف زده کړ. لنډ لنډ سورتونه مې يو په بل پسې حفظ کړل.

چې هرې خوا ته به تلو، د لارې کرايه، خرڅ خوراک، هر څه مو مشرانو راکول. څو ورځې وروسته، مولانا صاحب وويل بله جمعه به لاهور ته ځو.

د کوټې پخوانيو انډيوالانو ته ولاړم چې خدای پاماني ورسره وکړم. يوه انډيوال را ته وويل: دوا دې شه نو لاهور ته ځې. گوره! زه به په لاهور کې د تبليغ يو ډېر ښه ځای درته وښيم. هلته چې ولاړې، د هېرا منډيي پوښتنه وکړه.

نور انډيوالان مې کت کت په خندا شول خو ده را ته قسم وکړ چې ډېر ښه ځای دی.

بله ورځ مو بستري په شا کړې او د بسونو اډې ته ولاړو. بستري مو جنگلې ته پورته کړې او بيا بس ته وختو. مولانا صاحب د پرېور د څنگ پر څوکی کېناست، مور شا ته. ډېر اوږد مزل و. اوولس که اتلس ساعته په لاره کې وو. ښه وو چې پرېوران دوه وو. يو به چې ستري شو، بل به جلو ته کېناست. د موټر په چت کې يې ځان ته د ځملاستو ځای جوړ کړی و. په وار سره به هلته غځېدل او خوب به يې کاوه.

لاهور ته چې ورسېدو، دومره ستري وو چې د خبرو حوصله هم نه وه پاتې. مولانا صاحب وويل: شابه! نن او سبا آرام وکې. بله ورځ به گورو.

بله ورځ چې مولانا صاحب راغی، ورته مې وويل چې هېرا منډيي ته به کله څو؟

تندی يې تريو شو: سه شی؟

- يوه انډيوال مې وويل چې د تبليغ د پاره ښه ځای دی.

د تندې گونځې يې ږنگې شوې، ويې ويل: ټوکه يې درباندي کړې ده. سه يې کړې ده؟ ټوووکه يې کړې ده. پام چې نوم يې هم په خوله وا نه لې.

يوه ورځ د لاهور له يوه جوماته راووتو چې له لري مې د تره غوندي يو څوک وليد. چې رانږدې شو، پخپله و. وچې شوندي، راوتلې سترگې، خوار بدن.

بنځه يې ناروغه وه. علاج ته يې راوستې وه. ويې ويل چې عمليات غواړي. پنځه زره کلدارې ورته په کار دي خو دی يې نه لري.

د ده نارواوې چې مې يادې شوې، زره کې مې وويل چې ښه شو چې خدای دغسې جزا درکړه خو بيا مې له ځان سره وويل چې وبال لري؟ که بد و، دی بد و، بنځه يې غريبه څه گناه لري.

د ماښام لمونځ مو چې وکړ، مولانا ته مې وويل چې دغسې مريضان لرو او حيران يو چې پيسې ورته له کومه کړو؟

ويې ويل: د ماخوستن مونز چې دې وکو، دوه رکعته نفل حاجت وکه. سومره روپۍ دې په کار دي؟

- پنځه زره.

- بس، ته نو په اخلاص سره مونز وکه، خدای به دې حاجت

پوره کي. سه پوی شوې؟

دغسې مې وکړل. سهار چې لمانځه ته پاڅېدم، بستره مې ټولوله چې ومې کتل تر بالبنټ لاندې مې پیسې ایښې دي. پوره پنځه زره کلداری.

سخت خوشحاله شوم. چې څنگه مې لمونځ خلاص شو، د تره کوتې ته ورغلم. پیسې مې ورکړې. دواړه هسپتال ته ولاړو. کاکا ناوې مې ولیده او بېرته ځنې راغلم.

سم دم شیخ را نه جوړ شوی و. پر پښو مې کناوې، په لاس کې مې لرگینې تسبیح، په جیب کې مې لرگین بړمنځ او مسواک. جامې سپینې، پگری سپینه، واسکت تور. برېتونه خربیلی، نری نوې راتوکېدلې ږیره پاکه منظمه.

هر څه مې سم شول خو یوازې د پوندو چاودې مې نه رغېدې. که مې له خپلیو سره جوړاې هم په پښو کړې، گټه یې ونه کړه. مسألې مې زده کړې. کرار کرار به مشرانو موږ ته هم په تبلیغ کې برخه راکوله. په اولو وختونو کې به یې وره موضوع راکوله، د پنځو یا لسو دقیقو. خبرې هماغه وې، تکراري خبرې خو د ویلو انداز به مو وربدل کړ.

څه کم دوه کاله مې ورسره تېر کړي وو چې کابل آزاد شو. کابل طالبانو ونيو. میاشت دوه وروسته، مولانا صاحب را ته کړه: کابلیه آشنا، سنگه چل دي؟ خوڅه دي نه ده چې خپل وطن له دې ولېگمه. چېرته دي ولېگمه؟ خپل وطن له.

پنځه کاله مخکې له کابل وټلی وم او بیا مې نه و لیدلی. ومې ویل: هر رقم چې ستاسو خوښه وي.

ويي ويل: بس جامې مامې دې وټره، سبا به له خیره زو. کابل نو هغه کابل نه و چې ما لیدلی و. زه چې تلم، هاغه وخت هم کابل وران و خو داسې نه لکه اوس. د پلچرخۍ له تنگي چې تېر شوو، د سرک دواړو غاړو ته د برق نړېدلې سمیټې پایې، ویشتل شوي ټانکونه او سوځېدلي پېک اپ موټرونه، سرکونه کند کړ. که د موټر بښېنه کښته کوې، دورې دې په عذابوي، که یې پورته کوې، گرمي. د حربې پوهنتون د بلاکونو دېوالونه سوري سوري، بښېني یې ماتې، د کرکيو چوکاټونه یې ورک. لویه اوسپنیزه دروازه یې کږه وږه، سوری سوری. د دروازې په څنگ کې لویه اوسپنیزه لوحه ولاړه وه: د ملا عبدالباري آخوند او انډیوالانو کوټه. تر لوحې لاندې دوه خیرن ځوانان په تورو جامو او سپینو پگړیو کې چې د خیري په وجه زېربخون ښکارېدې، پر زرو چوکيو ناست وو.

وراندي د تخنیک اکاډیمي او د سرک سازۍ فابریکه تر دې بدتر حالت کې. د گمرک د انګرونو یوازې دېوالونه پاتې وو او د اوسپنیزو چتونو درک یې نه و. د درمل جوړولو هغه آلماني شرکت چې و، هوخت، هغه نو داسې هوار شوی و چې ته وا سخته زلزله پرې تېره شوې ده. لنډه دا چې تر میکرویانو پورې همدا حال د هر ځای و.

د میکروویانو د بلاکونو دېوالونه داسې زخمي زخمي لکه پر خټې چې بلی وړېدلې وي. هغه اپارتمانونه چې لږ روغ غوندې وو، د کرکیو نه پورته ځایونه یې په لوگیو تور شوي وو. د بلاکونو مخې او شا ته ونې سپرې وې. اکثره ونې یې وهل شوې وې او د هغو پخوانیو شنو چمنونو درک نه و.

د میکروویانو له پله څخه د زړو میکروویانو خوا ته تاو شوو. دلته نو بل رقم ویجاړي شوې وه. د سرک د غاړې درې بلاکونه داسې خچ پچ چې ته وا چا د څلورم منزل پر چت آسماني کاني غورځولي دي. یوازې د دوو خواوو سکېټ یې پاتې و نور نو چتونه او د سرک د خوا دېوالونه یې یو مخ نږدېلي وو. له دوهمه تر څلورم منزله پورې د ټولو منزلونو چتونه بېخي نه وو.

د عیدگاه جومات او د جادې ټول دوکانونه لوټې لوټې. لنډه دا چې کابل داسې خچ پچ و چې ته وا دا پنځه کاله مسلسل د ډېرو غټو تیرو باران پرې وړېدلی وي.

مولانا صاحب په کابل کې یوه ټکسي غواگی را ته واخیسته او استاد یې را ته مقرر کړ چې ډرپوري را زده کړي.

ویې ویل: بس، نو دقلته به کار روزگار هم کیې، تبلیغ به هم کیې. په کابل کې یې د تبلیغیانو له مشرانو سره معرفي کړم. پخپله بېرته ولاړ.

ډرپوري را ته آسانه بشکارېده خو داسې نه وه. په اوله ورځ خو به شل وارې موټر را نه گول شوی وي. موټر به مې گېر ته واچوه،

استاد مې ويل چې ورو ورو به کلچ خوشې کوې او اکسلېټر به ټينگوې. ما به چې همداسې کول، موټر به را نه گول شو. بيا به مې نېټل کړ او بېرته به مې چالان کړ. د مني په هغه نرمه هوا کې داسې خولې وم چې ته وا د لاهور جون جولای دی.

دا خو مې زده کړل چې کلچ ورو ورو پرېږدم چې موټر گول نه شي خو بيا به مې چې څنگه موټر روان کړ، جټکه به يې وکړه. دا چل مې هم زده کړ. په دېشته کې خو بيا هم کار آسان و خو اول وار چې سړک ته را ووتو، داسې سخت بوج راباندې و چې ما ويل پر اوږو مې لس منه بار پروت دی. هر موټر چې به را نږدې کېده، لاسونو به مې رېږد واخيست. دوهمه که دريمه ورځ وه چې پر سړک مې د ډرېوري تمرين کاوه چې يو موټر مې ووهه. مخې ته مو يوه زړه ټويوتا روانه وه. د برېک اشارې يې سرې شوې. استاد مې وويل: برېک، برېک!

ما د برېک پر ځای اکسلېټر ټينگ کړ. گرز شو، د مخې موټر سره وجنگېدم.

ډرېوري مې په يو شواخون زده کړه خو د ژمي تر پيله پورې پوخ ډرېور شوم. ورو ورو د کابل کنډواله کورنه او ږنگ بازارونه، کند و کپر سرکونه، پرېمانه سوالگر او سوالگرې، غمجن مخونه، وچ کلک ډنگر سړي او خوارنجونکي هلکان را ته داسې عادي شول چې ته وا هر څه به له ازله همدغسې وو.

د هر چا پر سر به يا په خولو او دوړو خيړني سپيني خولى يا وړې لنگوتې او د هرې پېغلې او بشخې پر سر چادري. هغه وختونه چې خلک به مستانه گرځېدل او د فروشگاه او جاده له رستورانونو به د لتا، رفيع، مکېش او کپشور سندرې په لور غږ چالانې وې او لارې به له نر او بشو ډکې وې ... هغه وختونه نور چا په خوب کې هم نه ليدل.

هره جمعه به مو په عيدگاه، پل خشتي، کارته نو يا نورو جوماتونو کې تبليغي غونډې وې. مشرانو به د تبليغ نوې موضوعگانې راکولې. زما کار دا و چې هرې سپرلۍ ته د لمانځه د فضايو، د روژې د احکامو، د عبادتونو د اجرونو ... تبليغ وکړم. ژمی ژر تېر شو. وچ ژمی. په ټول ژمي کې اېله يو وار واوړه وشوه، هغه هم د گوټې د يوه بند په اندازه. ملايانو څو وارې پر خلکو استسقا لمونځونه وکړل، خو ته وا باران د نېکمرغۍ غونډې مرور شوی دی او کابل ته د راستنېدو نه دی.

يوه ورځ مې شپوه کې ته سپرلۍ يووړه. چې بېرته راوگرځېدم، په زړه کې مې تېر شول چې راځه د اکا دوی پوښتنه وکړه. چې رښتيا شي، د کور په خوړو پسې ډېر خپه وم. له پنځه کاله زياته موده شوې وه چې په کور کې پاخه شوي خواره مې نه وو خوړلي.

د اکا کور د قلعه چې په يوه تنگه کوڅه کې و. موټر مې د سرک غاړې ته د بولاني فروش د کراچۍ څنگ ته ودراره. بولاني فروش

ته مې كړه چې موټر ته دې پام وكړي او يو پنځه زريز نوټ مې ورته وركړ.

د كوڅې په سر كې يو سپېره دوكان و چې مخې ته يې د مڼو څو كرېټونه اېښي وو. يو من مڼې مې واخيستې. دوكاندار داسې خوشحال شو لکه پيسې مې چې هسې وركړې وي.

د كوڅې په سر كې كومې موسسې د اوبو بمبه لگولې وه. لس دولس وړو نجونو او هلكانو د غوريو سپين يا زېر پلاستيكي ډبي په نوبت كې كتار اېښي وو. هر يوه ته چې به دې وكتل، په خيرو كې پټ و، سپېره گونځي مخونه، خيرن چاودلي لاسونه. اكثره ماشومان تر خپلو جامو واړه ښكارېدل. ټولو د مڼو څلپي ته سترگې داسې ښخې كړې وې چې ته وا كوم عجيب شى يې ليدلى دى.

نه پوهېږم چې كوڅه ولې تر پخوا راته تنگه او وړه ښكارېده. هم راته آشنا اېسېده او هم داسې پردى غوندې، لکه په خوب كې چې مې ليدلې وي خو پوره هغسې نه وي. د اول كور د انگر د دېوال پرچالونه د كنداسې خولې غوندې ځاى ځاى لوېدلې وو او اوبو د لوېدلو پرچالونو لاندې د دېوال كاهگل وړى او خامې خښتې يې شړولې وې. داسې ښكارېدل چې چا په دې څو كلونو كې اخېر كړي نه دي. خو كناراب يې بيا نوى و او پخې خښتې هم په كې كارېدلې وې. د كناراب سنگگاري لوړه او هنگاف شوې وه؛

سوري ته يې اوسپنيزه وره دره لگېدلې وه او د سنگگاري له پاسه يو نل هم و چې سر يې د ځمکې خوا ته کوږ شوی و.

پخوا به دلته د اکثرو کورونو د کنارابونو سوري چې د کوڅې خوا ته به وو، يا بېخي خلاص وو او مرداري به ورته بهېدلې وې او يا به يې سوري د بوجی په يوه ټوټه پوښلي وو؛ يو نيم کس به د سوري مخې ته د قبر د تيرو غوندي هواره تېره لگولې وه چې مرداري کوڅې ته ونه بهېږي.

له هر گام سره به مې د بوټانو له تليو نه پوټلنه دوره پورته کېده. د کوڅې په منځ کې د لوېشت په اندازه نري کاږه واړه لښتي کې ځای ځای خوسا بويڼې اوبه ښې وې.

کنارابونه د ټولو کورونو نوي شوي وو. د هر کناراب په سر کې د هواکش غوندي سمې بلول لگول شوی و چې سر يې په جالی پوښلی و. د يوه تشاب پر دېوال مې د هبيتات د موسسې لوحه وليده، نو پوه شوم چې دا تشابونه موسسې ورته جوړ کړي دي. د اکا کور ته چې ورسېدم، زړه نا زړه شوم چې ورشم که بېرته وگرځم. بيا مې وويل چې څه نو اوس خو راغلی يې. د وره په ځای کې د پلاستيکي گونيو نه جوړه پرده څرېدلې وه. د پردې په لاندې کونجونو کې يې تيرې تړلې وې چې باد يې پورته نه کړي. پرده مې لږ لرې کړه چې ور وټکوم خو ور مړ نه و. ښه نو اوس څه وکړم. که همداسې ورننوځم خدای خبر چې د اکا اولادونه به مې پېژني که نه. نارو مې وکړه: څوک شته؟

اكا ناوې له كړكې نه سر را وايست: چا سره دې كار دى؟ څوك
يې؟

ومي ويل: اكاناوي! گلاب يم.

چې څنگه يې زما نوم واورېد، په يبلو پښو يې د وره خوا ته مندې
كړې.

انگړه ته ور ننوتم.

د ټيكرې يو سر يې پر سر پروت و، بل سر يې په ځمكه ځكېده.
په غېږ كې يې ونيولم. ويې ژړل.

زما سترگې هم را پكې شوې. مور را ياده شوه. خو ځان مې ټينگ
كړ.

اكا ناوې وويل: راځه زويه!

انگړ يو مخ سپېره و. پخوا به مو په كې تركارى كړلې، د گلابو څو
لوى بوټي مو هم درلودل خو اوس يې هېڅ درك نه و. د څا پر سر
گردونه پراته وو او خالي څرخ يې زنگن ښكارېده.

پنځه شپږ قد او نيم قد ماشومانو د دالان له دروازې سرونه را
ايستلي وو.

اكا ناوې پرې غږ كړ: هلى! د اكا زوى مو دى، سترې مه شي
وركئ.

يو بل ته يې سره وكتل او يو په بل پسې سوکه سوکه را روان
شول.

څو پورې چې يو بل ته سره رسېدلو، د کور دېوالونه مې له نظره تېر کړل. چاود چاود وو او ځای ځای کاه گل يې رږېدلی و. د لگېدلو مرميو سوري په دېوالونو کې داسې ښکارېدل لکه د «کوي» يا چيچک د ناروغ مخ.

د اکا بچيانو مې لاسونه ښکل کړل.

اکا ناوې وويل: پلوشې! منډه که، نيالۍ لږه وڅنډه چې دورې ورباندې نه وي.

پر کرکيو خيرن، په لمر کې وراسته شوي پلاستيکونه لگېدلي وو. لمر د کرکيو د لرگيو رنگ پيکه کړی و. يوازې د چوکات په ځينو ځايونو کې د سپين رنگ له نښو نه معلومېده چې يو وخت به په سپين روغني رنگ رنګېدلي وو.

د کوټې پر غولي نيلې رنگه پلاستيکي تړپال وېر و او په بر سر کې يې درې دانې نرۍ نيالۍ پرتې وې.

اکا ناوې مخکې شوه. تکيه يې را ته سمه کړه. ويې ويل: راشه زويه دلته کېنه.

هر څه بدل وو او بد رقم بدل وو.

د کوټې دېوالونه داسې خيرن چې اصلي رنگ يې ورک و او دېر ځايونه يې ټاپ ټاپ. داسې ښکارېدله چې پلستر يې لوېدلی وي او بيا يوازې خټې پرې لگېدلي وي. چت ته مې وکتل. د منځ دوه لارې (تيران) يې مات وو او لاندې خوا ته کاږه وو. پر سر يې د

ونې ښاخونه اچول شوي وو. د مسطحې آثار هم په چت کې نه ښکارېده.

اکا ناوې ټوله کیسه را ته وکړه: زویه! ته چې کراچۍ ته ولاړې، دلته بیا جنگونه ډېر سخت شول. گلبدین د دوستم او مزاری سره یو خوا ته شو او رباني او مسعود او نور یې بله خوا. دلته د گلبدین خلک وو او په بالاحصار کې دوستمیان وو. له هغې خوا د رباني کسانو زموږ کورونه ویشتل. د کوټې په چت باندې د هاوان مرمۍ ولگېده. دېوالونه یې سوري سوري کړي وو. موږ یوازې سروونه وایستل، مال حال مو ټول همداسې پاتې شول. چې بېرته راغلو، یو پیاله هم نه وه راپاتې چې چای په کې وڅښو. زویه کیسه یې اوږده ده څه سر به دې خوږوم. شکر چې راغلي. زه چې اوس ژوندۍ یمه، د تا له خیراته یم.

ومې ویل: خیر یوسې اکا ناوې. شکر چې ښه شوې او شکر چې هر څه په خیر تېر شول.

ساعت لا نه و تېر چې اکا مې راغی. هغه هم د خپلو اولادونو غوندې وچ کلک و، ته وا یوازې هډوکي او پوستکی لري.

اکا ناوې د وطني چرگ ښوروا پخه کړې وه. هم یې ډېر خوند راکړی و او هم مې له ستوني نه تېرېده چې دوی د سبا بېگا نه لري او ما ته یې چرگ پوخ کړی. چې دا به یې له کومه کړی وي. خو د اکا ماشومانو داسې شخوند واهه چې ما یې په کتلو خوند اخیست.

ٻوڊي مو چي وخوره، اذان وشو. اودسونه مو وڪڙل.
اڪا وويل: زه به جومات ته لارم شم. ڪور ته چي راتلم، ملا صاحب
وليدم. اوس ڪه ورنه شم، بيا مي غير حاضروي.
ومي ويل: حاضري لري؟

- ههههههه. هو والله. دي ظالمانو په هر جومات ڪي
حاضري اچولي ده. ڪه ڏوڪ جماعت ته ورنشي، بيا
طالبان ڪور ته ورپسي ڄي، سپڪوي يي. ها بله ورڄ هغه
دوڪاندار چي د ڪوڏي په سر ڪي يي دوڪان دي، د
ماسپينين لمانڄه ته نه و راغلي. ملا مو له دوو طالبانو
سره ورڄي، مخ يي په سڪرو ورتور ڪر. د دوڪان مخي
ته يي درولي و. د ڪارتن په يوه توتو يي ليڪلي و چي «هر
ڪس ڪه به نماز جماعت نيايد، جزايش مثل من مياشد.»
بيا يي دغه ڪارتن په غاره ڪي ور ڇولي و. بچپاره يي
سخت زهير ڪر.

لمونڄ مو چي وڪڙ، اڪا ته مي وويل: زه تر بناره پوري يو چڪر
ڄم، بپرته راڄم خو شپه درسره نه ڪوم.
هغه ڊپر را ته ٽينگ شو چي شپه وڪڙه، خو ومي نه منل.
د باغ قاضي منڊيي ته ولاړم. يوه بوجي اوڙه، ڄو منه وربچي، يو
ٽيم غوري، لڙ چاي او بوره، صابون او ڄه نور شيان مي په موٽر
ڪي واچول او بپرته ولاړم.
اڪا او بنڄي يي ڊپري دعاوي را ته وڪري.

زما کار او بار هم چندان بڼه نه و. ډېرو کمو خلکو به درېسته ټکسي نيوله. اکثره خلک پر بايسيکلو گرځېدل. سرکونه هم ټوک ټوک وو او کله د موټر جمپن خرابېده، کله يو ځای کله بل ځای خو بيا هم شکر پيسي مې لرلې او د کابل خلکو ته چې به مې کتل، ځان را ته خان څه چې پاچا ښکارېده.

زړه مې په دې کار داسې خوشحاله شو چې هېڅ کله داسې خوشحال نه وم. باور مې نه کېده چې په ښو کې دې دومره خوند وي. خو اکا ته مې غوسه هم راغلې وه. ته يې دغې نېستۍ ته وگوره او شپږ اولادونه يې وگوره. زه چې تلم، دوه بچي يې وو، په دې پنځو کلونو کې يې څلور نور زېږولي وو. په کراچۍ کې يو خوار سوالگر و، اته اولادونه يې وو. د کوټې يوه ملگري مې چې هغه وليد، را ته ويې ويل: «پوهېږې؟ د غريبۍ درې ډانگه دي. په يوه ډانگ دې په سر وهي چې لاره روده درنه ورکه شي او ماغزه دې هېڅ کار ونه کي چې ژوند څنگه جوړ کي. بل ډانگ دې په نس لگېږي چې د دنيا خوراگونه په کې واچوې، دی نه پکېږي. په درېيم ډانگ تر نامه لاندې گوزار درکوي چې بس بل کار دې نه وي او درگرده به بچي زېږوې.» اوس چې اکا ته گورم، هماغه ټوکه پرې شوې ده.

د پسرلي آخرې ورځې وې. يوه ورځ د هوتخېلو پر سړک روان وم چې يوې ښځې لاس راکړ. موټر مې ودراره. ويې ويل چې تر ميکرويانو پورې ځم.

نورو خلکو به چې موټر دراوه، په چنو به يې سترې کړم. که ما به ورته پنځوس زره افغانۍ ويله، دوی به ټينگ و چې دېرش زره، پنځه دېرش زره ... خو دې بشخې بېخي پوښتنه و نه کړه چې کرایه دې څو روپۍ کېږي. چادری او جامې يې نوې غوندي وې. موټر ته چې را وخته، د عطرو بوی يې راباندې ولگېده.

د اوو - اتو کالو نجلۍ يې په څنگ کې کېناسته. د برقي د جالی غارونه يې لږ لوی غوندي وو. په هېنداره کې يې تورې سترگې د برقي له جالی څخه سمې ښکارېدې. څه کافرې سترگې يې وې. په زړه کې مې لا حول ولله وويل.

تبليغ مې ورته شروع کړ: گوره بي بي! لمونځ به قايموې. هر لمونځ چې کوې، الله تعالى دې له دې لمانځه نه مخکې ټول کړي گناهونه در معافوي.

بشخې وويل: خير يوسي.

څو شېبې غلې وه. پښه يې د موټر پر غولي تړپوله. خوله يې درگرده خوځېدله. يو يو ځل به يې له ژاولې نه زورور ټک و ايسته. څو ځله مې په هېنداره کې ور وکتل. دې هم راکتل. سترگې يې را نه نه لرې کولې. په هېنداره کې يې سترگې را پورې بشخې کړې وې. هر ځل به مې چې ور وکتل، زړه به مې سست شو.

ويې ويل: رښتيااااااا، ملا صاب! نه کېږي چې دا زمالورکۍ ته سبق ووايي؟

حيران شوم چې څه ووايم.

بیا یې وویل: گوره! دا غرمه تېم کې گرمي ډېره وي، سپرلی هم نه وي. نو موټر دې غرمه کې ودره، هره ورځ رایشه زمونږ کور ته. یو سات، دوه ساته مې لور ته سبق ووايه. چې هوا ماته شوه، بیا ورځه. شکرانه به ډېم وي. څنگه؟ خوښه دې نه ده؟

- ولله، نه پوهېږم.

د ژاولې ترکا یې وایسته. په خندا کې یې وویل: هم خرما، هم ثواب.

- اممممم. بده خو دې ولله که ویلي وي.

- نو، راځه. همدا اوس به مې کور در وښیم. سر له سبا به هر ماسپینین راځې. سمه ده؟

په زړه کې مې وگرځېدل چې هسې نه کرایې ته یې چل جوړ کړی وي او ما به په دې خبرو تېر باسي چې کرایه ورته پرېږدم، خو چې کښته کېده، پنځه دانې لس زریز نوټونه یې را ته ونيول. ومې ویل: دا خو ډېرې دي.

ویې ویل: پروا نه کيي. په تا ورکې نه دي. مخې ته دې رڼا.

یوه پښه یې چې له موټره وایسته، مخ یې راواړوه، ویې ویل: او سبا خو به راځې؟ رښتیا نوم مې ښاپېری ده. ایندغه اول منزل کې مو کور دی.

په لاس یې خپل کور را وښود.

د کور د روغو پاکو ښیښو او رنگېدلو کرکيو نه یې ښکارېدله چې ښه ماره خلک دي.

او څه بشکلی نوم یې و، ښاپېری. نوره خو مې نه وه لیدلې خو سترگې یې رښتیا هم د ښاپېری وې.

چې موټر مې روان کړ، په هېنداره کې لا هم د ښاپېری سترگې را ته ښکارېدې چې د چادری د جالی له شا نه را ته گوري.

کور یې د دریم میکرویان په یوه بلاک کې و. هلته د پنځو- شپږو پوړونو بلاکونه یو په بل پسې او یو د بل په څنگ کې کتار وو. د هر بلاک مخې او شا ته د ولو دومره دنگې ونې چې سرونه یې د بلاک آخري پور ته رسېدل. دلته هوا د نورو ځایونو هومره گرمه نه وه. خو بلاکونه اوس هغسې منظم او ښایسته نه وو چې تر جنگونو مخکې وو. اوس یې د ډېرو کورونو برنډې په لوگیو تورې وې. په ډېرو کرکیو کې د ښینو پر ځای پلاستیکونه لگول شوي وو.

په یوه نیمه برنډه کې د سکرو نغري او د اوبو د اېشولو سماوارونه بل وو. د کرکیو له پاسه د دېوالونو ځینې ځایونه تورو پلنو لیکو چې د بخاریو له نلونو به راوتلي وو، بدرنگه کړي وو. چې راوگرځېدم، لارې ته مې په ځیر وکتل چې را نه غلطه نه شي. د دوی له بلاک سره د عمومي سرک پر غاړه، د بایسیکلو د مستري اوسپنیزه غرفه ایښي وه.

سبا پوره یوه بجه ور ورسېدم. ته وا دا به خبره وه چې همدا شېبه ورځم، تیاره د دروازې شا ته ولاړه وه. لا مې ور نه و ټکولی چې دې خلاص کړ.

همدا چې مې يې تورو سترگو او سرو شونډو ته وکتل، د لړزې
يوه نړۍ څپه راباندې راغله.

په کټ کټ خدا يې وويل: راځه کنه، ولې ولاړ يې؟
خدا يې لا بله بلا راباندې راوسته. د غرمې په هماغه گرمۍ کې
مې يخ وشو.

ورننوتم. دهلېز پاک صفا و. د سنځلو د عطرو نړۍ خوشبويي په
کې خپره وه. پر غولي سره غالی هواره وه. بوتونه مې وکښل. د
وره په څنگ کې د بوتونو کم سورې ټيټه الماری ولاړه وه. بوتونه
مې په کې کېښودل.

بني لاس ته بل ور پرانيستی و.

بښې په لاس اشاره وکړه: مهرباني، ښه راغلي.

چې څنگه پر بخملي توشکې کېناستم، هماغه لورکۍ يې سپپاره
په لاس کې راغله. د مور غونډې ښکلې وه. د لاس روغبر يې را
سره وکړ. مخې ته مې کېناسته.

د بني لاس په ورغوي يې لوند پيکۍ تر ځادر لاندې پټ کړ.

سپپاره يې پر غالی کېښوده.

بالښت يې د توشکې له سره را واخيست، زما مخې ته يې کېښود.
سپپاره يې له ورېښمين دسمال څخه را وايسته او پر بالښت
باندې يې وغوړوله.

پوښتنه مې وکړه: څومره دې ويلې ده؟

د مور غږ يې راغی: زرمينې! يو سات صبر وکه چې دمه يې جوړه

شي. ملا صاحب، ډوډی دې خوړلې ده؟

- هو. خوړلې مې ده.

- که دې نه وې خوړلې چې شرم ونه کې. خپل کور دې

دی.

- خير يوسې. خوړلې مې ده.

بېرته ولاړه.

په سبق لگيا وو چې پتنوس په لاس کې راغله. ملا يې کړوپه کړه.

پتنوس يې زما مخې ته کېښود.

ور ومې کتل. د سره کميس له ارت گرېوانه يې هر څه را ښکاره

شول.

دا لکه چې پوهه شوه چې سترگې مې ورته نيولې دي. چپ لاس

يې گرېوان ته پورته کړ. کميس يې په ټټر پورې ټينگ ونيو.

سترگې مې ځمکې ته ونيولې. ساه مې بنده وه. خوله را باندې

ماته شوه.

له چيني پيالې څخه د شنو چايو تاو د لاجي (هېل) له وږم سره

يو ځای پورته شو.

پر دوو پښو کېناسته. له نکلي لوبښي نه يې يو چاکلېټ را

واخيست. زېر پوښ يې، چې د غوا عکس ورباندې چاپ و، خلاص

کړ خو بېخي يې ايسته نه کړ. هماغسې د گوتو په سر يې ما ته را

وراندي کړ.

په ژوند کې چا دومره نه وم نازولی.

چاکلېټ مې خولې ته کړ. داسې نرم چې پخپله کرار کرار وپلې شو. کټ مټ لکه هلته چې د انارو دانې او منې په خوله کې وپلې کېدې.

نجلۍ تکره وه. دوه وارې مې ورته سبق تېر کړ، نوره پخپله لگیا شوه.

چای دومره خوندور و چې ټوله چاینکه مې وڅښله. د دېوالونو فیروزه یي رنگ داسې روښانه او سوتره و چې ته وا همدا پرون یې رنگ کړي دي. پر اورسۍ د فیروزه یي رنگ دوې ټوکړینې پردې له زري لیکو سره په دوو خواوو کې او په منځ کې یې د نسبتاً تت فیروزه یي رنگ جالی ځوړندې وې. دې رنگونو، د عطرو نازکې خوشبویۍ او د کوټې آرامې فضا عجیبه سکون راکړی و. هم مې د پردیتوب احساس کاوه، هم د خپلوۍ. هم خوشحاله وم، هم وپړېدم. خوشحاله په دې وم چې داسې سکون، آرامي او ښکلا مې په نصیب شوي وو. وپړېدم په دې چې هسې نه دا هر څه یوازې د یوې ورځې وي. زړه مې غوښتل چې ټول ژوند په کې تېر کړم خو په پردي کور کې نو کله کېږي.

نجلۍ ته مې وویل: مور ته دې وایه چې ملا صاحب ځي.

مور یې له بډ وهلو لستونو سره راغله. ویې ویل: ځي؟

- ولاړ به شم. د زرمینې سبق خلاص دی.

- سبا ته خو به راځي؟

- ان شاء الله.

لاس يې په تور خادر باندې وچ کړ. گړېوان ته يې ننه ايست. خو دانې لس زريز نوټونه يې راوايستل. ويې ويل: هه، دا در واخله. ومې ويل: پروا نه کيي. د پيسو په خاطر خو نه يم راغلی.

- ولې به پروا نه کيي؟ زحمت وباسې. د خپل کار و بار نه پاتې کېږې نو شکرانه خو دې حق کېږي.

- ښه نه ده. پيسې نو څنگه در نه واخلم؟

- که يې وا نه خلې، بيا زه درنه خپه کېرمه. هله، زرگيه!

پيسې مې چې ځنې واخيستي، گوتې مو سره ولگېدې.

بيا هماغسې لړزه را باندې راغله. دې ته مې وکتل. موسېدله.

له کوره يې ووتم خو لکه يو شی چې مې په کې ورک کړی وي، ناکراره وم. تر سبا ماسپښينه پورې مې هره گړی د هغې خبرې يادېدلې: که يې وا نه خلې، بيا زه درنه خپه کېرمه. هله، زرگيه.

«زرگيه!» او! په دې کلمه کې څه وو چې داسې يې بې واره کړی وم.

هره گړی مې د هغې تودې گوتې احساسولې چې زما پر گوتو لگېدلې وې. گوتو ته به مې وکتل. گوتې به مې لمس کړې. لکه د هغې گوتې چې وي، همداسې خوند يې راکاوه. د هغې سترگې به مې سترگو ته درېدلې چې په مينه را گوري. د موټر په هېنداره کې هم د هغې سترگې را ته ښکارېدلې. دا نه وه خو ما يې د عطرو بوی احساساوه. د موټر پر غولي د پښو د تړپولو دربا مې يې

اورېدله. د ژاولې ترکا مې يې غوږونو ته راتلله. ان په لمانځه کې مې هم سترگو ته ولاړه وه.

د شپې مې ډوډۍ ته چندانې زړه نه کېده. ټول ویده وو خو زه په بستر کې لټ په لټ اوبنتم را اوبنتم. پوه نه شوم چې کله خوب یوړم خو سهار چې څنگه راوینس شوم، دا مې په ذهن کې وه.

وروستۍ جمله مې يې په ذهن کې تاوېده را تاوېده: «که يې وا نه خلې، بيا زه درنه خپه کېږمه. هله، زرگيه!»

په ژوند کې چا زرگی نه وم بللی. ان خپلې مور به هم یوازې گلاب بللم. خو بښاپېرۍ راته ويلي وو «زرگيه».
خومره خوږ آواز يې و.

«زرگيه»

اخځځخ! دا خوندوره کلمه مې له ذهنه نه وتله. په یادولو سره يې بيا بيا خوشحالېدم او په زړه کې مې خوشحالی راتوکېدلې.

وخت ولاړ و. هره گړۍ به مې ساعت ته کتل خو ستني يې داسې ورو ورو خوځېدلې لکه د ساه لنډۍ ناروغه ډوډۍ. زړه مې غوښتل چې په وخت پسې کوټک را واخلم او ويې ځغلوم.

ډوډۍ ته مې زړه نه کېده. يوې بجې ته نه شوم معطل. دولس نيمې ورغلم.

لور يې دروازې ته راغله: څوک يې؟

- ملا صاحب يم.

د بل وره له شا څخه يې د مور ت آواز راغی: زرميني! ور ورته خلاص که. په کوټه کې يې کېنوه، زه در وځم. څو شېبې په کوټه کې ناست وم. د کوټې ور خلاص و. د اوبو شریا راتله. څو شېبې وروسته مخامخ ور خلاص شو. بناپېری را ووته. سپینه تولیا يې پر سر باندې پيچلې وه. په خدا کوټې ته راننوته. کوټه د شامپو او صابون په خواړه بوی ډکه شوه. ويې ويل: وبخښه، زه په تشناب کې وم. گرمي ده، که سړی هره ورځ ونه لامبي، خوسا کېږي. په زړه کې مې وگرځېدل چې زه خو يوازې دا جمعه بله جمعه لامبم.

دغسې بې سينگار ه هم پوره بنايسته وه.

- ډوډی به دې نه وي خوړلې؟
- ډوډی؟ امممم—
- شرمېږې ولې؟ گوره زرگيه! ما خو درته وويل چې خپل کور دې دی. چې هر څه ته دې زړه وشي، را ته وايې به يې. پوه شوې که نه؟ هرررر څه.
- ډېره مهربانه يې.
- دا خو ده.

کت کټ په خدا شوه. سترگې يې را نه نه اړولې. نېغ يې را ته کتل.

زړه مې په ټکان شو. د زړه دربا مې غوړو ته رسېدله.

سترگي مي ٽيٽي ڪري.
خوله مي وچه وه. ڙبه مي په تالو پوري نڀٽي وه. ته وا د اوري د
روڙي مازديگري دي.
پاڻبهه. دغسي چي زما له مخي تڀرپدله، په ويشتو ڪي يي گوتي
را تڀري ڪري، ويي ويل: ڊپر شرميندوڪي يي.
د غوريو د سره ڪولو ڪڙا راغله. د زڀرو غوريو خوندور وڀم تر
ما را ورسبد. وڀي وم. اشتها مي نوره هم را وپاربهه.
زرميني دسترخوان راوور.
مور يي پنتوس په لاس ڪي راشڪاره شوه.
درې دانې هگي. په چيني هوار قاب ڪي، مالگه او مرچ په بنڀينه
يي بوتلونو ڪي، د ڪاغذ غونڊي سپين دسمال.
هگي. يي داسي پخي وي چي سپين يي ٽينگ پوخ شوي و خو زڀر
يي د لمر غونڊي په منڇ ڪي اوبلن ولاړ و.
ويي ويل: دا د وطني چرگانو هگي. دي، فارم والا نه دي. په زڀرو
غوريو ڪي پخي شوې دي.
د هگيو رنگ او خوند دواڙه ښه وو. په ڪراچي او لاهور ڪي مي دا
دومره ڪلونه داسي خوندوري هگي. نه وي خورلي.
له ڪوره يي چي راووتم، په يڪه توت سيمه ڪي نايي ته ڪڀناستم
چي ويستان مي جوڙ ڪري. د برپتونو څوڪي مي ورباندي داسي
بياتي ڪري چي شونڊه مي جوته شي. د نايي د دوڪان په آخر سر

کې درې څلور واړه یو نفري حمامونه وو. ورغلم او خیري مې له ځانه لرې کړل.

له حمامه چې راووتم، د نایي د دوکان هېندارې ته ودرېدم. په وینتانو مې گوتې تېرې کړې. ځان راته ښه ښکاره شو. د دوکان ور بېرته شو. لس دولس کلن سپلنیو والا هلک رانوت. په تیمګي کې یې سپلني واچول. دوکان په لوګیو او د سپلنیو په بوی پک شو. نایي ورته په غوسه وویل: ووځه! خلک مه په عذابوه.

ما یو زرګون له جېبه را ایست، ومې ویل: مه کوه، وبال دی.

هلک په بېرته زرګون رانه واخیست او ووت.

د واسکت غاړه مې سمه کړه. نایي ته مې وویل: څو روپۍ درکم؟

ویې ویل: پروا نه کيي.

د اوو اتو کلونو خوارینجوکې نجلۍ په دروازې رانوته.

نایي را ته کړه: هن! چې یوه ته دې پیسې ورکړې، بیا بله درلېږي.

ځغله د سپي لورې! ورور خو دې پیسې یوورې.

نجلۍ د جړو خیرنو ویستو له منځه را وکتل.

ورته موسکی شوم. په لاس مې د راتلو اشاره ورته وکړه. زرګون

مې ورکړ.

نجلۍ موسکه شوه او په منډه له دوکانه ووته.

بیا د پل خشتي جومات خوا ته ولاړم. د جومات د دواړو خواوو

سرکونه له خلکو پک وو. پر کراچيو باندې لاسي ساعتونه،

راډیوګانې، ټېپونه او د اسلامي ترانو کېستونه، وړې تېزابي بېټرۍ

او واړه نیون څراغونه چې په بېټری چالانېږي، د خیاطۍ زاړه ماشینونه، کمپلې او د کور نور مستعمل سامان پراته وو او کراچۍ داسې کتار کتار ولاړې وې چې پر سرک باندې یوازې دوه موټرې څنگ په څنگ تېرېدلې شوای خو دغه تنگ سرک هم له لارویو داسې پک وو چې موټروانان مجبور وو پر هارن باندې لاس همداسې ټینگ ونیسي چې خلک ورته لاره وکړي.

د جومات له دېوالونو سره جوخت په پیاده رو کې د بشپړه سړپوښ والا په هوارو لرگینو صندوقونو کې چا د نسوارو سپین او ژر د غمیو والا دېلي خرڅول؛ چا چرې، ساتوې او وطني لویې بیاتۍ؛ د چا مخې ته لرگینې تسبیح، مسواکونه، دنداسې او جاینمازونه پراته وو. یو څو کسانو عطرونه خرڅول. د درې څلور کلن ماشوم د خچې گوتې په اندازه نریو بشپړه بوتلونو کې رنگ رنگ عطرونه وو. یوه ته یې ودرېدم. ما وې یو ښه عطر خو راکه.

د یوه بوتل سړپوښ یې لرې کړ. پلاستيکي خلی یې له عطرو راوايست. ویې ویل: لاس دې را داسې که.

په مړوند باندې یې عطر راته ولگاوه. تېز بوی یې له لرې هم پوره زورور و خو ده وویل چې پوزې ته یې نژدې که.

خوښ مې نه شو.

بل او بل یې راباندې بوی کړ.

چې رښتيا شي، زه په عطرو نه پوهېدم. هېڅ کله مې عطر نه درلود. زړه نازړه وم چې کوم يې واخلم.

سړی لکه چې راباندې پوه شو، يو بل بوتل يې راپورته کړ چې په منځ کې يې د اوبو غونډې بې رنگه خو ټينگ غونډې عطر و. ويې ويل: دا واخله، خالص د گلابو شيره ده.

دا يو يې په ورمېر باندې را ته وواهه. بوی يې تېز و خو بد راباندې نه لگېده. پيسې مې ورکړې او بوتل مې په جېب کې واچاوه.

سبا چې د هغې کره تلم، هغه نوي سپين کالي او تور واسکت مې واغوستل چې نور کله به مې يوازې د جمعې په لمانځه کې اغوستل. د گلابو عطر مې په کاليو وواهه. تلو ته مې ډېره تلوسه وه. د میکرويانو چوک ته چې ورسېدم، د طالبانو پاتکيانو ودرولم. لاندې باندې يې را وکتل. راکښته يې کړم. پوښتنې گروېږنې يې وکړې چې څوک يې څه کار کوې. ما چې وويل ټکسيوان يم، نو يو بل ته يې سره وکتل، ويې ويل: ټکسيوان نو دغسې وي لکه تا؟ کالي خو دې د خانانو دي.

ومې ويل: د چا واده ته روان يم.

ويې ويل: لوی الحمد تېر که بيا ورځه.

ورته شروع مې کړه «اللهم انا نستعينک و نستغفرک و نوءمنوبک ...» تر نيمايي پورې مې چې ورساوه، ويې ويل: بس، صحيح شو. ورځه.

جالبه وه. نور كله به چې خیرن پیرن گرځېدم، هېچا نه درولم خو
نن چې مې سر و صورت او کالي پاک وو، ایسار یې کړم.
بناپېری چې څنگه ور پرانیست. سر یې لږ شا ته کړ. پوزه یې
غونجه شوه، شونډې یې بوڅې کړې. د ټیکري پیڅکه یې پوزې ته
ونیوه.

ومي ویل: د عطر بوی درباندي بد لگېږي.

- د هر عطر نه، خو دا مې خوا گرځوي.

- وبخښه. ما ته معلومه نه وه.

- خیر دی زرگيه! خو که خپه کېږې نه، نور دا د مري عطر
په ځان مه وهه. خلک دغه عطر د مري په کفن باندي

وهي چې د مري بوی په کې ورک شي.

څو پورې چې زه کېناستم، دې د کړکۍ پله خلاصه کړه.

ځان ته غوسه وم چې ولې مې داسې عطر وهلي دي.

زرمینې ته مې زر زر سبق ووايه.

دا بېخي کوټې ته رانغله. ځان سره مې وویل چې زر باید پښې
سپکې کړم.

تر سبا یو شواخون راباندي تېر شو. هسې نه چې رانه خپه شوې
وي. نه، نه. خدای دې نه کوي. که خپه وي نو بیا؟ ټوله ورځ او
ټوله شپه له ځان سره لگیا وم.

سبا چې تلم، جامې مې بدلې كړې. سپين كالي مې چې وايستل لا هم د هغه مردار عطر بوى هماغسې تېز په كې پاتې و. واسكت مې هم بل واغوست.

چې ويې ليدم، په خندا يې وويل: آفرين زړگيه! دغسې مې خبرې منه كنه.

زه يې دې خبرې ته داسې خوشحاله شوم لكه ماشوم چې څوك وستايي.

چې بېرته راتلم، يوه قوطۍ يې راكړه. عطر په كې و. د سنځلو د گلو نرم وږم ترې لټېده.

نور به نو يا هره ورځ يا يوه نه بله ورځ لامبېدم. د ښاپېرۍ كره چې به تلم، اول به مې د هغې راكړې عطر پر ځان واوه. كله كله به مې ږوږۍ هم ورسره خوړله. چاي، د ماسپښين لـونځ او اودس، هر څه مې هماغلته وو. هسې مې هم د تلو لپاره بل ځاى نه درلود. يو مې تره و خو هغه مې هم نه خوښېده. ډېر ظلمونه يې را باندې كړي وو. مور و پلار مې چې مړه شول، د ده په كور كې قيامت راباندې تېر شو. زما خو زړه پرې وسو كه نه د لاسنيوي لايق خو ولله كه و. اوس يې څه كوم چې سړيتوب راسره كوي، اوس خو نو مجبور دى.

د شپې به له تبليغيانو سره په جوماتونو كې څملاستم. غرمه به مې له ښاپېرۍ سره وه. يوه نيمه ټوكه به يې را سره كوله. په

مهربانو سترگو به يې را ته کتل. ورځ تر بلې مې په زړه کې ورته مینه زیاتېدله.

بله ورځ غرمه چې ورغلم، په کوټه کې یوازې را ته راغله. توره اوږده چپنه يې اغوستې وه. د ډوډۍ پوښتنه يې وکړه. ومې ویل چې خورلې مې ده.

چای يې راوور.

د زرمینې پوښتنه مې وکړه.

ويې ویل: هغه خو نن د ماما کره تللې ده. کور کې یوازې یمه.

- چې داسې ده نو زه به لار شم.

- چېرته ځې. زه خو یم. یوه گړۍ به سره خبرې وکو.

- سمه ده.

- رښتیا یوه دیني پوښتنه.

لارې مې تېرې کړې: وایه کنه.

- شرم خو به نه وي؟

- نه. ملایان وایي په شرع کې څه شرم؟

- هغه ده، ما وې، په ښځو باندې غسل کله اوږي؟

له دې پوښتنې سره يې پر شونډو باندې شوخه موسکا تېره شوه.

ژبه مې په تالو پورې نښتې وه. په سختۍ سره مې خوله په نارو

خیشته کړه. ومې ویل: هغه ده، د حیض و نفاس نه وروسته او د

کوروالايي نه وروسته.

پر توشکه لږه را وښوییده، لږه رانژدې شوه.

ويې ويل: په څه رقم کوروالايي؟
گومان مې کاوه چې له مخ نه مې لږه پورته کېږي. په خوله کې
مې نارو وچه وه. نه پوهېدم چې څه ووايم.
لږه نوره هم رانږدې شوه. څنگ ته مې کېناسته. په بنده بنده ژبه
يې وويل: مطلب مې — دا دی چې — که سړی — خوند وا
نه خلي — نو بيا؟
نور نو د دواړو حوصله ختمه شوه.
شېبه وروسته سست او بې حاله پروت وم.
د دې له مخه تود وږم پورته کېده. د گوتو سرونه يې د ويشتانو
په منځ کې او ورغوي يې غمبورو ته نيولي وو. خوله يې نيمه
غوږېدلې غوټۍ ته ورته شوې وه.
په کراره مې له ځانه لرې کړه.
بد بد يې را ته وکتل. ويې ويل: وحشي!
زه د خبرو د کولو نه وم. مړ پر پروت وم.
پاخېده. ويې ويل: جگ شه. تشناب ته لار شه. په سطل کې مې
تودې اوبه اچولې دي. وحشي يې کنه! هسې دې خرابه کړم. وچ
په وچه دې غسل را باندې واړاوه.
اوه. دا څه اورم؟ دا خو هماغه خبرې دي چې د هېندارو ښاپېرۍ
يې را ته کړې وې.
دا هماغه ښاپېرۍ ده؟ که هغه همدغه ښاپېرۍ ده؟

شا ته مې وکتل. د هېندارو د کوټې وړ هماغسې خلاص و. ورننوتم. هماغه کوټه وه. چارچاپېره هېندارې، هېندارې، هېندارې وې او زه وم.

سخت غوسه وم، پېښمانه وم، خپه وم.

پيغور مې اورېدلی و. وحشي، يعنې ته په معامله نه پوهېږې.

يعنې ته کمزوری يې. يعنې ته نر نه يې، نارينتوب نه لرې.

په گناه اخته شوی وم. هلته مې خلکو ته تبليغ کاوه او دلته پخپله

د گناه په مرداريو کې لوېدلی وم.

خو خبره همدومره نه وه. نو بيا؟

نور مې هېڅ نه يادېدل، لکه د بل چا کيسه چې اورم يا دا چې فلم

گورم. تلوسه مې وه چې وپوهېږم وروسته به څه کېږي. نه، هغه

خو تېر وختونه وو؛ تلوسه مې وه چې وپوهېږم چې وروسته بيا

څه شوي وو. بېرته مې د هيندارې وړ پرانيست. ورننوتم.

په کابل کې وم. له هماغې ورځې بيا د بسا پېرۍ کور ته نه وم

تللی. شپږمه ورځ يې جمعه وه. مولانا صاحب له کراچۍ نه راغلی

و.

ټوله هفته مې په استغفارو، په توبو تېره کړې وه.

مولانا صاحب چې وليدم، وبې ويل: جي، سنگه چل دې؟ ولې

داسې خپه غونټې خکارې؟

سترگې مې ټيټې کړې، ومې ويل: هېڅ. نشته څه.

ويې ويل: دا سترگې خو دې بل سه وايي. جي، ما نه به خبره نه پټوي. زه خو دې يار يم ځنه.

دې خوا ها خوا مې وکتل. زړه نا زړه وم چې ور ته ويې وایم که نه.

زما بنی لاس يې د دواړو لاسونو په ورغويو کې ونيو. ويې ويل: گوره! چې هره خبره وي، را ته کوه يې. په ما بروسه وساته. سه وساته؟ بروسه وساته. په ما باندې هم ځواني تېره شوې ده ځنه. هله نو، د ږه خبره وکه.

په غوږ کې مې ورو ور ته وويل: گناه را نه شوې ده، لويه گناه.

تر لاس يې ونيولم. ځنډې ته يې کړم. ويې ويل:

آخر انسان هو مې، فرشته تو نهې

انسان نه کړيگا تو خطا کون کړيگا

- که گناه لويه وي نو بيا؟

- چې هر سه وي. الله مهربان ذات دې. الله سه دې؟

مهربانان ذات دې. دا مونزونه يې همدې له را نازل کړې

دي چې گناهونه مو پاک شي ځنه.

صفا خبره مې ورته وکړه چې زنا مې کړې ده.

تسلي يې راکړه چې د جمعې په لمانځه کې کبيره گناهونه معاف

کېدی شي. څو اوراد يې راوښودل چې هره ورځ يې تکرار کړم.

بيا يې را نه پوښتنه وکړه چې: څه نو ته خو را له اووايه چې چا

سره؟ سنگه؟ په کوم زای کې؟

ټوله كيسه مې ورته وکړه.

بيا يې را ته وويل: نو شابه مام درسره بوزه چې هغې بي بي له هم سه اوراد وخيم.

سبا غرمه ورغلو. بناپېری يوازې وه.

مولانا مې ور ته معرفي کړ.

مولانا څو دقيقې ور ته نصيحت وکړ. بيا يې را ته وويل: گلابه! بچيه ته خو عيدگاه جومات له ورشه. هغه د ما بېگ درسره راوپه. شابه.

زه ووتم. مولانا پاتې شو.

چې بېرته راغلم، مولانا را ووت. د تورخم اډې ته مې ورساوه.

په لاره کې يې تسلي راکړه: گوره چې خپه نه شې. سومره چې سړی خدای ته نيگدې کېگي، هغومره شيطان ور له زان نيگدې کيي. اوس نو ته را له اووايه چې شيطان په کفارو باندې ولې کار نه لري؟

زه غلی وم. د ده خوله موسکه وه.

ويې ويل: خو هغوی پخپله بې لاري دي که نه. سه دي؟ بې لاااري دي. کفار خو به هسې هم جهنم له ورزي. شيطان خو غواړي همدا چې د خدای بندگان دوزخ ته واچوي. چې چېرته يې واچوي؟ دوززخ ته يې واچوي. نو چې سومره يو سوک خه مسلمان وي، شيطان هماغومره خواري کيي چې د لارې نه يې

اوباسي. خو الله تعالى لوی مهربان ذات دې. د عفوي پېرې لارې
يې را له خودلې دي.

نه پوهېدم چې څه ووايم.

پر ورانه يې ټس راکړ، په خوند خوند يې ترنم شروع کړ:

هلته په جنت کې بس جانان به وي، مزې به وي

خکلې پېغلې حورې او غلمان به وي، مزې به وي

سه به وي؟

هلته په جنت کې بس جانان به وي، مزې به وي

خکلې پېغلې حورې او غلمان به وي، مزې به وي

مولانا مې په دې انداز کې نه و ليدلی. عجب بنايسته غږ يې و.

په خندا يې وويل: هله نو شابه! ټپم راسره اووايه کنه.

دواړه لگيا شوو:

هلته په جنت کې بس جانان به وي، مزې به وي

بشکلې پېغلې حورې او غلمان به وي، مزې به وي

له اډې سره چې کوزېده، د گوليو يوه قوطۍ يې راکړه.

ويې ويل: هه، دا درواله. که بل وخت شيطان درباندي غلبه اوکړه

او د هغې بي بي خوا له ورغلې نو يوه دانه به يې په خوله کې

اچوې. سه به کيې؟ په خوله کې به يې اچوې.

پر قوطۍ د توغول شوي راکټ رسم و چې بره خوا روان و.

ماغزه مې سخت ستري وو. گومان مې کاوه چې سر مې پرسېدلی

دی. کوټې ته ورغلم. ستوني ستغ وغځېدم. خوب يووړم.

خوب وينم چې ښاپېرۍ ته ورځم. کور يې د سرک په غاړه دی. کور يې بل رقم دی، د دوکان غوندي ښکاري. موټر دروم. د وره خوا ته حرکت کوم. د کور ښيښې تورې دي. غواړم پر زنگ گوته ټينگه کړم. گورم چې د ننه په ښي لاس کې دوه نارينه پر چوکيو ناست دي او ما ته گوري. زړه نا زړه يم چې زنگ ووهم که نه.

ور پرانيزم. گورم چې مولانا صاحب او د ښاپېرۍ مېړه سره خوا په خوا ناست دي. د ښاپېرۍ ماما او لوني او زامن يې ټول هماغله دي. دسترخوان وېر دی. مولانا د دسترخوان بر سر ته تېرېږي. ما ته په خپل څنگ کې ځای جوړوي خو زه وایم نه، تاسې مهرباني وکړئ، زه به وروسته راشم.

همدغه ځای کې چې دسترخوان وېر دی، بل ښيښه يې ور دی. د ښاپېرۍ د کوټې ور. غواړم ور پرانيزم چې هغه په منډه راشي. خوله يې له خندا ډکه وي. له مولانا او له خپلو خپلوانو سره ستري مه شي کوي، بېرته د وره شا ته ځي او داسې ښکاري چې ما ته انتظار کوي.

زه هم ورځم. لاس راکوي. پر شونډو يې موسکا خوره ده. سور کورتي دامن يې په تن دی. د عين رنگ او ډيزاين کالي يوې بلې هم اغوستي دي. دواړه څنگ په څنگ ولاړې دي.

ناڅاپه د ښاپېرۍ خندا تبښي. تندۍ يې تريو شي. کورتي وباسي، پر ځمکه يې ووهي. راته وايي: تا دومره نه ويل چې په دې څو

ورځو کې به په دې باندې څه تېر شوي وي؟ ته دا پوره هفته چېرته وي؟

هم خپه کېږم چې هغه مې خپه کړې، هم خوشحاله يم چې داسې څوک لرم چې وريادېږم او ديدن ته مې ناقراره ده.

گورم چې ښاپېرئ تر کورتي لاندي هېڅ شی نه دی اغوستی. خو جالبه دا ده چې ټول بدن يې په لنډو ويشتو کې پټ وي، لکه ډيره چې جگ ماشين شوې يا لکه چمن چې په ماشين رېبل شوی وي. ان تيونه يې هم همدغسې وړو تورو ويشتانو پوښلي دي. مخ ته يې گورم، مخ يې هم عين شی. خو هېڅ بده نه ښکاري. هماغسې د پخوا غوندي ښکلې را ته اېسي.

يو دم وېره رالوېږي چې څوک يې په دې حالت کې ونه وينی. زه او خورلنه يې په يوه وار ورته وايو: اول دې کورتي واغونده، بيا به خبرې وکو.

کورتي بېرته اغوندي. هغه او خورلنه يې د باندې وځي. زه يې د خوب له تخت سره پر ځمکه کېنم. گورم چې هلته ممپلی پرتې دي خو تکې تورې لکه وطني جنغوزي. زه لکه ماشوم ورته کېنم. پښې مې د ۷ په شکل پرانيستي. يوه يوه دانه ممپلی سپينوم او خولې ته يې اچوم. لپه مې له پوستکو ډکېږي. وایم دا به چېرته غورځوم. څنگ ته مې کتابونه او کتابچې پرانستي پرتې دي. يو کتاب را اخلم. پوستکي ورباندې اچوم. گورم چې د کتابچې پر

مخ د زرمينې نوم ليکلی دی. ځان سره وایم: بښه نو دا خورلنه یې زرمینه ده.

حیرانېږم چې زرمینه نو څنگه دومره لویه شوې ده او بله لا دا چې هغه خو یې لور ده نو خورلنه یې څنگه شوه؟ بیا وېره راپیدا شي چې که څوک راشي او ما د بښاپېری د خوب په کوټه کې ووينې نو بیا؟

همدې وخت کې د کوټې ور خلاصېږي. مولانا وي. پوښتنه کوي: بښاپېری د کورټی لاندې سه اغوشتي وو؟

حیرانېږم چې دی نو څنگه خبر شو. بیا له ځان سره وایم چې زرمينې به ورته ويلي وي.

ځواب ورکوم: نه.

وايي: نو دا به هماغه جامې وي چې ما د کراچۍ نه ورته لېگلي دي.

راوینښ شوم. چورت وړی وم چې دا نو څه رنگه خوب و. گنگس وم.

بېرته مې سترگې سره ورغلې.

چا را باندې غږ وکړ: راځه! نور دې بس دی.

شا ته مې وکتل. د هېندارو بښاپېری د وره په خوله کې ولاړه وه.

حیران حیران مې ور وکتل.

ومي ويل: دا دې څه وکړل؟ ځان را نه هېر و. دنيا را نه هېره وه. بڼه په خوندونو کې پوب وم. هېڅ مې نه وو په ياد. نو ولې دې دا هر څه را باندې وکتل؟

ويې ويل: ما خو درته ويلي وو چې رازونه مه سپره. خو ته پخپله راپسې راغلې. رښتيا يې ويلي دي چې «انسان عجول دی» هاهاهاه! بني آدم يې نو په هر څه کې تلوار کوې. خو غم مه کوه. هر څه به سم شي. په ما پسې راشه.

د هېندارو کوټې ته ورغلم.

دې تر لاس ونيولم. روانه شوه.

د هېندارو له سمڅې ووتو.

پر سترگو يې لاس را تېر کړ. سترگې مې پټې شوې. دغومره پوهېدم چې مخ په بره روان يم او لاس مې د هغې په لاس کې دی. د اوبو شړپا شوه.

سترگې مې پرانيستې.

بېرته د هماغه چينې پر غاړه وم. شا و خوا ته شنېلي، د سنځلو د گلو وړم، پسته هوا.

لکه تازه چې له مورې زېږېدلې وم، حافظه مې تشه وه. هېڅ شی مې نه يادېده.

د هېندارو بڼاپېرې وويل: ورشه، زرگيه! خوند واخله، بس خوند واخله او خوند واخله.

پستې گوتې يې زما پر گوتو وښويږي. لاس يې زما له لاسه
وايست خو خوندوره گرمي يې په لاس کې را پاتې شوه.

نيلي سترگې يې زما په سترگو کې ښخې وې. دوه درې گامه شا
ته لاړه. همداسې يې شا ته ځان خطا کړ. د اوبو شړپا شوه او دا
په چينه کې ورکه شوه.

د چينې اوبه بېرته سره ورغلې، هوارې شوې، هېنداره ځنې جوړه
شوه خو يوازې زه په کې ښکارېدم.

په چمن کې گرځېدم او گامونه خوندور وو، هر پل مې خوندور.
ساه گانې خوندورې او هر ځل يې خوندور.

چې تلمه تلمه، خوړل او څښل وو، چکر وهل وو. خوب او آرام وو،
شراب و، جام و. نه اندېښنې وې، نه ارمانونه؛ نه مې کوم زخم، نه
يې دردونه. هره شېبه مې وه خوندوره.

د سنځلو د عطر په وړمو راوینس شوم. د هېندارو ښاپېرۍ مې
سر ته ناسته، زما په وينتو کې يې پستې پستې گوتې تېرولې.

له نيلي سترگو يې مهرباني وړېدل. د نړيو گلابي شونډو موسکا
يې د مينې په بې پايه سمندر کې گرځولم.

د ښاپېرۍ د ښکلي جسم له هرې ذرې څخه مې خوندونه
واخيستل.

دا ولاړه.

ما ته خوب راغی.

لمره ورکه شوه. خاموشي ترورمۍ په خواږه خوب ويده کړم.

راوینښ شوم. لمره هماغسې نېغه ولاړه وه. وږی وم.
سر مې را پورته کړ. د امو ونه مې مخې ته ولاړه وه. چې څنگه
مې لاس ور وغځاوه، یو دانه یې را جلا شو. په هوا کې ودرېده.
یوه تراړه ځنې بېله شوه، خولې ته مې راغله. په خوله کې مې
کرار کرار وېلي شوه. ورپسې بله او بله تراړه.

عجیبه وه، ام زړی نه درلود، پوستکی یې هم نه و، ټوله غوښه.
بل ام مې وخوړ. بل، بل ... شمېر یې را نه ورک شو چې څومره
مې وخوړل خو نس مې هماغسې سپک و.

روان شوم. پښې مې پر شنه ځمکه داسې لگېدلې چې ته وا پر
ورېښمین ټوکر یا د سپنج پر تختې گرځم. د چمن ټکیو مې د پښو
تلي تخنول او لکه چاپي چې یې وکړي، دغسې یې خوند راکاوه.
گرځېدمه. گامونه چست، وجود لکه بېکه، اندامونه نرم نرم او هوا
د خوند نږې.

الوتمه. د نیلي آسمان تر څوکو، تر ځلاندي لمرې پورې، له
سپوږمۍ سره لیدنه.

لامېدمه. د رڼو اوبو په تل کې، د خوږو اوبو په منځ کې، د
خوندونو په بې پایه سمندر کې، له څپو سره مزلونه.

وخت ولاړ او دنیا لویه. آزادي مې بې له حده، هره چاره مې په
خوښه او خوندونه بې حساب.

زما تنده ازلي وه، زما تنده ابدي وه. لذتونه ازلي وو او خوندونه
ابدي وو.

خوب راغی. رڼا ولاړه، او د خوب هره شپږه مې د خوندونو
دنیاګۍ وه.

د سنځلو د گلو عطر.

لویه ساه مې واخیسته. سترګې مې رڼې کړې. د هېندارو ښاپېرۍ
مې سر ته ناسته، سر مې را پورته کړ. لږ بره وڅکېدم. سر مې د
هغې پر پاسته وړانه باندې ولگاوه. داسې نرم لکه د ښکو بالښت.
بېرته مې سترګې پټې کړې.

خوږو گوتو یې زما په ویشټو کې لارې جوړولې. د گوتو سرونه
یې زما د سر له پوستکي سره لګېدل او گوتې یې ورو ورو له
تندی څخه د سر څېرې ته او بیا څټ ته تېرېدلې.

پوښتنه مې وکړه: زه څوک يم؟ دا کوم ځای دی؟ او ته څوک یې؟
مستانه خندا یې وکړه، ویې ویل: ته د خوندونو تېری، دا د
خوندونو نړۍ، زه د خوندونو فصل. هاهاهاها. دلته درد او الم
نشته. خوښۍ ډېرې خو غم نشته. دلته وېرې ته خواړه دي، دلته
تېرې ته اوبه دي. دلته خوند دی، دلته ژوند دی. دلته زه يم او ته
یې، دلته بس دغه پیوند دی.

له ځان سره مې فکر وکړ. رښتیا یې ویله. زما نور هېڅ څه نه
یادېدل، یوازې خوند، یوازې تنده، یوازې حسن، یوازې مینه.

بیا مې په زړه کې را تېر شول چې داسې به نه وي. دا دومره ارته
دنیا، دغه بې پایه نړۍ، دغه پراخه ځمکه، دغه په ونو او گلانو
ښایسته شوي چمنونه، دا تر هسکو هسکو پورې آسمانونه، دغه

لوی سمندرونه، او د خوندونو دغه لویه دنیا، دغه هر څه نو
یوازې زما لپاره؟

شونډې مې تودې شوې، خوږې شوې. له شونډو څخه مې دغه
خواره خوند ټول بدن ته لاره وکړه او لکه وینه مې په رگونو کې
وبهېده. ټول بدن مې په خوندونو کې ډوب شو.

سترگې مې پرانیستې. د ښکلې ښاپېرۍ تودې شونډې مې پر
شونډو وې او خمارې سترگې یې نیم کښې. بدن یې تود و. ډېر
تود.

زنگون یې زما د سر له لاندې څخه په کراره را وایست. پر ځای یې
خپل ځنگل کېښود. پښه یې را باندې واړوله.

ټول بدن مې تود شو. خوندوره تودوخه وه. خوندونه د سمندر د
څپو په شان یو په بل پسې تلل را تلل او زما بې پایه تنده یې په
ورو ورو هم زیاتوله، هم یې ماتوله.

پوه نه شوم چې څومره وخت په دې خوندونو کې ډوب وم. زمان
ولار و. لمره د آسمان په منځ کې نېغه ولاړه وه.

مر پر غځېدلی وم. زړه مې غوښتل چې تل تر تله دې همدا ښکلې
د هېندارو ښاپېرۍ وي، همدا تنده همدا خوند وي، همدا زه وم.

خو نه پوهېدم چې دا خوند هم ختمېدونکی و. ښکلې پاڅېده. په
نیلي سترگو کې یې پخوانۍ مهرباني نه ښکارېده. تندي یې تریو
و.

زړه مې ولرژېد. داسې نه چې ښکلې را نه مروړه وي.

ويې ويل: ناخوانه!

او همداسې روانه شوه.

اوچت پاڅېدم.

«ناخوانه»، «ناخوانه»! په غوږونو کې مې دغې کلمې انگازې

کولې.

ولې يې ناخوانه را ته وويل؟

کومه ناخواني مې کړې وه؟

نه، دې را ته نه دي ويلې.

بل چا، هو بل چا ويلې دي. دغه غږ خو د دې نه و.

خو چا؟

ولې داسې فکر کوم؟

ولې دا کلمه او دا غږ را ته آشنا ښکاري؟

دا خو د هېندارو د ښاپېرۍ غږ نه و. دا څو شېبې مخکې يې چې

د خوندونو خبرې را ته کولې، غږ يې دا وړ نه و.

نو دا غږ د چا دی؟

ولټېدم. په ښکلې پسې راون شوم.

هغه بې له دې چې شا ته وگوري يا زما په نارو غوږ وگروي،

همداسې روانه وه. داسې چُسته، داسې چابکه چې ته وا په هوا

کې گرځي، نه پر دې حُمکه.

د هغې د هر گام په ځای کې د سنځلو واړه واړه څر او ژېړ گلونه

راتوکېدل. او زه ورپسې وم.

گامونه مي چټک کرل.

دا هم تېزه شوه.

منډه مي واخيسته خو هغه چيني ته رسېدلې وه. ځان يې خطا کړ. د اوبو شړپا شوه. هوا د سنځلو د گلو له لاندې وږمه ډکه شوه خو هاغه پخوانی خوند په کې نه و.

د چيني اوبه بېرته سره ورغلې، هېنداره ځنې جوړه شوه. هماغلته، د چيني پر غاړه کېناستم. چيني ته مي وکتل. يوازې زه په کې ښکارېدم. توره اوږده نرۍ بېره مي له نريو بربتونو سره لگېدلې وه. رنگ مي سپين و، نوراني وم. شفاف پوستکی، نرۍ مخ، نرۍ پزه. ځيرې وروځې، ځيره باڼه، سترگې برابرې، نه غټې، نه ډېرې وړې.

خدای خبر چې څومره وخت مي هلته تېر کړ. خو په دې ټوله موده کې مي په ذهن کې يوازې يوه خبره گرځېده: «ناخوانه». ډېره هڅه مي وکړه چې دا کلمه هېره کړم خو مه دې شه. دې کلمې له ما نه لاس نه اخيست. د گناه غوندې را پورې نښتې وه. پاڅېدم. روان شوم خو نور مي پښو پر شنه چمن له لگېدلو خوند نه اخيست. هوا بې خونده وه. رنگونو خپل ښايست بايللی و.

روان وم خو لکه هېڅ چې نه يم. مخې ته مي گلونه راغلل، ونې او باغونه، خو هر څه بې روحه، هر څه بې مالگې، هر څه بې خونده. په خوا کې مي د شاتو او شيدو لښتې بهېدل خو تنده نه وه.

وخت ولاړ و، خو دا ځل يې زړه را تنگاو. زړه مې غوښتل چې وخت را باندې ژر تېر شي. که هر څه کېږي، ودې شي خو چې دا حالت نور نو تمام شي.

خو نه، وخت هم د «ناخوانه» د کلمې په شان ځای پر ځای ولاړ و. ولاړ نه بلکې له ما چاپېر و. دواړو لاسونه سره يو کړی و چې ما وځوروي. وخت د لېوه يوه ژامه او د «ناخوانه» کلمه يې بله ژامه او زه يې تر منځ د بېسمل د غاړې غونډې.

وخت ناخوان، هوا ناخوانه، فضا ناخوانه، هر څه ناخوان. لمره هم په ځورونکي لمر اوښتې وه. نوره هغه مهربانه لمره نه وه چې تودول يې زده وو خو سوځول نه. د هغې پر ځای لمر راغلی و چې سترگې يې برېښولې او وړانگو يې بدن سوځاوه.

نه مې په گرځېدو کې زړه ښه کېده، نه په ناسته، نه په ملاسته. خوب هم نه راته چې له دې بلا مې وژغوري. مرمړينه ماڼۍ مې را ياده شوه. ور رهي شوم.

ماڼۍ هماغسې شانداره وه خو ما ته د خټينې کلا د کنډوالي هومره هم ښکلې نه ښکارېده.

د شرابو د حوض خوا ته کېناستم. جام مې ټک کړ. خولې ته مې ونيو. ساه مې بنده کړه او په يوه ساه مې له ستوني تېر کړ.

لويه ساه مې واخيسته. بل جام مې را ټک کړ. لا مې جام په لاس کې و چې ورو ورو مې بدن تود شو، سر مې دروند شو. په سر کې مې خوندوره گنگسي پيدا شوه.

له جام نه مې وړوکی غړپ وکړ. شراب مې د ژبې پر سر وساتل او لږ لږ مې څاڅکی څاڅکی په کراره تېر کړل. د ژبې هره ذره مې د شرابو له خونده پکه شوه. دغسې ستونی، مری، معده. بل غړپ مې وکړ.

بل.

سترگې مې درنې شوې.

خوندور کیفیت مې په بدن کې وغځېد. سستی، گنگسي، بې غمي، خوبني.

لا هم د «ناخوانه» کلمې را نه لاس نه و اخیستی، خو ځورولم یې نه.

پرېږده یې چې ناخوانه مې وېولي.

څه ناخواني مې کړې ده؟

هېڅ.

نو ولې به زړه ورته خورم؟

بڼه خبره ده. خپل عیش به ولې خرابوم؟

د رنډۍ لورې! ته لا څوک یې چې ما ته وايي «ناخوانه»؟

پاتې نیمايي جام مې په یوه وار په سر وړاوه.

لویه ساه مې واخیسته. خوند یې راکړ.

پرېوتم. لاس مې تر سر لاندې بالښت کړ.

گنډې ته مې سترگې واوښتې. وه مرمړینه، خو د بشپړې غوندې

شفافه. د لمر وړانگې ځنې تېرېدې خو وړانگې یوازې زېږې نه

وې. شنې، زرغونې، سپينې، سرې، نارنجي او نيلى وړانگې، گلابي، بنفشې، زېرې وړانگې. سل رنگونه په کې گډ وو. رنگارنگې وړانگې د گنبدې او غولي تر منځ نڅېدلې. سره گډېدلې، نوي رنگونه يې جوړول، نوي شکلونه يې جوړول. بېرته له يو بله بېلېدلې. بربوکی غونډې تاوېدلې. د ورپځو په شان غونډېدلې، بېرته خورېدلې.

وړانگې د سرو شرابو تر ډنډه پورې را کښته کېدلې، تر ما را تاوېدلې او بېرته پورته خوا تللې. هره وړانگه جلا عطر، په هر رنگ کې يوه بېله خوشبويي. د گلابو، د سنځلو او نارنجو د گلونو، د شيبو، د چندنو، د لونگو خوشبويي.

د دې وړانگو او رنگونو خوشبويي مې د شرابو په شان په ټول بدن کې غځېدله او زه يې په خوندونو کې ډوبولم. وړانگې به را کښته شوې. له ما نه به چاپېرې شوې. بربوکی به شوې. زه به يې پورته کړم. تر گنډه به يې ورسولم. بېرته به يې خوشی کړم.

وړانگې سره تاوې را تاوې شوې. دوه د رنگونو او د خوشبو پري وړ نه جوړ شول. ټال ځنې جوړ شو، زه يې په کې کېنولم. دومره اوږد، دومره لوړ ټال چې ته وا سر يې ان آسمان ته رسي. ټال د ماڼۍ له دېوالونو داسې تېرېده را تېرېده چې ته وا دېوالونه هسې رنگونه دي، ورپځې دي يا لري يا د بودۍ ټال رنگونه. د دېوالونو

بيا ځان ته خوشبويي وه. له هرې ټالۍ سره به مې د هوووووو،
هيبيبيبي، نارې کولې.

زه وم او شراب وو، رڼاگانې او عطرونه.

د ښکلې ښاپېرۍ خبره را ياده شوه: مه سپړه رازونه چې خراب به
شې. پاتې وي خوندونه، په عذاب به شې.

دا خبره مې بې اختياره له خولې وتله. ورو ورو يې د ترنم بڼه
خپله کړه، لکه خوږه سندره په ښکلي طرز کې. د ټال هره ټالۍ د
طلبې ضربونه وو، په هوا کې تېرېدل يې ټول سرونه.

تر هغې پورې چې په سد وم، بس همدا سندره مې زمزمه کوله:
مه سپړه رازونه چې خراب به شې. پاتې وي خوندونه، په عذاب به
شې.

د مرغيو په ښکلو غاړو راويښ شوم. ځنگل مې تر سر لاندې و او
ستوني ستغ پروت وم.

عجيبه وه. مخکې مې مرغيو ته ځنگه پام نه و شوی؟

هغه رڼگارنگې وړانگې چې له گنبدې را تېرېدې، په حقيقت کې
رڼگارنگې مرغۍ وې چې سره غاړه غړۍ کېدې، له يوې بلې لړې
کېدې، کښته راتلې، پورته تلې، مختلفې بڼې يې جوړولې او هره
يوه يې بېله خوشبويي خپروله. د هرې يوې غاړې جلا خوند او
جلا رنگ درلود. خو ټولو غرونو په گډه بله ښکلا جوړوله. لکه
داسې سندره چې شعر او طرز په کې له مختلفو سازونو سره

غارې غړۍ وي، هر شی یې جلا جلا اثر ولري، جلا خوند ولري او ټول یې په گډه د خوندونو بله مجموعه جوړه کړي. کپناستم. لکه د برېوکۍ په منځ کې چې ایسار شوی وم، مرغۍ چارچاپیره را نه تاوېدې را تاوېدې.

لاس مې ور وغځاوه. څو مرغۍ مې له لاس سره ولگېدې خو لکه دوی چې رڼاگانې او لاس مې رڼه بشپښه وي، په یو بل کې او له یو بله تېرېدل.

لاس مې راټول کړ. حیرت اخیستی وم. لاس مې سترگو ته رانږدې کړ. له گوتو مې د گلابو بوی لټېده. مړوند مې د سنځلو د گلو بوی کاوه. لېچه مې د نارنج گل له بویه ډکه وه ...

زړه مې نه غوښتل چې دا خوندونه یوازې پرېږدم. زړه مې غوښتل چې تل تر تله یې مل وم.

مدهوش ومه، نشه وم. خوندوره مې نشه وه او څه ښکلې تماشه وه.

خدای زده چې څومره وخت به دغسې ناست وم. سترگې، غوږونه، پوزه، لاسونه، د بدن هر غړی مې د خوندونو په بې پایه سمندر کې.

غږونه ورو ورو وت شول. رنگونه پیکه او وړانگې کمزورې شوې. لکه د اور په پای کې چې لوگی کرار کرار کمپري او بیا یو مخ ختمپري.

ولټېدم. د باندې راووتم. لا مې په سر کې د خوندور دروندوالي
تټې څپې پاتې وې.

يو ځل بيا مې د هوا په تنفس خوند واخيست.

وړی وم. په مېوو کې بيا بې پايه خوند پيدا و.

خوړل، څښل، خوند اخيستل.

وگرځېدم. والوتم. ولېبېدم. هر څه بېرته د پخوا غونډې وو.

ښکلې مې را ياده شوه، د هېندارو ښاپېرۍ.

را ورسېده. خو، نيلى سترگې يې نه ځلېدې.

په تندې کې يې گونځې ښکارېدې.

شوندې يې ځړېدلې وې.

د پخوا غونډې يې د سنځلو د گلو عطر شينده خو مهرباني يې نه

خپروله.

دغسې مې له څنگه ښويه تېره شوه. ته وا زه يې بيخي ليدلى نه

وم.

غږ مې ورباندې وکړ: د هېندارو ښاپېرۍ!

را ويې کتل. خو کاش چې را کتلي يې نه وای. سترگو يې د

ملا متۍ پز را باندې وکړ. وچ پر زړگي يې وويشتم.

بېرته يې مخ را نه واړاوه. داسې روانه شوه چې ته وا په هوا کې

گرځي.

څه گناه مې کړې وه؟

هېڅ نه پوهېدم خو ځان را ته پر بنکارېده. د ملامتی دروند بار
مې پر سینې ایښی و. گومان مې کاوه چې زړه مې درېدلی دی.
ساه مې ډوبه وه، سینه مې درنه. ته وا چا مې پر مری باندې
منگولې ټینګې کړې دي.

ورپسې رهي شوم. خو چې څومره زه چابکېدم، هماغومره دا رانه
لرې کېده. منډه مې واخیسته خو خبره لا خرابه شوه. لکه له لرې
چې د غره خوا ته روان وې او چې څومره منزل کوي، هماغومره
غر هم لرې کېږي او داسې درته بنکاري چې غر به در نه تښتي.
په ټول قوت وځغاستم.

ښاپېرۍ هوا ته ټوپ کړ. کښته ولوېده. د لوېدو له ځایه یې د اوبو
جوړې هوا ته پورته شوې، بېرته را ولوېدې.

چې ور ورسېدم، په هغه ځای کې هواره ګرده هېنداره وه او په
هېنداره کې یوازې زما تصویر. ویښتان مې ګډوډ وو لکه له خوبه
د پاڅېدلي کس ویښتان. تر سترگو مې شنې کړې تاوې وې. رنگ
مې تور اوښتی و. شونډې مې وچې وې.

تصویر مې وار په وار سره تټېده. آخر ورک شو. خو زه لا پر خپل
ځای وم. عجبه وه، هېندارې هم را نه مخ اړولی و.

د هېندارو ښاپېرۍ ولې را نه خپه وه؟

څه مې ورته ویلي وو؟

هېڅ مې ذهن ته نه راتلل.

خوږند سر روان شوم. گامونه مې داسې درانه وو لکه د سربو
غونډاري چې ورپورې تړلي وي.

بيا هوا بې خونده شوه. سترگې مې له ځمکې څخه نه پورته
کېدې. په هر گام کې د هغې نيلي سترگې را ښکاره کېدې خو
قهرجنې، گرمونکې.

سر مې پورته کړ. د ونو په پاڼو کې قهرجنې نيلي سترگې ځلېدې.
آسمان ته مې وکتل. ټول آسمان سترگې سترگې و. په هر څه کې د
هغې سترگې وې. د پناه لپاره مې هېڅ ځای نه و. له هرې خوا د
ملامتۍ بلیۍ را باندې ورپدله.

خو، ولې؟

دا څه رنگه پليته ده؟

ولې مې داسې ځوروي؟

حال را ته ولې نه وايي؟

له شا څخه مې د زگيروي په شان آواز واورېد: «ناخوانه»

د غږ لوري ته مې وکتل. څوک نه وو.

له بلې خوا چا په لور غږ ناره کړه: ناخوانه! اي ناخوانه!

نارې انگازې وکړې. له هرې خوا د «ناخوانه»، «ناخوانه» غږونه
راتلل.

ځای پر ځای ودرېدم. غږونه ورک شول.

روان شوم. له هر گام سره مې له چمنه همدا غږ پورته کېده.

د شیدو د لښتي څنگ ته کېناستم. شرهارو ته یې غوړ شوم. شرهار نه و. بل څه و. غوړونه مې ور ته څک کړل، ښه ورته ځیر شوم. د شیدو له بهېدو څخه تښت آواز پورته کېده: «ناخوانه»، «ناخوانه»

آوازونه وار په وار سره تېز شول، چیغې شوې، فریاد شو. پاڅېدم. منډه مې کړه خو خلاصون مې ځنې نه و. د ونو له پاڼو، د گلانو له عطره، د هوا له چلېدو، له ځمکې، له آسمانه، له لمر او سمندرېس همدا غږونه راوړېدل: «ناخوانه»، «ناخوانه» ... په غوړونو کې مې گوتې کېښودې. له گوتو مې هم همدا کلمه راوتله.

نه پوهېدم چې چېرته وتښتم. بس منډې مې وهلې. مرمړینې ماڼۍ ته ورسېدم. چې څنگه ور ننوتم، غږونه ورک شول. آه! کراره کراري شوه.

لویه ساه مې وایسته. مطلقه خاموشي وه. یوازې مې د خپل زړه دربا اوږدله او بس. داسې هوسا شوم لکه په ځنگله کې چې له هرې خوا زمریان، پړانگان او لېوان درپسې وي، هر یوه تېرې دارې درته نیولې وي او غرهارې وکړي، هر یو یې فقط یو گام در نه لرې وي او ناڅاپه د امن ځای ته ورسېږي او چې شاته وگورې، هېڅ هم نه وي. لکه له سخت وېروونکي خوبه چې راوین شي او د کابوس اثر درباندي وي، خو د وېرې منبع نوره نه وي.

د شرابو ډنډ ته ورغلم. گنبدې ته مې وکتل. نه رڼاگانې وې، نه هغه وړانگې، نه هغه مرغۍ او نه يې سندرې.

بيا زه وم، بيا شراب وو، بيا مستي وه، بې خودي وه، بيا د هر څه هېرول وو، د خپل ذات بيا رغول وو.

بدن مې سپک شو، ذهن تش.

زړه مې غوښتل چې تل تر تله همداسې وپايم. که خوند نه وي نو عذاب هم نه وي. بې غم له خیر و شره او نه فکر، نه سودا.

جامونه ډکېدل، تشېدل او شراب مې په رگونو کې ځغستل. لاس مې د شرابو ډنډ ته ورکښته کړ چې وروستی جام را ډک کړم. گورم چې په سرو شرابو کې يوه جوړه نيلی سترگې را ته گوري.

بښه ورته ځير شوم. خرمايي ويښتان يې را بشکاره شول. گلابي شونډې يې وڅوځېدې، په کراره يې وويل: ناځوانه!

نبغ را کېناستم. د سنځلو د عطر خوشبويي وه. خوشبويي وار په وار زياتېدله او په شرابو کې تصوير ورسره دم په دم را نژدې کېده. د نيلی سترگو په څنگ کې مې خپلې سترگې وليدې.

تت غږ مې تر غوږ شو: ناځوانه!

بښۍ خوا ته مې وکتل. پخپله وه. په ملا کړوپه، زما څنگ ته وه ولاړه. تر لاسه مې ونيوله.

ويې ويل: چېرې را نه تښتې؟

- زه؟ زه در نه نه تبتتم. دا خو ته وې چې وتبتېدې. د هېندارو په چينه کې دې ځان غيب کړ. وايه، څه ناځواني مې کړې ده؟

- رښتيا! غواړې چې وپوهېږې؟

- خود.

- مه سپره رازونه چې خراب به ...

خبره مې ځنې ونيوله: مه سپره رازونه چې خراب به شې / پاتې وي خوندونه، په عذاب به شې. مه سپره رازونه چې خراب به شې، خو دا ته مې نه پرېږدې. ته مې زړه ته سودا را اچوې. ناځوانه، ناځوانه. ولې مې ناځوانه بولي؟

غېږه يې خلاصه کړه، په مهربانه غږ يې وويل: راشه، غېږې ته مې راشه.

د ماشوم غوندي يې په غېږ کې ونيولم. د شرابو حوض ته يې ور توپ کړ. ما داسې گڼل چې دغه حوض به د يوه زنگانه قدر ژور وي خو چې ور ولوېدو، دغسې پسې کښته روان وو، روان وو، روان وو، تل ته يې هېڅ نه رسېدو. لکه له الوتکې څخه چې له پراشوت سره مو ځانونه خطا کړي وي، همداسې په مدار مدار کښته خوا تللو.

آخر د ځمکې تل ته ورسېدو. بيا مې مخې ته د هېندارو دره وه. پورته مې وکتل. سره شراب نه وو، سره هېنداره وه.

بناپېرې مخته شوه، ويې ويل: راځه ناځوانه!

يوې خونې ته ورننوته. زه ورپسې جوخت ورننوتم خو دا غيبه شوه. هرې خوا ته هېندارې وې او زه وم. چت له هېندارو جوړ و، غولی هېنداره، دېوالونه ټول هېندارې.

څو شېبې چوپتيا. بيا د يوې هېندارې له شا څخه آواز راغی:

«ناخوانه»

د آواز لوري ته ورغلم. هېندارې ته مې لاس ور وړ. هېنداره د اوبو په شان پسته وه او په منځ کې بېله شوه. ورننوتم. شا ته مې وکتل. هېنداره بېرته د اوبو په شان سره ورغله.

مخ مې واراوه. د سراجې موټر جلو ته ناست وم. د کابل هوايي ميدان په لاره کې سرک سخته گڼه گڼه وه. په يو ساعت کې ايله له وزير اکبر خان مېنې څخه د صحت عامه تر چوکه رسېدلی وم، يعنې تقريباً يو کيلو متر لاره مې په ساعت کې وهلې وه.

موټرې داسې شا په شا په دريو لیکو کې ولاړې دي چې د تسبیح مرئ به هم داسې سره جوختې نه وي. پنځه - شپږ دقيقې چې تېرې شي، موټرې لږ لږ خوځېږي، يو څو متره وړاندې ځي او بيا درېږي.

وزير اکبر خان مېنه د کابل د عصري او شتمنو خلکو ځای و. کورونه او کوڅې يې په نقشې برابرې، منظمې. لوی انگرڼونه او دوه پوريز کورونه، سرکونه او کوڅې کانکرېټي. د هرې کوڅې په سر کې نمبر. د سيمې په مرکزي برخه کې يو لوی بنايسته پارک له دنگو ونو، بنايسته چمن، سميتي چوکيو سره. د امريکا، جاپان،

کوريا، جرمني، او ځينو نورو ملکونو سفارتونه ټول همدلته دي، د لويو موسسو دفترونه هم ورسره. په همدې خاطر يې ډېرې کوڅې بندې کړې دي. د هرې کوڅې په سر کې يې دنگ سميتي دېوالونه درولي دي. يو څو کوڅې چې خلاصې دي، هلته يې هم دروازې لگولې دي او يوازې کارت والا موټر ور ته پرېږدي.

په پخوانيو حکومتونو کې چا ته اجازه نه وه چې تر دوو پوړونو لوړ کورونه جوړ کړي خو اوس نو د وزير اکبر خان مېنې په څنگ کې په شېر پور سيمه کې نوي کورونه پنځه - شپږ پوړه دي او هر کور د گاوندې د کور د رڼا او لمر مخه يو مخ نيولې ده. اکثره کورونه د پېښور د حيات آباد په نقشي جوړ شوي دي، ودانۍ ډېره لويه خو د رڼا او لمر درک يې نشته. د هرې کوټې مخې ته دوه - درې متره راوتلې بړنډه چې د ليندۍ غونډې نيم دايره يې بڼه لري. د ځينو کورونو پر دېوالونو رنگارنگې وړې وړې بشپړې او هيندارې لگېدلې. د کورونو دروازې غټې پلنې اوسپنيزې چې دوه موټره په کې تېرېدای شي. موبایل ته مې زنگ راغی. ښاپېرۍ وه.

- څه شوې؟

- دا دی په لاره کې يم. لار بندي ده.
- ژر راشه چې را باندې ناوخته شو.
- درځم، درځم. ته ودرېره چې د دې شين سترگو موټرې تېرې شي، بيا لاره خلاصېږي.

ټیلیفون بند شو. د امریکایانو موټرې چې تېرېږي، نه پوهېږم چې څه چل کوي، ټول موبایلونه یو دم بند شي.

شل دقیقې نورې ووتې. د څلورم میکرویان مارکېټ ته ورسېدم. د هوایي میدان سرک پخوا یو لاین او ډېر کم سوری و، ایله لس متر به یې سور و خو اوس څلور لاینه دي دوه سورور لاینونه په منځ کې چې هره خوا به یې دېرش متره وي او دوه فرعي لاینونه یې په څنډو کې، خو بیا هم کله کله دومره گڼه گونډه په کې وي چې هرې خوا ته یې پنځه شپږ کتاره موټرې په یو بل پسې د مېږیو د لام غونډې ولاړې وي.

د څلورم میکرویانو سرک یې هم ښه ښایسته رغولی دی. هغسې چې د طالبانو په وخت کې کند و کپر و، اوس هغسې نه دی. موبایل مې بیا وشرنگېده. پخپله وه. ویې ویل: څه شوي؟

- در ورسېدم.
- د شیريخ د دوکان مخې ته ولاړه يم.
- ورغلم. ویې ویل: راځه چې یو شیريخ وخورو.
- بوډا چېرته دی؟
- کور کې. ویده دی. دوا چې وخورې، بیا گنگس شي. په دنیا نه وي خبر.
- نو زما کار به څنگه شي؟

- وبه شي. ماښام چې جومات ته ولاړ شي، بيا يو ساعت پسې ورک وي. ډاکتر ورته ويلي چې گرځې به. يو شی مې درته اخیستی.
- رښتیا؟ څه شی؟
- په دسکول کې يې لاس ورننه ایست. يوه قوطی يې را وايسته. د موبایل عکس ورباندې و.
- ما ته دې اخیستی؟
- نو چا ته به مې اخیستی وي؟ گوره، ښه کامره هم لري. يو درې ساته يې چارج کې کېده. سبا چې راغلې، بيا به يې کمالونه دروښيم.
- له يوه دوکانه يې نانځکه واخیسته. سره سپينه ښکلې ناوکی. چې سویچ يې ټینگ کړې، گرد چاپېره تاوېږي او سندره بولي.
- نانځکه يې ما ته راکړه، ويې ويل: ماښام چې راغلې، دا زرمينې ته ورکه چې خوشحاله شي. ها بله ورځ چې ته ولاړې، تندى يې تريو و. ويل يې چې دا ملا صاحب به تر کله داسې وخت نا وخته زموږ کور ته راځي؟
- بوډا ته خو به يې حال نه وي ويلي؟
- نه، نه، نه، نه. هسې خو هوښياره ده. ډارولې مې ده چې که پلار ته دې څه ووايې، ما به وژني او بيا به ته بې موره پاتې کېږي. هسې خو يې له پلار سره هم نه ده جوړه. پلار يې هر وخت ورباندې غالمغال او پټکې کوي

چې هله دا راوړه، هله دا وکه، وه نجلۍ څه شوې- یوه
خوږه خبره ورسره نه کوي.

- دغه مو په گټه ده.

***

د جمعې له لمانځه نه وروسته مولوي صاحب څنگ ته کړم: گلابه
بچوا! یو سو ورزې به دې مو تر همدقلته دروي.
زرې جامې، شکېدلی واسکت، او خیرنه خولۍ یې له تور ډبرین
کجکول سره راکړل.

ويې ويل: نور به دغسې خیرن گرزې، په زان به گوتې نه وهي. د
وزیر اکبر خان په گلیو کې به گرزې. کور په کور به یې معلوموي
چې سوک په کې اوسېگي، کومه موسیسه ده، کوم دفتر دې په
کې. د کسانو د تگ راتگ وخت به یې رامعلوموي.
موبایل ته مې زنگ راغی. بند مې کړ.

ويې ويل: تېچ موبایل دې؟

- هو.

- ته یې دې خوا که. هممممم! دا خو نورم خه شوه. نو

تصویرونه به یې هم الې. گوره، د تصویرونو د پټولو چل
درزي؟

- نه.

چل یې راوښود چې تصویرونه په دغه فولډر کې واچوه، دغسې
پسورډ ورکه.

هر فولدر ته مې جلا جلا پسرودونه ورکړل.
بناپېرې ته مې زنگ ووايه چې يو څو ورځې نه شم درتلی. داسې
ورسره عادت شوی وم چې بې له هغې شېبه راباندې کال تېرېده
خو څه مې نه شول کولی.
د وزير اکبر خان د ډېرو کورونو مخې ته پيره داران ولاړ وو.
هېڅ چېرې يې درېدو ته نه پرېښودلم: اې ملگنه، دلته به نه
درېرې. څه ورځه. هله.
هر چا به شړلم.
تر مازديگره په سپين سترگۍ سره په يو څو کوڅو کې وگرځېدم
خو ډېر څه مې بود نه کړل.
ماشام مولوي صاحب پوه شو چې داسې نه کېږي. ويې ويل: يو
سو ورزې صبر وکه چې د خلقو هېر شې بيا به دې په بله جامه
ور ولېگم.
دا ځل يې ډيره راباندې لنډه کړه. تورې غټې عينکې، سپينې جامې
او نوی واسکت يې راکړ. قاتېدونکې سپينه لکره يې په لاس راکړه.
يو دوه ورځې مې د ږندو په شان د تگ تمرين وکړ، بيا مې کار
شروع شو.
يوه ورځ به په اوله کوڅه کې گرځېدم، بله ورځ په اخره کې، بله
ورځ په دويمه ... يو يا دوه واره به په يوه کوڅه تېرېدم خو ډېر
په کراره. هر څه به مې په ځير څارل.

دې حالت ته خوښ په دې وم چې ښاپېرۍ ته ورتلی شواى. جامې مې پاکې وې او مجبور نه وم چې خیرن وگرځم. عکسونه مې ډېر په چل سره اخیستل. په جېب کې به مې د موبایل موزیک چالان کړ چې گواکې زنگ راته راغلی دی. بیا به مې موبایل مخې ته ونيو او مخکې له دې چې غوږ ته یې ونیسم، عکسونه به مې اخیستل.

په عکسونو کې هغه د تورو ښښو بې نمبر پلټنه تور کروزینگ چې دوه سپین لنډ کروزره ورپسې وو، د مولوي صاحب په درد لگېده.

بله ورځ یې د نسوارو د غټ ډېلي په اندازه یو ټایمر والا چسپکي بم راکړ. سهار چې تور کروزینگ له کوره ووت، مخې ته یې ورولوېدم. موټر لږ گړندی و. تر هغه پورې چې برېک یې کار وکړي، پمپر یې معمولي راباندې ولگېد. تر موټر لاندې ولوېدم. تر څو پورې چې خلک له موټره کوزېدل، بم مې یې په فرېم پورې ونښلاوه.

ټوپک والو راپورته کړم. عینکې مې پر سرک لوږدلې وې. ما مې سترگې مخامخ وچې نیولې وې او سترغلي مې ژر ژر رپول. په لاس مې مځکه ټپوله چې امسا مې پیدا کړم. یو چا مې عینکې را په سترگو کړې، بل مې لکړه په لاس کې راکړه. په توره دریشۍ کې سره نیکتایي والا سړي مې لاس ونيو، ویې ویل: ژوبل خو به نه یې؟

په بېره مې وويل: نه، نه، بلا وه برکت يې نه و. خدای را باندې
ورحمېد.

سړي له جيبه يو زرگون راوکيښ، په ورغوي کې يې را کېښود.
ويې ويل: دا درباندي خيرات که. که ژوبل يې، شفاخانې ته دې
يوسو.

ومي ويل: نه، نه. يو ځای مې هم نه خوږېږي. الله مو ښاد لره.
دوی مې رخصت کړل. په ټکسي کې کېناستم، سيده جومات ته
ولاړم.

مولوي صاحب په کوټه کې گوښی ناست و راډيو ته يې غوږ
نيولی و. په لاس يې اشاره وکړه چې څنگ ته يې کېنم. د نهو بجو
خبرونه شروع شول. اول خبر يې دا و: «د کابل د لسمې امنيتي
حوزې په مربوطاتو کې د چاودنې غږ اورېدل شوی دی خو د
پېښې د څرنگوالي او مرگ ژوبلې په اړه کره معلومات نشته.»

د څو نورو لنډو خبرونه وروسته يې وويل: «په کابل کې د
چاودنې په اړه تازه جزئيات. زموږ خبريال د پېښې ځای ته
ورغلی او د ټيلفون پر ليکه راسره دی.»

خبريال د چارواکو له قوله وويل چې په پېښه کې د يوې ان جي او
مشر او دوه ساتونکي يې وژل شوی دی.

مولانا صاحب په سترگو کې را ته موسکی شو. پر شا يې وټپولم.
ويې ويل: شاباس د نر بچيه! جزاک الله، جزاک الله!

چورت وړی وم. کله مې چې د سړي په موټر کې بم نښلاوه، په کیسه کې یې نه وم خو اوس مې سترگو ته د سړي څېره درېدلې وه. څه ښکلي برېښونه یې وو. د عطرو بوی مې یې احساساوه. خبرې مې یې په غوږو کې انگازه کوله: «که ژوبل یې، شفاخانې ته دې یوسو.» هغه غریب څه خبر و چې زه به یې بلې دنیا ته لېږم. اخځ، بېچاره! زرگون یې په لاس کې راکړ چې په ځان پسې یې خیرات کم او اوس به په ده پسې خیراتونه کېږي. مولوي صاحب پر اوږه وټپولوم: گوره چې خپه نه شې. د دې خلقو وجل داسې دي لکه ماران او لړمان چې وجنې. لکه سه شي؟

زه غلی وم.

ويې ويل: لکه ماران او لړمان چې وجنې. دا خلق چې دي د لستونې ماران دي، د لستونې ماران. دا د خدای دځمنان دي. الله فرمایي چې: «ترهبون به عدو الله و عدوكم» د خپلو دځمنانو او د خدای په دځمنانو کې ډار او دهشت واچوئ. اوس به د دې خلقو په زړونو کې سخت ډار ننوتلی وي. سه پوی شوې؟

ومي ويل: له رنگه خو بد سړی نه ښکارېده.

له لاسه یې ونيولم. ويې ويل: رازه چې لگ بهر وگړزو. ته پوهېږي چې دې کس د سه شي کار و بار کولو؟ نه پوهېږي کنه. خلق یې عیسویت ته اوړول. په خپله هم اوړېدلی و، عیسوی شوی و. په شار نو کې یې لویه بنگله کرایه کړې وه. جونې او هلکان یې

راغونډول، د شرابو او شبابو محفلونه يې جوړول. دنده يې کوله. سه يې کول؟ دنده يې کوله. مسلمانې جونې به يې کافرانو له بوتلې. چا له يې بوتلې؟ کافرااااانو ته. په زړه کې مې تېر شول چې ته يې برېتونو ته وگوره او دا کارونه يې وگوره. برېتونه يې وو د غيرتي سړي خو پراته وو په دوسه خوله باندې.

ومي ويل: نو دی خو سم دم مرده گاو و.

مولانا صاحب ودرېد. پر اوږه يې لاس را کېښود: بالکل بېروا و کنه. الله په سورة التوبه کې وايي: «قاتلوا الذين يلونكم من الكفار وليجدوا فيكم غلظة». نو الله متعال را ته امر کوي چې هغه کافران ووجنئ کوم چې تاسو ته نگډې دي او په عمل کې ورسره شدت وکړئ. سه وکړئ؟ شددددت وکړئ. نو ته را له اووايه چې عيسوی کافر دی که نه دی؟ دی که نه دی؟

ومي ويل: خود کافر دی.

- شاباس! خه نو چې سوک مسلمان وي بيا عيسوی شی؟
- هغه خو مرتد دی.
- دقسي. او مرتد د کافر نه بدتر دی که نه دی؟
- بدتر دی.
- بس نو. چې سوک د الله په امر عمل وکړي او د الله دځمنان اووجني، هغه بايد خوشحاله وي که خپه؟
- خوشحاله.

په کټ کټ يې وځنډل. په غېږ کې يې ټينگ کړم. تندى يې رابشکل کړ. ويې ويل: آفرين! د تا د جهاد په برکت به دواړه جنت ته زو. ته به زما شفاعت کيږي. سه به کيږي؟ زما شفااااعت به کيږي. شفاعت به مې کيږي که نه يې کيږي؟

شرم را ته ودرېد. ومې ويل: مولانا صاحب دا څه وايي. ته خو زما استاد يې. شفاعت خو به ته را ته کوي.

ويې ويل: نه، نه، نه! داسې نه ده. د مجاهد مرتبه د هر ملا او مولوي نه زياته ده. سه پوى شوې.

په بشکلي غاړه يې ترنم کې وويل:

هلته په جنت کې بس جانان به وي مزې به وي

خکلي پېغلي حورې او غلمان به وي مزې به وي

شابه! اوس نو د خوشحالي وخت دى. موټر دې واله، سيده جلال

آباد ته ولاړ شه يو سو ورزې آرام وکه. هه، دام درواله.

د زرگونو يو بڼډل يې را ته ونيو.

موټر مې را وايست. بې اختياره مې له خولې نه درگرده دغه

زمزمه راوتله:

هلته په جنت کې بس جانان به وي مزې به وي

بشکلي پېغلي حورې او غلمان به وي مزې به وي

بناپېرې را ياده شوه. ټېليفون مې ورته وکړ: جلال آباد ته را سره

نه ځي؟

- ولې نه؟

- رښتيا وايي؟

- خود. ها بل تللی پېښور ته. ډاکتر ورغوبستی و. درې -

څلور شپې به وکي.

دا او زرمينه مې په موټر کې کښولې. د جلال آباد خوا ته روان شوم. ښځې او نجلۍ بله دا گټه را ته کوله چې له تلاشی نه بې غمه شوم. په هر چک پاینت کې به چې عسکرو څنگه ولیدل چې په موټر کې راسره زنانه دي، په لاس به یې اشاره وکړه چې ورځه. په لاره کې بېروبار نه و. سړک نو نوی له سره پوخ شوی و، د ښیښې غوندې هوار.

تېر ځل چې د طالبانو په وخت کې له مولانا صاحب سره له پېښوره راغلم، داسې بد حال و، سړک ټوک ټوک و. له تورخمه سهار اوه بجې روان شوو، ایله ماښام کابل ته ورسېدو. د لارې ټکانونو داسې ځب ځب کړی وم چې ټوله شپه مې څټ او ملا خوږېدل. خو اوس نه دورې گردونه وو، نه جمپ و جول.

په مزه مزه مو د ماهیپر په غرونو او ټولونو کې مزل کاوه. کله د سیند په یوې خوا کله په بله خوا، کله د غرونو په سر کله د درې په بېخ کې روان وو. د موټر ښیښې مې ټیټې کړې وې، د سیند له څنگه چې تېرېدو، یخه هوا یې را باندې لگېده.

سروبي ته ورسېدو. د سیند په غاړه د دنگو نښترو او ناجو ونو په څنگ کې ښه رستورانونه جوړ شوي وو. پاک سوتره، د لاس مینځلو لپاره سرامیک دستشوی او ورسره د لاس مینځلو مایع.

پخوا په دې لاره کې یو څو سپېره خیرن رستورانونه وو چې پر توشکې به یې کېناستې، گرد به ترې لټېده. د لاس مینځلو لپاره به یې اوسپنیز وړوکی اودان لگولی و چې څو نلونه ترې راوتلي وو او که صابون به ورسره و هم، د کالي مینځلو خیرن صابون به و چې په سر یې د خیري، گربس او موبلایلو تورې لیکې ولاړې وې.

پخوا به تشنابونه نه وو او خلک به د اودس ماتي لپاره د غره ډډې ته کېناستل یا به د سیند په غاړه کښو ته کوزېدل خو اوس عصري تشنابونه د نارینه وو لپاره جلا او د ښځو لپاره جلا جوړ شوي وو چې کمډونه یې په کې لگولي وو.

یوه رستوران ته ورغلو. شاگرد یې په ښي لاس کې پرده پورته کړه. د فامیلونو لپاره بېل شوي ځای ته ور ننوتو. ښاپېړۍ او زرمینه پر تخت کېناستې.

زه بېرته را ووتم.

یوه زلکي اوږد پیپ په لاس کې نیولی و، پر یوه موټر یې چې د صابون ځگونو پوښلی و، اوبه شیندلې.

ورته کړه مې: ځوانه! چې بیا د ما موټرم ومینځې.

ویې ویل: په سترگو حاجي. بې غمه شه.

هلته مو ماهیان وخورل.

د ډوډۍ په وخت کې مې زرمینې ته پام شو. غټوکی شوې وه. په سترگو ښه لگېده.

د هغې سر کښته و.

سترگې مې يې په ټټر پورې بنځې وې.

د ښاپېرۍ را ته پام شو. ويې سکونډلم. په ټيټ غږ يې وويل: خیر
خو به وي؟

په غوږ کې مې ورته وويل: بيخي تا ته شوې ده. تا غوندې ښکلې
ده.

برند يې را ته وکتل، هماغسې په ټيټ غږ خو په غوسه يې را ته
کره: پام کوه! سترگې دې در خپلې کره. پوی شوې که نه؟

په خدا مې وويل: ما خو څه نه دي کړي. سترگې درياب دي.

په جلال آباد کې مې د دوو کوټو يو کور پيدا کړ. کرايه يې په شپه
کې دوه زره. تشناب، دهليز او پخلنځی هم ورسره. د کور په انگر
کې د خرما دنگې ونې، ښايسته چمن او رات کي راني گلونه.

په اول مازديگر مې د کامې چکر ورکړ. د پسرلي اولې ورځې وې.
وطن شين او هوا مزېداره وه. د بهسود پل نوی کانکريټي جوړ
شوی و. د پله قبلي خوا ته د سيند په غاړه رستورانونه کتار وو.

ښاپېرۍ په پزه لويه ساه واخيسته. ويې ويل: اخخخخخخ! دا د
کبابو بوی څومره ښه لگي.

ومې ويل: غم يې مه کوه. ماښام به يې درباندي وخورم. اوس به
د کامې چکر ووهو.

لس دقيقې وروسته مې د کامې له پله سره موټر ودراره.

د کونړ سيند پک بهېده. د اوبو شرهار يې له لرې اورېدل کېده.
ورېښکته شوو. خپلی او بوتونه مو وايستل.

بناپېرۍ اوبو ته ور ودانگل.

ژر مې له مټه راوښووه. ومې ويل: پام! اوبه تېزې دي.

زرمينه د سيند په غاړه پر دېره کېناسته. پېښې يې په اوبو کې
خوړندې کړې.

يو ناخپه مې پر مخ د اوبو شړک شو. مخ مې واړاوه. بناپېرۍ په
دواړو لاسونو اوبه راباندې شيندلې او کت کت يې خندل.

سر مې ټيټ کړ. لاسونه مې مخې ته ونيول. اوبو ته ورېښکته
شوم. په يوه ساه مې څو لپې اوبه پرې وشيندلې. څادر يې له
سره وغورځېد. ويښتان، مخ او ټټر يې خيښته شول. چغه يې کړه:
بس، بس! توبه مې ده.

زړه مې و چې ښه يې چاره ور وکړم خو پام مې شو چې پر پله
موټرې تېرېږي او ټولې سپرلۍ موږ ته راگوري.

بناپېرۍ مې تر لاسه ونيوله. له سينده راووتو.

گرېوان يې سم دم لوند شوی و.

د نړيو پنجابي جامو له لاندې يې بدن جوت ښکارېده. خپل څادر
مې پرې وگرځاوه.

د سيند په غاړه گرځېدو. پستو شگو مې د پښو تلي نازلول. د سيند
له پاسه نری شمال تېرېده او پر لاندۀ مخ مې خوږ خوږ لگېده.

موټر ته ور وختو. د کامې خوا ته وخوځېدو. نری پوخ سرک، دواړو غاړو ته یې کروندې او خال خال کورونه. د ځینو پټیو پر پولو د چنار او کلیپټوس ونې ولاړې. په ځینو پټیو کې غنم یوه لوېشت جگ ولاړ وو، په ځینو کې ترکاری.

یو پنځلس دقیقې مزل به مو کړی و چې د شیریخ دوکانونو ته ورسېدو. د سرک دواړو غاړو ته دوکانونه وو. شیريخ مې ورباندې وخوړ.

د تازه شیدو شیريخ او ورسره وطني پېړۍ. عجب خوند یې وکړ. لا مو شیريخ نه وو خلاص شوي چې د دوکان شاگرد لویه کاسه او یوه کاشوغه په لاس کې راغی. ویې ویل: پېړۍ درته واچوم؟ ومې ویل: نو ورته گورې. ههههه.

چې بېرته تله، یو سلگون مې په لاس کې ورکړ. بېرته راوگرځېدو. لمر په ډوبېدو و. د بهسودو له پله سره ښي لاس ته تاو شوم. موټر مې د یوه رستوران مخې ته ودراره. ښاپېرۍ ته مې وویل: تاسې په موټر کې کېنئ، زه به هوټلونه وگورم.

یو یو هوټل مې تر سترگو تېراوه. په یو ځای کې مې ولیدل چې یو رقم واړه مرغان په سیخونو کې کبابېږي. پوښتنه مې وکړه چې دا څه دي؟

ویې ویل: شی دی شی. مرزان دي.

دخل ته ناست هډور سړي وویل: ځوانه! واده لرې؟

ځان سره مې فکر وکړ چې که رښتيا ورته ووايم نو بيا چې
بنايپېرۍ او زرمينه وگوري، شک به کوي چې دا ښځه او نجلۍ نو
څوک دي.

ومي ويل: واده، هو. واده مې کړۍ.

ويې ويل: نو راشه چې مړز درباندي وخورم چې د کوروالايي په
خوند پوه شي. قسم دی چې تر سهاره به درنه ويده نه شي.
هاهاهاها.

شاگرد يې وويل: پهلوان رښتيا وايي. ده چې د مړزو خوراک
شروع کړی، دوي نورې ښځې يې کړې دي. څنگه پهلوانه؟
پر دخل ناست سري پرې برچ وهل: ځغله خرکوسه!

په زړه کې مې وويل چې ښه شی په لاس درغلی دی.

بنايپېرۍ او زرمينه مې راسره کړې. د رستوران شا ته د فاميلونو
لپاره کوټې وې. ورغلو. د کوټې کرکۍ د سيند خوا ته وه.
خوندوره هوا په کې چلېدله. د مړزانو کباب، په سيخانو کباب
شوي ماهيان او د پسه د غوښې کړايي مې راوغوښتل.

پوډۍ مو وخوره خو ډېر څه را نه اضافه پاتې شول.

د کوټې له څنگه سيند ته کانکرېټي زيني ورکښته شوې وې. يوه
گرۍ د سيند پر غاړه کېناستو.

د سيند اوبه د سپوږمۍ رڼا ته لکه سپين زر ځلېدې. دا ځلا د
اوبو له وړو څپو سره داسې کښته پورته خوځېدله لکه پېغله چې

ويده وي او د كمييس په غاړه يې گنډل شوې اشړپۍ د ساه له
اخيستلو او ايستلو سره كېسته پورته شي او رڼا ته وپرقبږي.
د اوبو شرهار لكه ساز او د بناپېرۍ خوږې خبرې لكه سندرې.
گومان مې كاوه چې سر مې سپك دى. لكه دا مې چې د ژوند اوله
شپه وي. لكه په ژوند كې مې چې هېڅكله غم او خپگان نه وي
ليدلي. هر څه مې هېر كړي وو. يوازې په همدې شېبو كې
اوسېدم. په شېبو كې ډوب وم. له هرې شېبې څخه مې خوند
اخيسته.

زرميني وويل: مورې! خوب راځي. كور ته نه ځو؟
زړه مې غوښتل چې ټوله شپه هماغلته د سيند او بناپېرۍ په څنگ
كې تېره كړم خو بناپېرۍ وويل: څه چې ځو. نجلۍ سترې ده.
راولټېدو. په ښار كې د موټرو بېروبار كم شوى و.
كور ته ډېر زر ورسېدو.

ټول انگړ د رات كې راني د گلونو په خوشبويو ډك و. چې هرې
خوا ته به تلې، داسې ښه وږم په كې خپور و چې ته وا چا په ټوله
هوا كې خوشبويه سپرې شيندلې ده. كوټې هم هماغه مستوونكي
وږم په سر اخيستي وې.
زرمينه ويده شوه.

زه او بناپېرۍ بلې كوټې ته ولاړو.
بناپېرۍ خپل دسكول ته ټيټه شوه، ويې ويل: زړه مې! زه به مې
غابښونه برس كم.

ومي ويل: ما نه خو برسم هېر شوی. خیر دی په گوته به یې
ومینځم.

پر تخت کېناسته. دسکول یې پر ورونو کېښود. یو نوی برس یې
ترې را وایست. په هوا کې یې وښوراوه. ویې ويل: خو ما نه یې
هېر کړی. زنده باد خودم!

ومي ويل: زنده باااااااا!

د غاښ مینځلو په وخت چې دستشوی ته ټیټ شوم، په ملا مې
نری درد تېر شو. د چپ لاس په څټ مې لږه وسولوله. یو تود لاس
ورباندي ولگېد. ښاپېری وويل: خوږېږي؟

- ټوله ورځ د موټر جلو ته ناست يم نو کله کله لږ درد وکي.

تر لاس یې ونيولم: زه به یې چاره وکم.

هماغسې لاس نیولی یې کوټې ته بوتلم. پر تخت یې کېنولم.

په موسکه خوله یې وويل: آفرررررین! همدلته کېنننه.

لکه مور چې د وړوکي ماشوم کالي اوباسي، اول یې د گړېوان
تنی راخلاصې کړې، بیا یې د لستونو. را باندي ټیټه شوه. زما له
شا نه یې لاسونه تېر کړل. د شا لمن یې را ونيوله، را کش یې کړه.
لږ پورته شوم چې لمن مې خوشې شي. ټټر یې پر مخ راولگېد. دې
نوره هم ځان راجوخته کړه. ما یې له ورنونو لاسونه تاو کړل.

دا بېرته را ښغه شوه. مړوند یې را ونيو، گوته یې را ته وڅښله:
نه، نه، نه! بې ادبي به نه کيې.

کت کت په خندا شوه. بیا یې زما د بني لستونې له خولې نه ونيو. لاس مې پورته کړ. دې مې لستونې وايست. بیا بل لستونې او ټول کميس او بنين را نه وايست. پر مخې يې پرې ايستلم. پر ملا يې لاس راتېر کړ. څه ښه تود را ولگېد. ويې ويل: همدا ځای دې خوږېږي.

- همم.

- يوه شېبه.

له دسکول نه يې د زيتون غوري را واخيستل. څو څاڅکي يې زما پر څټ وڅڅول. بيا يې سولول شروع کړل. د ملا د تير د دواړو خواوو غوښې مې داسې شخې وې چې د هغې تر لاس لاندې به دې خواها خوا ښويږدې لکه کچالان چې ښه نه وي پاخه شوي او چې غواړې گوله ترې جوړه کړې، په کاسه کې ښويږي او نيوى نه درکوي. سوکه سوکه يې په سولولو د څټ غوښې داسې را نرمې کړې چې درد مرد يې ورک شو. بيا يې ولي او تخرگونه، د وليو سرونه او مټې يې راکېکړلې. ټوله ستړيا يې را نه وايسته. ومې ويل: گلې! خير يوسې څنگه ښه چاپي دې کړم. چې دا دې چېرته زده کړې؟

- وى رښتيا، تا ته خو مې نه دي ويلي. زه خو په مساج

سنتر کې شاگرده وم. خارجيان به مې مساجول.

دا خبره يې را باندې بده ولگېده خو څه مې ونه ويل.

- څنگه غلى شوې؟

- هسې.

په کټ کټ خدا بې وویل: ټوکې کوم. شل کاله کېږي چې هر وخت حاجي خان راباندې چاپي کوي نو خود به مې زده کېږي. هله نو اوس کېنه چې سر دې درته غور کم.

دا مې شا ته پر گونډو کېناسته. لږ غوړي يې پر سر باندې را وڅڅول. د گوتو په سرونو يې د ويښتانو بېخ را ته مساژ کړ. ټېکونه، تندي، مغزی او د کوپړۍ ټول پوستکي او د غوړنو پوڅکۍ يې راچاپي کړل. بيا يې پرې ایستلم. وروځې، سترغلي او غومبري يې را وسولول. د ږيرې او برېټونو بېخونه يې را ته مساج کړل او بيا يې په غېږ کې ونيولم.

د پهلوان خبره رښتيا وه. بل رقم قوت را کې پيدا شوی و.

تر نيمې شپې پورې مو پر يو بل خوندونه اخیستل.

په آخر کې ښاپېرۍ وویل: دا څه يږ درنه جوړ شوی. بس دی نو، د تمامېدو شی خو نه دی. سبا او بل سبا لا دلته یو.

سبا تر نهو بجو پورې ویده وو.

چې را پاڅېدم، زرمينه مې وليده چې د مور په موبایل کې گېم وهي.

ورته ومې ويل: گېم دې خوشېږي؟

سر يې هماغسې موبایل ته ټيټ و، بې له دې چې راوگوري، ويې ويل: خود.

ښاپېرۍ ته مې کړه: د ډرونټې چکر به څنگه وي؟

ويې ويل: نيکي و پرسش!

اول بازار ته ولاړو. بناپېرئ ته مې وويل: ته راځه چې يو شى واخلو.

پوښتنه مې وکړه چې زرميني ته د گېم لپاره څه شى واخلو؟
ويې ويل: که پلې سټېشن ورته واخلي، ډېره به خوشحاله شي خو بيه يې زياته ده.

زرمينه د پلې سټېشن په ليدو په توپو شوه. ويل يې تاسې چکر ته ولاړ شئ، زه به په کور کې گېم کوم.

خو مور يې وويل: نه. ته به هم راسره ځي. ژر به بېرته راځو.
ډرونتې ته ولاړو. هوا لږه گرمه وه خو د ډرونتې د بند هوا چې د ونو له منځه تېرېدله، يو څه به نرمه او سره شوه. د سرک په غاړه هوټلونه وو. يوه ته ورپورته شوو. شا ته يې انگر و او د انگر په بل سر کې کوټې. ماهيان مې راوغوښتل. داسې ښه يې ورپت کړي وو چې په خوند يې نه مړېدم.

بناپېرئ هم په خوند خوند ماهيان وخورل خو زرميني دومره ونه خوړل.

چې څنگه کور ته ستانه شوو، زرميني د پلې سټېشن لينونه له ټلويزيون سره ونښلول او په گېم وهلو لگيا شوه.

زه او مور يې بلې کوټې ولاړو او بيا په خوندونو کې ډوب شوو. دا ناسته وه. پښې يې غځولې وې. ما يې پر ورانه باندې سر لگولی و او ستوني سنج پروت وم. دې په پستو گوتو زما په

ويستانو کې لارې جوړولې. ما يې د غوړ پوڅکۍ ورو ورو
سولوله.

سر يې ټيټ کړ. زلفې يې په مخ راولگېدې. د شامپو بښايسته بوی
ترې لټېده. لويه ساه مې واخيسته.

ورته مې وويل: کاش دا خوندونه ابدي وای.

- چې زه او ته يو، نو خوندونه به وي.

- نه پوهېږم ولې مې په زړه کې وېره ننوتلې ده. پارېږم

چې هسې نه دا هر څه ختم شي.

سر يې را ټيټ کړ. په ناز يې بښکل کړم.

په خمارو سترگو يې را وکتل. ويې ويل: وېره دې د زړه نه وباسه.

خوند واخله، بس خوند واخله.

د بښاپېرۍ لوڅ عکسونه مې واخيستل.

عکسونه يې په خوند سره وکتل، بيا يې وويل: دا به ايسته کوي.

- نه، نه. دا کار به راباندې نه کوي.

- څه پې کوي؟

- چې تا پسې خپه شم، بيا به ورته گورم.

- زه خو دې هر وخت په خدمت کې يم، نور نو څه غواړې؟

ډېره راته ټينگه شوه چې پاک يې کره خو ما وويل چې په پس ورډ

والا فولډر کې مې اچولي دي، څوک يې نه شي ليدای.

د دويمې ورځې په مازديگر منډيې ته لاړو. دې او زرمينې ته مې

يو څو جوړې جامې واخيستي.

زرميني په موسكه خوله خپلو نويو جامو ته كتل. كور ته چې
ورسېدو، مور يې تشناب ته ولاړه.

دې له كڅورې خپلې جامې راوايستې. د هېندارې مخې ته
ودرېده. جوړه يې په غاړه كې ونيوه. يوه شېبه يې ځان ته وكتل.
بيا يې بله جوړه وړ واخيسته.

ورو ورو يې خوا ته ورغلم.

پوښتنه مې وكړه: خوښه دې شوه؟

- ډېبېږه.

لاس مې يې پر ټټر كېښود، د پنجابي كاليو پر رخت مې لاس وړ
تېر كړ. ومې ويل: ډېره ښه در سره ښكاري.

څه يې ونه ويل. لاس مې په كراره ټټر ته يې وړ وور.

لاس يې را پورې واهه.

كالي يې پر ځمكه وغورځول.

په لوړ غږ يې وويل: څه كې؟

د مور چيغه يې پورته شوه: څه خبره ده؟

ور ومې كتل. د دروازې په خوله كې ولاړه وه.

راغله. لور يې دلاسا كړه. بلې كوټې ته يې وړ وسته.

څو شېبې ورسره ورکه وه. بيا راغله. تندي يې تريو و.

ويې ويل: سړيه! دا څه ليونتوب دې شروع كړی؟ شرمېږې نه،

وره نجلۍ ده.

ورپاخېدم. په غبرگو لاسونو مې يې مټې ونيوې.

حُان يې شا ته کړ: لاس راباندې مه وهه.
- خیر دی. ما خو څه نه دي کړي.
- نور به نو څه وکړي؟ لږ وشرمېږه خو که شرم وپېژني.
چې هر څه مې وکړل، بڼه پخلا نه شوه. په دې شپه نو یوازې
پاتې شوم. دا له لور سره په بله کوټه کې ځملاسته.
سخت پېښمانه وم. خوب نه راته. حُان ته به مې کنځلې کړې چې
ولې دې داسې وکړل.
لت په لت اوبستلم. پالنگ خوړلم. فکر مې کاوه چې د پان پر ژی
پروت یم او که مې سترگې پټې شي، وبه لوېږم.
اوووف! ولې مې داسې بې باکي وکړه؟
بناپېری مې ولې خپه کړه؟
له حُان سره په جنگ وم.
چورتونو خوب ته نه پرېښودلم.
پاخېدم. د هغوی د کوټې خوا ته ولاړم. ورو مې د وره دستگیر
تاو کړ.
ور یې قلف کړی و.
په کراره مې ور وټکاوه.
په دهلبز کې دې خوا ها خوا لږ وگرځېدم.
چا ور خلاص نه کړ.
په ټیټ آواز مې ناره کړه: بناپېری! وه بناپېری! خیر دی، دروازه
خلاصه که.

چا ځواب را نه کړ.

پخلنځي ته ولاړم.

له یخچاله مې یخې اوبه واخیستې.

اوبه مې وڅښلې.

بېرته ستوني ستغ پر تخت پرېوتم. سترگې مې پټې کړې خو خوب رانه تښتېدلې و. خوب هم د ښاپېرۍ غوندې را نه مرور و. هڅه مې کوله چې پام مې بلې خوا ته شي خو هره گړۍ به هماغه صحنه را یادېدله چې ښاپېرې ویل: دا څه لیونتوب دې شروع کړی؟ شرمېرې نه، وره نجلۍ ده.

اوووووف! دې خبرو څومره ځورولم.

خدای زده چې نیم ساعت به هماغسې پروت وم که یو ساعت خو خوب رانغی. بېرته پاڅېدم. سر مې دروند و او سینه مې نیولې. لکه د غوریو دوه منۍ ټیم چې مې پر ټبر پروت وي.

انگر ته ووتم.

هوا د رات کي راني له عطره ډکه وه خو هغه پخوانی خوند په کې نه و. دې خوا ها خوا وگرځېدم. پښو مې سستي کوله. لکه د دوی زړه هم چې نه وي چې ملگرتیا راسره وکړي.

د برنډې پر ژۍ کېناستم. له دهلېزه په قلف کې د کونجې د تاوېدو غږ مې تر غوږ شو. ور خلاص شو.

ښاپېرۍ وه.

څو پورې چې زه پاڅېدم، دا په تشناب ننوته.

ورغلم.

د تشناب وره ته نژدې ودرېدم.

څو شېبې وروسته راووته. بې له دې چې را ته وگوري، چابکه د
کوټې خوا ته روانه شوه.

له مړونده مې راونيوله.

لاس يې تاو کړ چې له منگولو مې يې خلاص کړي.

پر منگولو مې زور ور وکړ.

دې هم په زوره لاس تاو کړ. په تروه ټنډه يې را وکتل.

دې ډول کاته يې سخت وځورولم. لاس مې سست شو. په يوه
جټکه يې مړوند زما له منگولو وايست. هېڅ يې ونه ويل او په دوو

گامونو يې ځان د کوټې وره ته ورساوه.

ورنژدې شوم. پر اوږه مې يې لاس کېښود.

ومې ويل: خير دى. داسې مه کوه.

اوږه يې کېښته کړه. لاس مې ورو راوښويېد. له ولي سره يې ولگېد
او همداسې کېښته راغى.

غوږونه مې په دواړو لاسو ونيول. ومې ويل: هن! دا دى توبه مې
وکړه.

خو هغه کوټې ته ننوته او ور يې په ځان پسې قلف کړ.

خدای خبر چې تر کله پورې ويښ وم خو په آخر کې خوب وړى

وم.

سهار وختي دربی شو. سر مې جگ کړ. له انگره د سفرې بکس د
تیرونو د گرځېدو گربهار راته.

په بېره پاڅېدم.

ورمنډه مې کړه.

گورم چې ښایپېری د بکس لاستی په لاس د حویلی د دروازې خوا
ته روانه او زرمینه هم ورپسې ده.

ورغږ مې کړ: خیر خو به وي؟

هماغسې چې روانه وه، ویې ویل: موږ ځو.

زورکي خندا مې وکړه. زړه مې ډاډه و چې تلی خو نه شي. په دې

چې د وره کونجې زما په جیب کې وه.

دې خپله خواري وکړه خو کله چې پوهه شوه چې ور قلف دی،

بېرته راوگرځېده.

ومې ویل: گوره! بې آبي به نه جوړوې.

ویې ویل: بې آبي خو تا جوړه کړه.

ومې ویل: پرېږده چې له دې ځایه په آب و پرده ولاړ شو. پردی

وطن دی. نه ما بې آبه کوه، نه ځان. بیا به په کابل کې خبرې

وکو.

موږ مې چالان کړ.

حرکت مو وکړ. په لاره کې ټول غلي وو.

ومې ویل: چای په کوم ځای کې څښی؟

چا ځواب رانه کړ.

د درونټې د بند له کاسې سره مې موټر ودراره.
زرمینې ته مې وویل: وگوره، اوبه څومره بڼې بنکاري، تکې شنې.
مخ یې بلې خوا ته واراوه.
حرکت مې وکړ.

تر سروبي پورې مې په چوپه خوله مزل وکړ.
له یوه هوټل سره ودرېدم.

- چای درته همدلته راوړم که کوزېږي؟

ځواب مې وانه وړېد.

کښته شوم. د هوټلي د شاگرد په لاس مې کباب، ملایي او چای
ورولېږل. پخپله هوټل ته ورننوتم. ډوډۍ مې راوغوښته خو ټوله
را نه پاتې شوه. ايله یو دوه گولې به مې ورنه کړې وي.

چې موټر ته ورغلم، یوازې د ډوډۍ خامې څنډې او سوې ټوټې له
څو ټوټې وازدو سره په پتنوس کې پرتې وې.

زرمینې ته مې د ژاولو پورې ونيوه.

وايي خيسته.

مور ته یې کړه: تشناب ته ځم.

مور یې هغه تشناب ته بوتله. خپله د تشناب د دروازې څنگ کې

ودرېده. پسې ورغلم.

- خپه یې؟

بناپېرۍ ځواب رانه کړ.

غوږونه مې په گوتو ونيول: دا دی، توبه مې وکړه.

دې مخ سيند ته واراوه.

- مه کوه، دومره ظلم ښه نه وي.

غلي وه.

زرمينه راووته.

روان شوو.

تر کابله پورې بيا يوازې وم، چا خبرې نه کولې.

د څلورم ميکرويانو له سرکه تېز تېر شوم. د هوايي ميدان سرک

خوا ته روان وم.

ښاپېرۍ غږ وکړ: ودرېره، چېرته مو وړې؟

ځواب مې ورنه کړ.

موټر مې لا گړندۍ کړ.

- وه سرپه، په سد يې؟ زمور له بلاکه راتېر شوې، ويې

دروه.

اکسلېټر ته مې پښه ټينگه کړه. د سرک جمپونو ته مې هم ونه

کتل. د زرمينې سر په ښيښې ولگېد. مور يې په خوا پورې ونيوله.

سر يې ور وسولاوه.

- څه درباندي شوي، وه سرپه، دا څه کيې؟ لېونی يې که

څه بلا؟

- درې واړه وژنم.

- مه کوه، د خدای د پاره. په کراره، هله چې لاری سره

لگېږې. وی، خدایه! ته مو وساتې.

د دواړو د ژړا غږ پورته شو.

موټر مې ورو کړ. د سړک څنډې ته شوم. د برېک کغهار شو.

موټر مې ودراره: خبرې راسره کوي که نه؟

ژړا يې سوکه شوه.

- تا ته وایم. ولې راسره نه غږېږي؟

په سلگو کې يې وويل: خدای ته وگوره، لږ راباندې رحم وکه. په

ما خو دې مرگ تېر کړ.

- هر څه دې له خپله لاسه وو.

- بد مې کړي. نوره به داسې نه کوم.

- اوس صحيح شوه.

موټر مې روان کړ. د هوايي ميدان خوا ته وگرځېدم.

- چېرته ځي؟

- د غرمې ډوډۍ به په لیسۀ مريم کې درباندي وخورم.

دوی لا ډوډۍ خوړله چې زه د باندي ووتم. هوټل ته مخامخ د

زرگرانو دوکانونه وو.

بناپېرۍ ته مې د سرو زرو گوته واخيسته، لور ته يې وړوکې

غاړه کۍ.

چې بېرته میکرويانو خوا ته تلو، دواړه خوشحالي وې.

زرميني غاړه کۍ په غاړه کې اچولې وه. يو وار يې زنځير ته کتل،

يو وار يې د پتنگ په بڼه جوړ شوي زر ته. خوله يې موسکه

موسکه کېدله.

مور يې وويل: گوره! چې پلار دې يې درنه ونه ويني، ښه.
کور ته يې ورسره لارم.
زرميني ته خوب ورغی.
چای مې له ښاپېرۍ سره پر پالنگ وڅښه.
ساعت وروسته لامېدلی راووتم.
موټر مې هم مينځلو ته ودراره.
د مولانا صاحب زنگ راغی: بچیه، چېرته يې؟
راياد مې شو چې ما ته يې د يوې هفتې ويلي وو. ومې ويل: جلال
آباد کې يم.

- دا شور د سه شي دې؟
- د بهسودو له پله سره يم. د موټرو آوازونه دي.
- شابه چې رانه شې.
- بې غمه اوسه، مولانا صاحب.

موټر مې په يوه سرای کې ودراره. پخپله د تره کره لارم. له لارې
مې يو څه چای، بوره، گوره، غوړي او وريچې راسره واخيستي.
پېره موده وروسته ورتلم. د طالبانو په حکومت کې چې يو وار
تللی وم، بيا خدای زده چې مولانا صاحب څنگه خبر شوی و. ما
ته يې کره چې څوک به په ځان نه خبروې چې دلته يې. تره ته
دې ووايه چې بېرته لاهور ته ځم.

مولانا صاحب راسره منلي وو چي وخت په وخت به د خوړو مرسته ورسره کوي. چندان تره خو مې ولله که و خو زړه مې يې په بسخي او بچيو سوځېده.

دا وار چي ورغلم، قدر مې لا زيات شوی و. همدا چي تينداره مې خبره شوه، د حويلۍ وره ته يې رامنډه کړه. پر مخ يې بشکل کړم. لوبو زامنو ته يې وويل: هلې، د لالا له لاسه مو کڅوړې واخلي چي ستړی به وي.

دا مخته روانه شوه. د کوټې په بر سر کې يې پر يوې نيالۍ بالښت ورسم کړ. گردونه يې په لاس سره وڅنډل.

کور يې يو څه بدل شوی و. دېوالونه، کرکۍ او درې يې رنگ شوي وو. چت ته يې چينايي مسطح ورکړې وه. کرکيو ته ښيښې اچول شوې وې.

يوازې د دوی کور نه و بدل، په کوڅه کې چي تېرېدم هر څه بدل وو. د کوڅې غولۍ کانکرېټ شوی و او تر پخوا را ته لوړ ښکاره شو. د کوڅې د سر دوکان نوی شوی و. هغه زړه لرگينه دروازه او د خامو خښتو دېوالونه يې نه وو، پر ځای يې سم کانکرېټي دوه منزله تعمير و. لاندې لوی دوکان چي الماری او ويټرينونه يې ښه پک ښکارېدل. په څنگ کې يې درملتون و او پاس په دوهم منزل کې يې د ډاکټرانو معاینه خانې.

د کوڅې اکثره کورونه دوه او درې منزله شوي وو او د پخوانو وړو دروازو پر ځای لويې لويې اوسپنيزې دروازې چې موټر په کې تېرېدای شي، لگول شوې وې.

په کوڅه کې څو ماشومان مخې ته راغلل. پاکې نوې جامې يې وې. غوړ غوړ مخونه يې وو او هر څوک چې به مې ليدل، مست او خوشحاله به راته ښکارېدل.

د اکا اولادونه هم غټ شوي او هم مزي شوي وو.

تیندارې مې چای راوړ.

په لور باندې يې غږ وکړ: وه نجلۍ! دا میرات مری لږ ټیټ که چې سړی خبرې واوري.

لور يې په ریموت د ټلويزیون غږ راټیټ کړ.

تیندارې مې دعا راته وکړه. ويې ويل: خدای دې ارمانونه پوره که زويه! هغه د طالبانو په پاچهی کې چې راغلی وې نو زموږ حال خو دې ليدلی و. بیا ته چې پسې ولاړې، د مولانا صېب کسانو د ډوډۍ دوه کارټونه راته راوړل. دلته موسسو ناټوانانو ته اوږه او پیسې ورکولې چې ډوډۍ پخې کي. موږ ته يې دانه په زر روپۍ راکوله، ښې غټې ډوډۍ به وې.

تیندارې ښی لاس په هوا کې او چپ لاس يې له ښي مټ سره ونيو، ويې ويل: دومره دومره ډوډۍ به وې. په هر کارت به يې شپږ شپږ ډوډۍ راکولې. زموږ خو نو شپږ ډوډۍ بس وې، شپږ نورې به مو په پنځه پنځه زره خرڅولې. په هغو پیسو به مو چای او

گوره او نور شيان اخيستل. مولانا صېب به کله کله څه غوړي او وريچې او لوبيا هم رالېږل. خدای دې ورسره ښه وکړي.

ومي ويل: آمين! استاد مې ډېر ښه مسلمان دی. ساعت ته مې وکتل، لمانځه ته لږ وخت پاتې و. اودس مې بايد تازه کړی وای.

تشناب ته ورغلم. عصري تشناب يې نوی جوړ کړی و. غولي او ډېوالونو ته يې کاشی ورکړې وې. کموډ او دستشوی په کې لگېدلي وو. په نل کې اوبه راتلې. د دست شوی په هېنداره کې مې ځان ته وکتل. ځان هم را ته غوړ غونډې ښکاره شو. تازه وم. کوڅه مې په ذهن کې تېره کړه، د هغو پخوانيو کنارابونو هېڅ درک نه و. په يوه کور کې مې هم هغسې کناراب ونه ليد. د خلکو ژوند ښه شوی غونډې و.

تره مې په کور کې نه و. ښځې يې وويل چې د شپې په يوه موسسه کې چوکيداري کوي، د ورځې بيا دوکان کې کينې. د کوڅې په بل سر کې يې د پرچون دوکان کړی و. څه کم اته بجې وې چې ډوډی تياره شوه. ښې وريچې يې د چرگ له زېمڼې سره پخې وې.

د تيندارې راپام شو چې د چرگ په غوښه مې ځکه نه ده کړې. ويې ويل: زويه، ونيسه کنه دا غوښه ورسره خوره.

- دا به نو حلاله وي؟

- ولې به نه وي؟

- ته څه خبره يې چې په اسلامي طريقه ذبح شوي دي که نه؟ دا چرگان خو د خارج نه راځي. په ماشين يې سرونه غوڅېږي. نه څوک پرې الله اکبر وايي، نه ښه نه بد.
- اکاناوې په خندا وويل: خدای مې دې نه گناگاروي، زه خو چې هر شی پخوم، په بسم الله يې پخوم. نو که هلته چا خدای نه وي ياد کړی، زه خو يې يادوم.
- ومې ويل: په دې خبرو نه کېږي. د مال د حلالولو شرط دی چې الله اکبر به پرې وايي.
- هماغه لورکی يې چې مخکې ټلویزيون ته ناسته وه، وويل: د قصابۍ په غوښې نو څه ايتبار. سړی څه پوهېږي چې چا ورباندې الله اکبر ويلي دي که نه؟
- خود به يې ويلي وي. قصاب خو څه کافر نه دی.
- نه، هسې وایم که يې د ياده وتلي وي نو سړی څه پوه شي.
- په زړه کې مې وگرځېدل چې ته يې قد ته وگوره او خبرو ته يې وگوره. مکتبۍ ده کنه.
- ومې ويل: اودس په شک نه ماتېږي. دا چرگان خو معلومداره دي چې د کافرانو د ملکونو نه راځي.
- نو د دې په کارتن يې هم حلال ليکلي دي. ولې به شک ورباندې کوو.
- تیندارې خپلې لور ته سترگې برکې کړې، هغه غلې شوه.

تیندارې وویل: کاشکې پوهېدلای، تا ته به مې ژوندی چرگ
اخیستی وای. کلونه پس د مورې کره راغلی یې.
ومې ویل: پروا نه کوي.

زه خو هسې هم مور و م خو هغې گومان کاوه چې خپه شوی یم.
د شپې مې عجیبه خوب لیده. له مولانا صېب سره موټر کې ناست
یم. زه جلو ته ناست یم، دی مې څنگ ته. کم سوری پوخ سرک
دی. داسې را ته ښکاري لکه د قرغې له بند نه چې د پغمان خوا ته
ځي. دغسې روان وو چې ناڅاپه مولانا صاحب راباندې غږ وکړ:
پام کوه، پام! دا نو سه بلا ده؟

گورم چې پر سرک د چینجي غوندې یو شی اوږد غځېدلی پروت
دی. له رنگه شین خو په سټه غټ. ته وا د ملخ نیکه دی.

زړه مې و چې موټر پرې وخبژوم خو کتل مې چې شی ورو ورو
غټېږي، غټېږي. اول د کپشپ قدره وي، بیا د تمساح په اندازه شي.
دغسې لا پسې غټېږي او لوړېږي. دایناسور ورنه جوړېږي. یو دم
خوله خلاصوي. نژدې وي چې مور له موټر سره له ستوني تېر
کړي.

ژر مې موټر ریورس کړ. د بلا خوله دومره لویه وه لکه د ماهیپیر
د ټونل خوله.

خو ښه وه چې بلا ډېره درنه وه. ژر ژر خوځېدای نه شوه.
د موټر مخه مې وگرځوله. اکسلېټر ته مې لته ورکړه. چې ښه لرې
شو، موټر مې سوکه کړ.

له يو چا مې پوښتنه وکړه چې هاخوا ته بله لاره نشته.
ويې ويل: ولې نه، دغسې لنډ راتاو شه، ښي لاس ته د کورونو په
منځ کې لاره ده.
سبا مې تر مازديگره پورې چورت واهه چې د دې خوب تعبير به
خه وي خو ذهن ته مې څه نه راتلل.
له تره سره په دوکان کې ناست وم. سرمايه يې ډېره زياته نه وه
خو گوزاره يې پرې جوړه وه. مازديگر يې دوکان بند کړ. د دخل
پيسې يې وشمارلې، پنځه دانې يوازې زرگونونه په کې وو.
د کارته نو تر سرکه ورسره لارم.
ده يو ژوندی چرگ واخيست. په دوکاندار يې حلال کړ. چرگ يې
زوی ته ورکړ چې کور ته يې يوسي. پخپله نوکړی ته ولاړ.
څلور شپې ورځې مې د ده په کور کې تېرې کړې.
د مولانا صېب زنگ راغی چې راځه نو.
تیندارې ته مې پنځه زره افغانۍ ورکړې چې ماشومانو ته جامې
وکړي.
د تگ په وخت کې مې ورته وويل: دا نجونې دې مکتب نه وباسه،
بې لارې کېږي. دلته لنډ، کور ته نږدې مدرسه لري. ولې يې
مدرسه ته نه لېږي.
هېڅ يې ونه ويل.
چې روان شوم، غږ يې راباندې وکړ: زويه، کله کله راځه. خپل
کور دې دی.

هغوی ته مې ویلي وو چې بېرته لاهور ته ځم چې سبقان مې پاتې دي.

د هوتخپلو په جومات کې مې مولانا صېب ولید. له لرې یې راته وخنډل او غېږه یې خلاصه کړه.

نوې سپینې جامې یې راكړې: واله بچیه. کاتن والا دې. دا مې خاص تا له د سعودي نه راغوختې. د کابل د گرمیو چاره به درله وکي.

دوه ښایستوکي ځوانان ورسره ناست وو. ویې ویل: دې ملا صېبانو له مو اوس اوس پگړۍ تړلې. مېرانشاه کې یې مدرسه ختمه کړې.

نرۍ ږیرې، سپین مخونه. ما ته د بل ځای ښکاره شول.

همداسې و. نجم الدین د تخار و، ضیاءالحق د بدخشان. فارسي خو یې هسې هم خپله ژبه وه خو پښتو او اردو یې هم ډېره ښه زده وه. داسې وزیرواله پښتو یې ویله چې ان زه پرې سم نه پوهېدم. د شپې مو تر ناوخته مجلس کاوه. ښه مجلسي هلکان وو.

سهار بیا مولانا صاحب راته وویل چې دوی په کابل کې بلد نه دي او ته به یې په ښار کې درسره گرځوې.

چېرې چې اوسې، هلته هر څه درته عادي ښکاري خو که څوک له بل ځایه ورته راشي نو داسې څه په کې ویني او داسې خبرې درته کړي چې بیا به له ځان سره وایي: «امممم. دا خو رښتیا وایي نو ما ولې په دې سترگه نه وو ورته کتلي.»

دا څو کاله مې په کابل کې وخت تېر کړی و او له هر څه سره یې عادت شوی وم خو نجم الدین او ضیاءالحق داسې نه وو. د غازي سټډیم خوا ته روان وو. د فوټبال له سټډیم سره، له یوه بس څخه په ورزشي جامو کې یوه ډله پېغلې نجونې راکښته شوې.

نجم الدین وویل: ای بر پدر مو لعنت شه په دې کفري کارونو! ضیاءالحق وویل: لا حول ولله! ته یې تیونو ته وگوره چې بوت بوت راوتلي دي.

نجم الدین ورغبرگه کړه: عمداً یې هلکانو ته بښي چې شهوت یې وپارېږي. ورته گوره! تنگ تنگ پتلونونه یې وگوره چې کوناتي یې ترې وتلي دي.

ما په ټلويزیون کې او دې خوا ها خوا ورزشکارې نجونې ډېرې لیدلې وې خو دا اول ځل و چې دې شي ته مې وړپام شو. دوی رښتیا ویل.

تر غرمې پورې مې نیم کابل ورباندې وکوت. دوی به په هر ځای کې داسې بدعتونه او داسې نارواوې لیدلې چې ما هر وخت لیدل خو په دې سترگه نه.

غرمه مې جومات ته ورسول.

جماعت نه وروسته، مولانا صاحب راته وویل: گاږی دې همدقلته ودروه. هن دا چاږي واله، هغه ترک ویني.

په لاس يې د سرک پورې غاړه کې ولاړې لارې ته اشاره وکړه: ترک چالان که، میکرويانو له يې بوزه. د مسلخ په خوا کې چې هغه ناتمام بېلډينگ دې، هماغلته يې ننه باسه. په لارې کې سمېنت بار وو.

پوښتنه مې وکړه: مولانا صاحب! دې سره څه کوي؟ ويې ويل: هلته چې ورسېدې بيا به پوی شي. هله نو ورزه له خيره؟

موټر مې روان کړ. له درانه تگ نه يې معلومېدل چې ډېر درانه شيان پرې بار دي.

د بېلډينگ شاوخوا ته په شين ټوکر پوښلې جالۍ گرځېدلې وه. چوکيدار زما انتظار کاوه. چې څنگه ور ورسېدم، د بېلډينگ مخې ته ولاړ و او د موټر په ليدو يې ژر دروازه بېرته کړه. ورننوتم.

چوکېدار په بېره ور بند کړ. کړکۍ ته رانږدې شو. ويې ويل: د موټر مخه وگرځوه. ليورس راشه.

د موټر شا مې د بېلډينگ پوريو ته برابره کړه. پنځه - شپږ تنه ځوانان له بل چته راکښته شول. د موټر له شا څخه يې د سميتو بوجۍ لاندې وغورځولې. د سمېنتو بوجې يې سر په سر سره کېښودې او پورې يې ځنې جوړه کړه. چې گورم د موټر په دواړو خواوو کې د سمېنتو د بوجيو دوه دوه قطاره لکه دېوال ولاړ دی او تر منځ يې ځای خالي دی. د بوجيو پر سر

يې لرگي او درې اچولې وې او د ډرو د پاسه سمېنت خو لاندې
ټوله وسلې. پي کا، راکټ، د مرميو صندوقونه، لاسي بمونه ...
دوی د وسلو او مرميو په خپږولو بوخت شول. چوکېدار راته کړه:
ستا کار تمام دی. ورځه له خیره.

لارم. د هوتخېلو په يوه هوټل کې ډوډی ته کېناستم. ډوډی مې
تمامه کړه، چای مې څښل چې د میکرويانو له خوا د ډزو غبرونه
راغلل.

د باندې و وتم. ډزې د میکرويانو د پله له خوا کېدې.
دوې امريکايي هيلي کوپټرې د ميدان له خوا راغلې.
بېرته هوټل ته ورننوتم. د هوټل په ټلويزيون کې خبر راغی چې
وسله وال کسان يوه ناتمام بېلډينگ ته ننوتې، د امريکا پر سفارت
او د ايساف پر قوماندانۍ ډزې کوي.

د مولانا صېب زنگ راغی: بچو سه شوې؟
ورغلم. بيا يې پر شا وټپولوم: اوس به د غازيانو کاروايي گورې.
سه به گورې؟ د غازيانو کارروايي يې. شل - پنځه ويشت
امريکنان يې مردار کړي دي.

ومې ويل: د زړه نه؟

- خود. راشه چې درله خکاره يې کم.
کوټې ته ننوتو. کمپيوټر يې چلان و. له يوه لور ځايه لاندې
ځايونه ښکارېدل. د ډزو پر له پسې غبرونه وو.
د الله اکبر، الله اکبر نارې وې.

هلته لرې يو ښايسته بېلېډينگ ښکارېده.

په غولي کې يې څو کسان پراته وو. تصوير رانږدې شو. دوه

سرتورې ښځې په پتلونونو کې پرمخې پرته وې.

څو امريکايي عسکرو مخامخ ېزې وکړې، ته وا چې د کمپيوټر

له شا څخه موږ ولي. دوه نور يې په منډو د پرتو ښځو خوا

ته ورغلل. په همدې وخت کې دوی هم دواړه ولگېدل او

ولوېدل.

مولانا صېب چېغه کړه: الله اکبر. دوه نور يېم ور له مردار

کړل.

پوښتنه مې وکړه: دا کوم ځای دی؟

په موسکه خوله يې وويل: خو همدا دې کنه، د امريکې

سفارت.

ومې ويل: دا څنگه ستا په کمپيوټر کې ښکاري؟

ويې خندل: هه هه هه هه، بچو! هلته مو کېمره لگولې ده. هر سه

په انټرنټ کې به راه راست راځي. دغه دې خوا ته بېلېډينگونه

وينې؟ دا د ايساف والا دي. اوس به وگورې چې سنگه ورنه

درز باسي.

په کمپيوټر کې کله د سفارت تصويرونه راتلل، کله د ايساف،

کله د ميکرويانو د سرک او بلاکونو. له هرې خوا ېز و ېوز

روان وو.

بناپېری مې رایاده شوه. د هغې کور هم په میکرویان کې و. خدای دې خیر کړي. زړه کې مې سل خبرې تېرېدې. هسې نه چې خدای مه کړه د هغې کور ولگېږي. خدای دې نه کوي.

مولانا وویل: بچو، سه سوچ کيې؟

ومي ويل: هېڅ. لږ سترې غوندي يم.

ويي ويل: ورزه نو ته دې دمه جوړه که.

په دې څلورو ورځو کې مې دوه درې ځله بناپېری سره په تېلفون خبرې کړې وې خو تر دې مې زرمينه ډېره يادېدله.

خدای زده چې ولې مې يو ناڅاپه وړپام شو.

دا د مور غوندي جادوگره وه. سحرگرې سترگې يې وې، اثرناکې.

زړه يې رانه وړی و. حيران وم چې څنگه يې راخپله کړم.

يوه ورځ مې بناپېری ته وويل: زرمينه به رضا کوي گنې هغه لوڅ عکسونه به دې مېړه ته وښييم.

خو شېبې لکه بوت غلې پاتې شوه. ان يې سترگې هم نه ځمبليې.

دغسې مخامخ يې راته سترگې نيولې وې. بيا يې په آرامۍ سره وويل: نه، دومره ناڅوانه به نه يې.

- قسم دی چې وربشکاره به يې کم. دوکان يې را معلوم دی.

تر لاسه يې ونيولم. ويې ويل: راځه ناڅوانه! زه به جوړه درسره لاره شم. ناڅوانه!

حاجي مې وليد چې له جوماته راووت. د بناپېری مېړه يادوم.

ما هلته څه کول؟

دی د کور خوا ته روان و. زه هم ورسره روان وم. لمر څرک وهلی و.

د لمر تټې سپینچکې رڼا ته د بلاکونو په دهلیزونو کې د بلو څراغونو رڼا لا ډېره تته او ژېړبخونه ښکارېده، لکه د ملامت او شرمېدلي سړي مخ.

حاجي ورو ورو روان و او له هر گام سره یې امسا پر مځکه لگوله. تر شونډو لاندې یې تسبیح ویله «استغفر الله، استغفر الله، استغفر الله». یا به یې په زړه کې ویله خو ما اورېدله.

- حاجي په خیر راغلي.

حاجي له غږه وپېژانده چې د مخامخ کور گاونډی یې دی.

بې له دې چې ورته وگوري، ویې ویل: خدای دې وبخښه.

گاونډي غاړه تازه کړه، ویې ویل: حاجي گله! یوه خبره مې درته کوله.

- وایه کنه.

- اممممم. هسې ما وې ته چې نه یې، واړه دې هم چېرې

تلي وو که څنگه؟ هېڅ غږ و غوږ یې نه و.

- هو. جالبات ته تلي وو. په قریبانو کې یې مری شوی و.

گاونډي نارې تېرې کړې. څو گامه چوپه خوله روان و. بیا یې وویل: رښتیا یوه بله مې کوله.

حاجي ودرېد. مخ یې ده ته واړاوه. سترگو ته یې ځیر شو.

گاونڊي په ٽيٽ غږ وويل: ولله څه ووايم نو. خلك درپسې خبرې كوي. وايي دى چې په دوكان كې وي، يو ځوان يې كور ته راځي.

اوه! دا څه اورم؟ هغه خو زما خبره ورته كوله. دا څنگه زما په مخكې دا خبره كوي؟ نو ما ته ولې گوته نه نيسي چې دغه ځوان دې كور ته راځي؟

حاجي په ملامتونكو سترگو گاونډي ته وكتل.

گاونډي سترگې ورنه واړولې.

حاجي په چوپه خوله نېغ ورته كتل.

سړي اېخوا دېخوا وكتل. بيا يې د حاجې سترگو ته وكتل. ژر يې

سترگې كښته واچولې.

حاجي وويل: ظالمه! همدا اوس د جومات نه راووتې. تا خو

ماشالله سبقم ويلي. ته خو پوهېږې چې د بهتان گناه څومره ده؟

ولې په خلكو باندې بد گومان كوي. هغه څوك چې ته يې يادوې

هغه مې د باجه زوى دى. پوه شوې كنه؟

اوه!

دا يې لا بله. نو دى په هر څه خبر و او هسې يې ځان ناگاره

اچولى و. او څه ښه پلمه يې جوړه كړه. زه يې د خپل باجه زوى

وبللم. حيران وم چې گاونډى ما څنگه نه ويني؟

ځاوندې د خواخوږۍ په انداز وويل: ته وگوره، دا دله گان هسې لگيا دي. هي هي نو! خير دى ته مه خپه كېږه. ما ويل خبر دې كړم چې خلك دې پسې شا داسې خبرې كوي.

- خير يوسې. هر چا ته دې خداى انصاف روزي كي. د هر چا خولې ته خو برغولى نه شو نيولى.

- ولله چې رښتيا وايې. خلك خپل هېڅ كار و بار نه لري، هسې په نورو پسې خبرې كوي. رښتيا دا هلک مو پخوا نه و ليدلى. د كوم باجه زوى دې دى.

- ته يې نه پېژنې. مور و پلار يې مړه دي. دى لا بيخي وركوتى و چې يتيم شو. تره لوى كړى دى. دا څو كاله په پاكستان كي و.

دواړه د بلاک په دهلېز ننوتل. پر زينو چې ختل، ځاوندې وويل: حاجي گله! چې د ما نه يې ونه گنې.

حاجي ودرېد. ستمى يې كېده. څو وارې يې ساه سمه كړه، بيا يې وويل: نه، نه. په تا مې باور دى. ځاوندې خو لکه ورور وي. ورور نو كله داسې كار كوي.

ځاوندې وويل: راځه ناشته د ما سره وکړه.

حاجي د خپل اپارتمان د وره په قلف کې کيلي وڅرخوله. ويې ويل: کور دې ودان.

چې ور يې پرانیست، د سرو کړيو زېرو غوړيو وړم مو په سپړمو
ولگېد.

ورننوت.

بناپېرۍ له پخلنځي څخه غږ وکړ: راغلي په خير؟ هگۍ درته څه
رقم پخې کړم؟ ستاره يې، که بل رقم؟

حاجي لويه ساه واخيسته، ويې ويل: نه يې خورم.

کوټې ته ور ننوت. امسا يې له وره سره پر دېوال تکیه کړه. چې
څنگه کېناست، غږ يې وکړ: ما ته يې واېشوه.

نوزه چېرې وم؟ ده نه لیدم، گاونډي يې نه لیدم، خو ما هر څه
لیدل، هر څه مې اورېدل. هسې نه چې زه دی وم یا مې روح د ده
په کالبوت کې ننوتلی و.

د زېرو غوړو وړم تېرو وختونو ته يووړ.

د واده د شپې په سبا يې مور په زېرو غوړيو کې هگۍ پخې کړې
وې او په پتناسه کې يې د دوی کوټې ته راوړې وې.

اخځنځ! څه دوزخي شپه يې تېره کړې وه.

ده ته خو ځان له پخوا نه معلوم و خو بښه خبره دا وه چې بل
څوک پرې نه پوهېده. اوس يې نو بښځې ته هم هر څه ور معلوم
شول.

بده يې لا دا چې په زړه کې يې ورتېر شول چې ناوې يې په پټه ورته پسخېږي. ورپورې خاندې.

کاش مور يې خبره منلې وای. د څلوېښتو کلونو و چې دسمال يې ورته راوور. پوره شل کاله يې مقاومت وکړ خو په آخر کې يې مور خپل کار وکړ. مور به هر وخت ورته ټينگه وه چې څوک درته وکړم، څوک دې خوښه ده. خو ده به ويل چې نه يې غواړم.

مور يې ويل: شکر تجارت دې شته، خپل کور لرې نو دا دومره جايداد به چا ته پرېږدې؟ ولې يې په لوی لاس ميراث کوې؟ ده به ايلې بهانې کولې.

خو مور يې يوه ورځ خپل کار وکړ.

دی بېخي ناخبره وو چې د ښاپېرۍ دسمال يې ورته راوور. او ده نو نور انکار نه شو کولی.

واده يو غم، اولاد پيدا کول بل غم.

په هره مياشت کې چې به د ښاپېرۍ جامه شروع شوه، مور به حاجي ته ويل چې ولې دې ښځه ډاکټر ته نه بيايې، علاج يې ولې نه کوې. سبا به مړه يم او د لمسي ارمان به مې گور ته وړی وي.

آخر يوه شپه حاجي په ټيټ سر ښاپېرۍ ته ودرېد: گوره! ما خو واده نه غوښت. مور را ته په زوره وکړې. زه خو د خدای په غضب

ککړ يم خو ته خپله چاره پخپله وکه. زما د خوا در ته اجازه ده. خو قول راسره وکه چې دا راز به چا ته هم نه وايې.

بناپېرې په ناهيلي انداز را ته وويل: ناخوانه! ودې ليدل؟ شل كاله
مې دغه راز پټ ساتلی و خو تا بې لوظه كړم. اوس به حاجي ته
په كومو سترگو گورم؟ ډېر ناخوانه يې، ډېبېبېر.

پر حاجي مې زړه خوږېده. څومره سخته ده چې سړی دې داسې
خبره وكړي. په خپل كار پېشمانه وم. د بناپېرې سترگو ته مې
وكتل. غوسه نه وه، خو خپه وه، سخته خپه. خو كاش غوسه واى.
ويې ويل: زما و د تا نو نوره نه كېږي. زه د ناخوانو سره نه
جوړېږمه. يو وار مخكې دېم ناخواني كړې وه خو ما ويل څه خیر
دی په ناپامۍ كې به ورنه شوې وي خو دا وار.

اسويلی يې وكينن: آااااه! نور مو سره نه كېږي. څه په مخه دې
بښه شه!

عذر مې ورته وكړ. توبې مې وايستې. ياسين شريف مې له جيبه
وايست، لاس مې پرې كېښود، قسم مې وكړ چې بيا به داسې بد نه
كوم.

خو بناپېرې نوره نه پخلا كېده.

ولې مې داسې وكړل؟

او بل وار مې څه كړي وو؟ دې ويل يو وار مخكې دې هم
ناخواني كړې وه. كومه ناخواني يادوي؟ هغه په بلا وهه خو دغه
اوسنۍ ناخواني به دې څنگه شي؟

ځان ته مې زيارې كړلې.

را نه ولاړه.

یوازې پاتې شوم.
د موټر جلو ته کېناستم.
موبایل مې له جیبه را وایست. زنگ مې ورته وکړ.
ټیلیفون یې بند و.
لاس مې د موټر پر کیلي اېښی و خو د چالانولو متره یې را کې نه
وه.
څه وکړم؟ چېرته لاړ شم؟
ځمکې ځای نه راکاوه. ساه مې ډوبه وه. پر سینه مې دروند بار
پروت و. هېڅ شي خوند نه راکاوه.
«ناخوانه!» «ناخوانه!»
دې کلمې را نه لاس نه اخیست.
رښتیا مې لویه ناخواني کړې وه، نو دا مې حق و چې د «ناخوانه»
کلمه مې دې همداسې وځوروي.
موټر مې چالان کړ. فول اکسلېټر مې ورکړ.
د تیرونو کغهار یې شو.
مخې ته مې لارې روانه وه.
موټر مې پسې تېز کړ.
نیت مې و چې تر لاندې یې ننوځم او هر څه ختم کړم.
موبایل ته مې زنگ راغی.
خدای دې وکړي چې ښایپړی وي.

اکسلپټر مې پرېښود. موټر لږ څه سوکه شو. گېر مې را کم کړ.
موټر چې ورو شو، د سپک څنگ ته مې ودراره.
موبايل مې پر له پسې زنگونه وهل.
مولانا صاحب و. ويل يې چې زر راشه په کار مې يې.
ورغلم.

ته وا بزرگ دی. وار له واره يې پوښتنه وکړه: جي سنگه چل دې؟
دومره خفه مې کله هم نه وې ليدلی. ولې خفه يې؟
ومې ويل: نه يم.

- خو سترگې دې داسې نه وايي. په عاشقي کې هم گيلې
وي هم جنگونه جانانه. هههههه. دنيا به سه وي او
عاشقي به يې سه وي؟ گوره بچو! حال را ته ووايه. سه
شوي دي؟ هن؟

- دنيا نه مې زړه تور دی. مرگ غواړم.

- خه خه، نووو خبره داسې ده. د خاپېری سره خو به دې
وراننه شوې نه وي؟

په زړه کې مې تېر شول چې دی نو څنگه خبر شوی. لکه بزرگ
چې وي. دا اول ځل نه و. څو وارې داسې شوي دي چې ما ورته
خبره نه وې کړې خو دی پرې خبر وي.

ويې ويل: گوره بچو! ته يې مه وايه خو زه پوهېږم.

ټوله کيسه مې ور ته تېره کړه.

له لاسه يې ونيولم. کوټې ته يې بوتلم. ور يې پورې کړ. کوټه کې تياره شوه.

ويې ويل: خه نو! ته که حورې وگورې نو بيا به سه کيې؟ هن؟ دا خاپېرۍ ده که سه بلا ده، د دې او د حورو مقابله خو نو کله هم نه شې کېدی. دنيا به سه وي، خزې به يې سه وي او خوند به يې سه وي. اصلي خوند خو په جنت کې وي. چرته وي؟ په جننت کې وي.

هلته په جنت کې بس جانان به وي، مزې به وي
خکلې پېغلې حورې او غلمان به وي، مزې به وي
زه غلی وم.

ويې ويل: د تا يادېگي چې ما در ته ويلي وو چې زما شفاعت به هم همدا ته کوې؟ يادېگي دې که نه؟

- هو. يادېري مې.
- ولې مې دقه خبره درته کړې وه؟ په دې چې د تا په تندي کې مې د جنت نور وليدو. تندي مې دې هماغه وخت کې چپ کړو که مې نه کړو؟
- بالکل. په تندي دې بسکل کړم.
- بس نو. ما ته معلومه وه چې ته به يو ورز افضل الجهاد کوې او د شهادت درجه به گټې، جنت له به ورځې او بيا به د ما شفاعت هم کوې. الله تعالى په سورة الحمد کې، قربان يې شم، فرمايي چې: «ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ»

مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُؤَ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ ۗ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ
اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ» یعنی که الله تعالی و غواري د
کافرانو نه غچ اخلي خو غواري چي تاسي له يو بل سره
په امتحان کي واچوي او سوک چي د الله په لاره کي وجل
کېږي الله به يې اعمال هېسکله نه ضايع کوي.

ځان را ته تکړه ښکارېده. د فخر او غرور نری احساس را کي
پيدا شوی و. لکه څوک چي په امتحان کي کامياب شوی وي.
هغه شېبه مې سترگو ته درېدله چي د خدای په امتحان کي
کامياب يم او خدای پاک مې نازوي.

مولانا صاحب وويل: ته يې نه وينې خو قسم په رب دی چي دغه
اوس ستا له جبين نه نور راوړي نور. سه راوړي؟ نوووور
راوړي. دغه کوټه يې داسې رڼه کړې ده لکه زر سراغونه چي په
کي لگېدلي وي. سو سراغونه؟ زررر سراغونه. هله نو. همدا يې
موقع ده. داسې کار وکه چي هم گناهونه دې پاک شي او هم د
جنت حورو له ورسېږي. داسې حورې چي يو وار ورسره
کوروالايي وکي، د دنيا ټولې خزې او جونې او ټول خوندونه به
در نه هېر کي. سه به کي؟ درنه هېبېر به يې کي. که يې خوند
وسکي، په ځان به غوسه شي چي مړه ولې لس کاله مخکي ور له
نه راتلې. ځان له به وايي چي ولې مې هسې خوشې چتي په دنيا
کي جوند وکو. د حورې داسې خوند دی چي ويې گورې، بيا که
دغه خاپېری ده که سه بلا ده، هغه که پېغله هم شي، نه به يې

غواړې. او ولې به یې غواړې؟ تا ته خو دوه اويا حورې مقررې دي. سو حورې مقررې دي؟ دوه اويا.

څه چې ده ويل، زما سترگو ته درېدل. ځان مې د دوه اويا حورو په منځ کې لیده.

پر اوږه یې لاس را کېښود، وېې ويل: نو داسې سه وکه چې خرما هم ده، ثواب هم.

بې له دې چې ور وگورم، ومې ويل: څنگه؟

- استشهدا! رسول اکرم صلی الله علیه و سلم فرمائي چې

أَشْرَفُ الْمَوْتِ قَتْلُ الشَّهَادَةِ

هر څه تيار و. د يوه ټونېس موټر کيلي يې راکړه.

موټر مې رهي کړ. موټر داسې دروند و لکه د لارې بار چې دې په کې اېښی وي. چې څومره رېز مې ورکاوه، موسم يې نه اخیست.

د پل چرخي په سرک روان وم. د میکرويان له څنگه چې تېرېدم، د ښاپېرۍ د بلاک خوا ته مې وکتل. په زړه کې مې وويل: د رنډۍ لورې! ما پسې به ارمان کوي.

له لرې د امریکایانو کتار راښکاره شو.

ورنژدې شوم.

نیم کتار تېر شوی.

اکسلېټر مې ټینگ کړ. شټرینګ مې چېپ ته تاو کړ. بټن مې ټینگ کړ. گرز شو ...

له شا څخه مې د زگیروي په شان آواز واورېد: «ناخوانه!»

د غږ لوري ته مې وکتل. څوک نه وو.

له بلې خوا چا په لور غږ ناره کړه: ناځوااااااااانه!

نارې انگازې وکړې. له هرې خوا د «ناځوانه»، «ناځوانه» غږونه راتلل.

ځای پر ځای ودرېدم. غږونه ورک شول.

روان شوم. هر قدم چې به مې کېښود، له چمنه همدا غږ پورته کېده.

د شیدو د لښتي څنگ ته کېناستم. شرهارو ته یې غوږ شوم. شرهار نه و. بل څه و. غوږونه مې ور ته څک کړل، ښه ورته ځیر شوم. د شیدو له بهېدو څخه تټ آواز پورته کېده: «ناځوانه»، «ناځوانه»

آوازونه وار په وار سره تېز شول، چیغې شوې، فریاد شو.

پاڅېدم. منډه مې کړه خو خلاصون مې ځنې نه و. د ونو له پانیو، د گلونو له عطره، د هوا له چلېدو، له ځمکې، له آسمانه، له لمر او سمندرېس همدا غږونه راوړېدل: «ناځوانه»، «ناځوانه» ...
په غوږونو کې مې گوتې کېښودې. له گوتو مې هم همدا کلمه اوږدله.

نه پوهېدم چې چېرته وتښتم. بس منډې مې وهلې.

بده لا دا چې دا ځل پوهېدم چې ولې مې ناځوان بولي. خپله ناځوانې را ته معلومه وه.

د چينې غاړې ته ورغلم. گونډې مې پر ځمکه ولگولې. سر مې
څرېدلی و. نه پوهېدم چې څه ووايم. څنگه بڅښنه وغواړم چې
ومې بڅښي.

په نرمه غاړه مې غږ ور وکړ: ښاپېرۍ!

چا ځواب را نه کړ.

ومې ويل: ښاپېرۍ! پوهېږم چې غږ مې اورې. خير دی، دا ځل
مې وبڅښه!

هماغسې خاموشي وه.

بيا مې وويل: بد مې کړي دي. قسم دی، بيا به داسې نه کوم.
گوره! دا دی غوږونه مې نيولي دي. توبه! توبه! توبه! صحیح
شوه؟

غږ يې نه کاوه.

غږ نه کول يې سخت ځورولم. ان که يې زيارې را ته کولای،
سپکې سپورې يې را ته ويلای، دومره به يې نه ځورولم خو چې
مازي خبرې يې راسره کولای.

توبه مې وکړه، معافي مې وغوښته، نور نو څه وکړم چې رضا
شي؟

کېدای شي چې دلته نه وي. هلته په مانۍ کې د شرابو په حوض
کې به وي.

هلته پسې ورغلم.

د حوض پر غاړه څملاستم. په ځير مې ور وکتل. شراب داسې راڼه
وو چې د حوض تل جوت بشکارېده خو بښاپېرې په کې نه وه.
وي به. هغه به په شرابو کې ځان حل کړی وي. چې خبرې ور ته
وکړم، را پيدا به شي.

ومې ويل: بښاپېرې مې! خدای ته وگوره، نور مې مه ځوروه. هرې
جزا ته حاضر يم. جزا راکوه خو خپگان دې نه شم زغملی. خیر
دی خبرې را سره وکړه. زیارې وکړه. بد رد را ته ووايه. سپک مې
کړه. دا مې حق دی. خو خبرې دې را نه مه درېغوه!
چوپه چوپتیا وه.

ان زما خپلو خبرو هم په گنبده کې انگازې نه کولې، بېرته نه
راگرځېدې.

کېناستم. چارچاپېره مې وکتل.

بيا مې په زوره ناره کړه: بښاپېرې!

گورم چې د مانې ټولو ډبرو خولې خلاصې کړې دي او زما خبره
له ستوني تېروي.

د شرابو څاڅکي په چينجيو بدل شوي وو. زما له خولې به چې
خبره ووتله، دوی به پرې حمله وکړه. شل پنځه ويشت اروا وږو
چينجيو به زما د خبرو پر هرې کلمې را چاپېر شول. پر هر توري
به پنځو شپږو چينجيو خوله واچوله. توري به يې ذرې ذرې
کړې.

ما به چې څومره خبرې کولې، چينجي به هماغومره چاغېدل، غټېدل، خولې به يې غټېدې او لا به زما د خبرو په خوړلو کې تکره کېدل.

اوس پوه شوم. بښاپېرۍ چې مې ځواب نه راکوي، وجه يې دا ده چې نارې مې تر هغې پورې نه رسېږي. گنې دومره زارۍ به مې بې اثره نه وای.

پر چينجيو مې برید وکړ. د لاس په مخ او څټ مې چينجي ووهل.

- ځی! ورک شی!

چينجيو هوا ته ټوپ کړ. په هوا کې يې زما خبرې وخوړې.

- لرې شی! اې خرکوسانو!

څو چينجيو ان زما شونډو ته راټوپ کړل.

لا مې له خولې نه کلمه پوره نه وه وتلې چې دوی يې يو يو توری په غابښونو وچپل او ويې ژدويل.

نور مې خبرې نه پوره کېدې. چې خبرې مې کولې، بې معنا غږونه ور نه جوړېدل.

چينجي دومره اروا وږي وو چې ان زما پر کنځلو يې حملې کولې.

ما به چې هره کنځا وکړه، دوی به خوړله.

په دواړه لاسونو مې له مخې نه چينجي پورې وهل. لکه مچان يا غومبسې چې شړې. خو دوی را نه لاس نه اخيست.

منډه مې کړه.

له مانۍ نه ووتم.

چينجي ورک شول.

ودرېدم. اسويلی مې وکېښ. شا و خوا ته مې سترگې وغړولې.

راون شوم. بېرته د چينې غاړې ته ورغلم.

ښاپېرۍ د چينې په تل کې ناسته وه. زنگونه يې په ټټر پورې

جوخت نيولي لاسونه يې له زنگونو چاپېر کړي وو. سر يې پر

زنگو اېښی و. ويښتان يې د مجنون بېد د ځانگو غونډې په هوا

کې څرېدلي وو او دا يې پټه کړې وه.

غږ مې پرې وکړ: ښاپېرۍ!

هماغسې غلې ناسته وه.

- گوره! ومې ويل چې بد مې کړي دي. توبه مې وکړه. نور

مې نو ولې ځوروي؟

ويده خو نه وه ځکه چې ما وليده چې ځان يې نور هم را غونج

کړ.

- يو څه خو ووايه! آخر انسان هو مین، فرشته تو نهی /

انسان نه کړیگا تو خطا کون کړیگا

پاخېده. زانگه وانگه د هېندارو خونې خوا ته روانه شوه.

ناره مې کړه: ښاپېرۍ! ته و خدای که داسې وکې.

پاس يې را وکتل. سترگې يې نه ځلېدې. غوسې او خپگان تتې

کړې وې.

بېرته يې مخ واړاوه. چابکه شوه.

- ښاپېرۍ مې! گراني! داسې مه کوه!

هماغسي بي پروا روانه وه. د هېندارو خونې ته ور ننوته.
چينې ته مې پسې ور ټوپ كړ. سر مې پر كلکې هېندارې ولگېد.
پر تندي مې څړيکه وشوه.
د چينې اوبه کنگل شوې وې.

تندي مې په ورغوي وسولاه. درد او سوي سره گډ وو.
سيوري مې را ته كړه: پرېرېده چې لاره شي. دا نو په دومره زارې
ارزېدله؟

ومي ويل: خود! ډېره راباندې گرانه ده.

- څه بابا! ولي ځان ورته دومره سپي سپي كوي. داسې
رندې په زاريو نه ارزي.

- نه. هغه رندې نه ده. هغه مې ملگرې ده.

سيوري مې كټ كټ وخنډل. ويې ويل: هسې خو يې نه دي ويلي
چې د ميئن سترگې رندې وي. دا خو يوازې تا سره نه وه جوړه. تا
غوندې يې ډېر انډيوالان لرل.

- خو زه تر هر چا ورباندې ډېر گران وم. ما ته يې ډېره
مينه راکوله، ډېره زياته.

- هغه د سپي گومان هم درباندي نه كوي، ته وايې مينه يې
راکوله. خپل كار يې درباندي سماوه. مېرې يې د كار نه و،
ځان به يې په تا سراوه. داسې خبرې كوي چې ته وا
بېخي پرې خبر نه يې. دا حرامونې لور يې چې د هغې په

سر په تا باندې نخرې کوي، د هغه ډاکټر لور نه ده چې
دا به يې کلينیک ته ورتله؟
رښتيا يې ويل. کومه بي بي بښه خو نه وه چې دومره نازونه
کوي. لور يې هم حرامونې. په دواړو کې يې ومنډم له دومره
نخرو سره.
تمه مې ځنې وخته.
روان شوم. گورم چې نور د «ناخوانه» غږ را باندې نه کېږي.
آرامه آرامي وه.
واه! د تمې په پرې کولو کې څومره لوی سکون دی. تر هغه وخته
پورې چې مې ورته تمه وه، يو وار به مې ځان سره ويل چې
زارى به مې ومني او بښنه به را ته کوي، بيا به مې ويل «نه، نه
به دې بښي» نو ډېر ناقرار وم، ډېر ځورېدم. خو اوس چې مې
لاس ور نه ومينځل، يو دم هوسا شوم. زړه مې ډاډه شو چې
خبره نوره خلاصه ده. لکه د مردار دانې زوه چې وباسې او درد
يې تسکين شي. کله کله ناهيلي هم بلا خوند لري.
خو د ناهيلۍ خوند هم ډېره موده پاتې نه شوه.
روان وم خو په بې خوندي کې ډوب. نور نو د بښاپېرۍ يادونو نه
ځورولم خو خوندونه هم را نه تښتېدلي وو.
رښتيا، مخکې له هغې چې په موټر بم کې ځان والوځوم، يوه بله
پېښه هم شوې وه.

زرمينه په پلي سټېشن کې په گېم لگيا وه. زه ورته مخامخ د کوټې په بل سر کې ناست وم.

لاسونه يې په هوا کې خوځول: وا وا! مېشن مې پوره کړ. ورنژدې شوم. د ټلویزيون پردې ته مې وکتل. رنگ رنگ پوکانې پورته خوا تلې. په انگليسي يې څه ورته ليکلي وو. زرمينې وويل: دا ډېر سخت مېشن و، خو پوره مې کړ. ومې ويل: آفرين! پنجه که!

د لاسونو ورغوي مو سره وجنگول.

- يو بل گېم نوی راغلی دی. وايي ډېر ښه گېم دی.

- در ته وا يې خلم؟

مور ته يې وکتل.

مور يې د نه په معنا سر وخوځاوه.

ما زرمينې ته سترگه ووهله.

کله چې يې له کوره وتلم، زرمينې غلې يو ټوټه کاغذ د واسکت په جېب کې را واچاوه.

بله ورځ چې ولاړم نوی گېم مې زرمينې ته ورکړ. رنگ يې وغورږد. موسکه شوه خو کله يې چې مور ته وکتل، شونډې يې سره ورغلې.

د ښاپېرۍ ورغوی مې په گوتو ټينگ کړ.

را ويې کتل. په سترگو يې وپوهولم چې دا کار مې بايد نه وای کړی.

زرمينه په بله کوټه کې په گېم بوخته وه. ښاپېرۍ تشناب ته ننوته
چې ولامبي.
زرميني ته ورغلم.
په ټيټ غږ يې وويل: ډېره مننه!
څنگ ته يې کېناستم.
- خوښ دې شو؟
- ډېررررر.
لاس مې پر سر ور تېر کړ.
موسکه شوه.
په دوو گوتو مې يې غومبرۍ ټينگ کړ.
څه يې ونه ويل.
څو ځله نوره مې هم همدغسې ونازوله.
بله ورځ يې چې د گېم مېشن پوره کړ، ورغوي مو سره وجنگول.
بيا مې پر مخ ښکل کړه.
سترگې يې کېښته واچولې خو بده پرې نه وه لگېدلې.
لاس مې يې په لاس کې ونيو. گوتې مې يې ونازولې. ورغوی مې
يې ټينگ کړ.
غلې وه.
ورو ورو زړور شوم.
بله ورځ ښاپېرۍ وويل چې ماسپښين به د چا کره ځي او زه دې
يې کور ته نه ورځم.

شیطان وسوسه کړم. را ته ویې ویل چې همدا یې ښه وخت دی.
ورغلم. زرمینې ته مې بل گېم اخیستی و.
د گېم په خاطر یې دروازه خلاصه کړه خو ویې ویل: مور ویلې
دي چې دروازه به چا ته نه خلاصوي.
ومې ویل: پروا نه کوي. هغه دومره زر نه راځي او که را هم شي،
زما په خاطر څه نه در ته وایي.
دا په گېم اخته وه.

ما یې بدن نازاوه. ویښتان، غومبري، مټې، لاسونه.
بیا مې یې ټټر ته لاس ور وړ. رنگ یې سور اوښتی و. ساه یې
تیزه شوه. اول یې په کراره زما لاس پورې وواهه. ما یې څو شپې
اوږدې د گوتو په سرونو کپکابل.

بیا مې یې ټټر ته لاس ور وړ. دا ځل یې څه ونه ویل.
څو شپې وروسته د دروازې د خلاصېدو غږ شو. لا له ځایه
خوځېدلې نه وو چې ښاپېرئ را ورسېده او په هماغه حالت کې
یې ولیدو.

خبره ورانه شوه.

خو څه به مې کړي وای. ښاپېرئ نوره خوند نه را کاوه. زه لا د
پنځه ویشتنو نه وم او هغه د څلوېښتنو نه اوښتی وه. د مجبورې
ورځې مې ورسره پالسه خو په زړه کې مې یې لور ښخه وه.
خو په هغه ورځ مې دواړه له گوتو ووتلې.

دا څو شېبې مخکې داسې ښه هوسا وم، که مې خوند نه اخیست،
ځورېدم هم نه. خو دا یادونه مې بیا ولې ذهن ته راغلل.
اوووووف!

روان وم خو په بد خوندۍ کې ډوب.

د گلونو وږم داسې ځورولم لکه د اغزیو له څوکو چې پک وي او
چې بویوم یې په پوزه کې مې چوڅېږي، پوزه مې څېږي.
ته وا هوا د تېزابو له څاڅکو جوړه ده او پوزه مې سوځوي،
ستونی او سږي مې داسې اېشوي لکه د معدې تېزاب چې مری ته
را پورته شي او زړه دې واېشوي.

د چمن پر پستو پکيو چې به کېناستم، لکه د مېخونو پر انبار چې
ناست يم او غږونه، د مرغیو، د چنچنډو، د بلبلو، د کوترو، د
څارویو، د باد او د باران او د اوبو، ټول غږونه بس د تالندې
غږونه وو. هر غږ به مې غوږونه را خورل.

«د خدای ډېر ډېر ذکر کوه چې زړه دې سکون ومومي!»

د بې خوندیو په دنیا کې دا د خوند خبره له کومه راغله؟

چار چاپېره مې سترگې وغړولې خو څوک مې ونه لیدل.

ته را یاد شوې.

وی وی! دا دومره وخت ولې را نه هېر وي؟

پر ما به چې هره سخته راغله، ته به مې یادولې. په تا به پناه وم.

څومره ډېره موده تېره شوه؟

وروستی ځل چې مې یاد کړی وي، څه مهال و؟

په نرم گرم ځای کې وم. وینې مې خوراک وو. وینه مې ساه وه. را نه چارچاپیره اوبه وې او زه په کې معلق، لکه په مالوچ کې چې څه را ونغاړې. آرامه آرامي وه، بې غمي وه. مطلق سکون و.

ناڅاپه له هرې خوا را باندې زور راغی. چارچاپیره اوبه له هرې خوا را پورې وهل کېدې. درز شو. کڅوړه وچاودېده، اوبه ولاړې او زه په میدان داسې پاتې شوم لکه له عسکره چې وسله او زغره واخلي او د دښمن مخې ته یې ودروي.

بیا له درېوو خواوو را باندې زور کېده. د هډوکو ټونل ته یې پورې وهلم او شېبه په شېبه یې لا وړاندې تپله کولم. زه چې په ناز او نعمت پاییدلی وم او کړاو مې نه پېژانده، سخت دردېدلی وم او ته مې هماغه مهال یاد کړی وې.

ستا به یادېږي، که نه؟

ته مې چې یاد کړې، کړاو مې کم شو او شېبه وروسته په بله دنیا کې وم.

همدا سوچونه مې کول او د غږ خوا ته روان وم.

ونې ته ورسېدم. لویه دنگه زړه ونه. هرې څانگې یې بېله مېوه کړې وه. هرې مېوې یې ځان ته وربللم. په هره مېوه کې یې بلا کشتش و. د هرې مېوې رنگ تر بلې ښایسته و.

سخت ورته وهوسېدم. د لومړۍ څانگې مېوه مې را وشکوله. خولې ته مې ورله چې په لاس کې مې وچاودېده، منځ یې تش و.

هېڅ هم په کې نه. له چاودلو سره يې رنگ او بڼه هم والوتل او هېڅ ترې پاتې نه شول.

د ونې بلې څانگې ته ور وختم. د هغې مېوه هم همداسې وه. بلې ته، بلې ته، د ونې د ټولو څانگو مېوې مې وازمايلې خو څه ترې بود نه شول.

لوی جماعت په يوه ملا پسې درېدلی و. زه هم ورگډ شوم. ملا «الله اکبر» وويل. گورم چې کلمې ور نه تېښتي. هره کلمه چې يې له خولې څخه وځي، په داسې منډه ځنې تېښتې لکه بندي مرغۍ ته چې د پنجرې ور پرانيږي. خو چېرې؟ په کوم لوري؟
د هېڅ خوا ته!

ملا لگيا شو «الحمد لله رب العالمين...» نورو مقتديانو سره تېت نيولي وو او سترگې يې په ځمکې پورې ښخې وې او د کلمو منډه يوازې ما ليدله.

«السلام عليكم ورحمة الله» ټولو ښي لوري ته مخ وړاوه. نيمه دنيا مې مخې ته راشنه شوه. وښو د دې کلمو په اورېدو سره مخونه بلې خوا ته واړول. لکه توند باد چې پرې لگېدلی وي. ونو د خپلو څانگو سره په غوږونو ورننه ايستل او سره يې پر ټټر باندې لږ تېت کړل. څارويو د غوږونو پکې راغونجې کړې او د غوږونو سوري يې پرې پټ کړل. ورپځې د سپينو او تورو آسونو غونډې وځغاستلې. د سيندونو او سمندرونو اوبو په يوه ساه

داسې لويې څپې جوړې كړې او داسې په منډه را نه وتبښتېږي
چې سپېره تلونه يې راښكاره شول.

چپ لوري ته مو سلام وگرځاوه. پاتې نيمه دنيا چپ لوري ته را نه
په تېښته شوه. مور او هېڅ يوازې پاتې وو.

ملا زمور خوا ته مخ واړاوه. تندي يې له گونځو ډك و. لاسونه يې
پورته كړل. دعا يې وكړه.

نه، دعا نه وه. ښېرا يې وكړه. دعا يې ټوله ښېرا وه. په دعا كې يې
د ډېرو خلكو تباهي پرته وه.

ټول پاڅېدل او هرې خوا ته سره تيت شول. د ټولو مخونه د ملا
غوندي وو. د ټولو څېرې ترينگلې، ټول ترخه زړي. فضا ترينگلې
شوه، تورې لوڅرې خپرې شوې او هر څه يې تټ كړل. حيران وم
چې دا څه وشول.

په لوڅرو كې شرنګا شوه. ورته ځير شوم. لنډې ږيرې توره په
لاس په خرييلې ږيرې پسې منډې وهلې او اوږدې ږيرې د لنډې
ږيرې گړپوان نيولې و.

خولۍ والا سر سر تور سر ته برگ برگ كتل. د پگړۍ والا سر
سوك پورته كړی و چې د خولۍ والا سر چيت كړي. د پگړۍ والا
سر مخې ته دستار والا سر درېدلی و او گوته يې ورته څنډله،

ويل يې: دستار همداسې وي لكه تا؟ ولې زما غوندي نه يې؟

دستار هوار او ښوی و او پټونه يې يو د بل پر سر منظم راغلي
وو. شمله يې نه وه او څوكه يې هم داسې هواره وه لكه كاغذ چې

خط کش ورباندې کېږدې او منظم او په مستقیمو کړنو یې قات قات کړې. خو د پگړۍ ولونه لاندې باندې او ټیټ او جگ وو، او شمله یې درلوده.

د هغه آمین په لاس کې لیندۍ وه چې په لمانځه کې تر الحمد وروسته په جهر ویل شوی و. په لیندۍ کې یې غشی اېښی و او هغه بل آمین یې په نښه کړی و چې خفیه ویل شوی و.

پر نامه اېښودل شویو لاسونو هغو لاسونو ته غاښونه چیچل چې پر ټټر اېښودل شوي وو. په ټټر اېښودل شویو لاسونو په هغو لاسونو پسې توره راخیستې وه چې په لمانځه کې خورند نیول شوي وو.

«ته کافر یې!»

«ته کافره یې!»

«کافره ته یې!»

«کافر خو ته یې!»

گورم چې د هر چا له ککړۍ څخه کرکه راوځي او چارچاپېره خپرېږي. کرکه په هر څه کې گډه شوه. د هر څه رنگ یې بوین کړ. گنده رنگونه پر هر شي کېناستل. ونو، بوتو، ژوو، مرغانو، ځمکې او هوا ټولو هڅه کوله چې له ځانه بوین رنگونه وځنډي خو نه پاکېدل، لکه په بنده کوټه کې چې جامې، قالینه، توشکې، بالښتونه، پردې او دېوالونه ټول په اوږو ککړ سپېره وي او هر

څوک ځان وڅښدي خو څومره دورې چې ځنې پورته کېږي، بېرته د اوږو هماغومره گردونه ورباندې کېږي.

لږ وروسته مې هماغه خلک وليدل چې په خپلو دعاگانو پسې لالهانده وو. دعاگانې يې لوگي وو او دوی لکه ماشوم چې په کوټه کې لوېدلې رڼا پسې ځغلي، دوی هم په خپلو دعاگانو پسې منډې وهلې. چې لږ به ورنږدې شول، لاس به يې پسې واچاوه خو لوگي به يې د گوتو له منځه ونيويږد او پورته لاړ. دوی ټول ستړي هلاک شول خو لوگيو نيوی نه ورکاوه.

په زړه کې مې راتېر شول چې دا خلک ولې په داسې څه پسې ځغلي چې يې لاس ته نه ورځي او د نيولو نه دي. لوگي نو چا نيولی دی چې دوی يې د نيولو هڅه کوي.

تا را نه پوښتنه وکړه: دعا ولې کوي؟

- دعا؟ دعا ولې کوم؟ خو کوم يې نو.

څه به مې ويلي وای؟ تر اوسه هېچا داسې پوښتنه رانه نه وه کړې. لږ فکر مې وکړ، بيا مې وويل: امممم، په دعا کې خپله ستونزه، خپل مشکل درته يادوم.

- يعنې زه په هر څه خبر نه يم؟

- يې.

- نو ته ولې خپل مشکل را ته يادوي؟

- هسې.

ما يو عمر دعاگانې کړې وې خو دې ته مې فکر نه و کړی چې
دغسې دعا ولې کوم.

ومې ويل: په دعا کې هغه څه در نه غواړم چې زما په وس کې نه
وي.

ته را ته داسې موسک شوې لکه پلار چې د خپل ماشوم ايلتې
اوري خو غوسه کېږي ورته نه.

ودې ويل: ولې يې را نه غواړې؟ زه پخپله نه پوهېږم چې د چا څه
شی په کار دي؟ ما ته نه معلومېږي چې چا ته څه ښه دي، څه نه
دي ښه؟

رښتيا دې ويل. د هر چا په خير او شر خو ته ښه پوهېږي.

نو موږ ولې په لوگيو پسې منډې وهو.

له دې پوښتنې سره بيا هماغه د بې خوندي څپه راباندې راغله.
ځورونکې خوشبويي، خوسا رنگونه، تربتونکې هوا، تور
خوندونه ... هر څه يو عذاب و، يو آفت و او بلا وه. رنگونو هم د
«ناخوانه» نارې وهلي، خوندونو هم.

له ځانه مې کرکه کېده.

ځان ته مې ويل چې همداسې بې خوندي درسره ښايي. ته يې
لايق يې.

سر بداله روان وم چې يو غږ مې واوږد، يو شرنګېدلی آواز:

باز آ، باز آ، هر آن چه هستی، باز آ

گر کافر و گير و بت پرستی، باز آ

این درگه ما، درگه نومیدی نیست

صد بار اگر توبه شکستی، باز آ

خه مستانه خلک وو. سپین اوږده کمیسونه، گردې لورې خولی،
یو لاس پورته او بل کنښته، د چمپې دربهار ته گډېدل. گډېدل خه
گډېدل وو، بس پر ځان راڅرخېدل وو، چورلېدل وو، تاوېدل وو.

دومره گڼ کسان په دې میدان کې گډ وو، لکه په حج کې طوافگر
چې له کعبې څخه راچورلي. ټولو په گډه د «باز آ، باز آ» سندره
بلله او دې سندرې زه داسې د دوی خوا ته څکولم لکه د ځړوبي
اوبه چې ځان نه شي ټینګولی او خامخا به د گړنگ خوا ته ور
درومي. لکه په فضا کې هغه تورې سمڅې چې رڼا هم ترې
تښتېدلی نه شی او هر شی په ځان کې داسې جذبوي چې په ځان
کې یې ورک کوي او د ځان غوندې یې کوي.

یو وخت مې ځان ته پام شو چې نور زه هم دوی یم. نه، دوی زه
وو. هر څوک زما غوندې وو او زه د هر چا غوندې وم.

نه، داسې نه وو. مور ټول یو کس وو. یوازې په جامو او گډېدلو
او د سندرې په بللو کې نه، په رنگ او په قد او قواره کې هم کت
مت سره یو شان وو. لکه دا نور چې هېندارې وي او حقیقت
یوازې زه یم.

له گډېدلو سره مې وار په وار سره زړه او ذهن داسې سپکېدل لکه
لوند خيشت ټوکر چې په هوا کې یې وڅرخوي او ورو ورو له
اوبو څخه تش شي. لکه د سپېلنيو والا په ټیمګي کې مرژواندي

سکاره چې لوگی ترې خپږي او کله یې چې په هوا کې څرخوي، اېرې ترې والوځي، لوگی یې وار په وار سره کم شي او بیا یو مخ ورک شي او سکاره یې په سره انگار واوړي. زه هغه انگخور وم چې اوس را نه سکروته سازه شوې وه.

زړه او روح مې تازه شوي وو. یو سرور و، خوشحالي وه، څه بې غمه زندگي وه، هم نشه وه هم خمار و، تلوسه وه، هم قرار و. داسې کیف و چې په هېڅ شي کې به نه وي.

زمان او مکان را نه هېر وو. نه پوهېرم چې څومره موده گډ وم، بلکې گډ وو. خو دومره پوهېدم چې زړه مې له هر شي نه تش شوی و. نور هېچا د «ناځوانه» غږونه نه کول.

د چمبې غږ غلی شو. ټول ځای پر ځای ودرېدلو. لاسونه مې د چلیپا غونډې پر ټټر ولگېدې، بڼی لاس پر چپې اوږې او چپ لاس پر بڼی اوږې.

گورم چې ټولو لاسونه همداسې نیولي دي. هره شېبه کې یو یو گام خوځېدلو او چپ لوري ته تللو.

څنگ ته مې ولاړ کس ته وکتل، هغه زه نه وم. بل ته مې وکتل، هغه هم بل کس و. ټول خلک نور وو. زه هغوی نه وم.

ورو ورو خوځېدلو او یو وخت مې پام شو چې د اوږدې لیکې په آخر سر کې ولاړ وم.

بیا نو یو یو گام مخ ته تلو. معلومه نه وه چې چېرې روان یو. پوښتنه مې هم نه کوله. سره له دې چې نور مو څېرې سره یو

شان نه وې او هغوی زه نه وم خو بیا مې هم د پردیتوب احساس نه کاوه.

لکه د سیند د اوبو څاڅکي چې په یوه لوري درومي او د هېڅ څاڅکي په زړه کې شک نه لوبېږي چې ولې روان دی، زه هم له هغوی سره پر یوه لیکه روان وم. مطلق سکون و. مطمین وم چې پر کومه لاره ځم د پښېمانۍ لاره نه ده. خو دومره اطمینان ولې؟ نه پوهېدم.

لکه تار چې پر گوټک یې وپېچې، کتار وار په وار سره لنډېده. لکه په چینه کې د منگیو کتار چې هر منگی بکېږي، کتار لنډېږي. بل شي ته مې پام شو. په کتار کې رنگ رنگ خلک ولاړ وو، تور پوستي، سپین پوستي، غنم رنگي، زېر بخوني او سور پوستي. د چا پر غاړه صلیب، د چا په لاس کې قرآن، څوک رام رام وایي، څوک الله یادوي، د چا پر مړوند د بودایانو پنځه رنگه تارونه.

له ځان سره مې وویل چې دا تارونه ولې پنځه دي. تارونه وڅوڅېدل. یو یې د شمال خوا ته ولاړ؛ بل یې د جنوب لاره ونيوه؛ درېیم یې لمرخاته ته ځان ورساوه؛ او څلورم یې لمرلوېده ته ولاړ؛ پنځم تار یې زه شوم. څلورو نورو تارونو لاسونه سره ورکېدل او تر ما په چورلېدو شول. د تارونو شین، زېر، سور، نسواري رنگونه په چورلېدو چورلېدو کې سره گډ شول او بیا زما غوندې بې رنگه شول.

لږ مخکې چې موږ گډېدلو، له ځانه تاوېدلو. د چورلېدو محور مو خپل ځان و. ښايي همدا وجه به وه چې په هر چا کې مې ځان لیده او ځان مې په هر چا کې لېده.

په لیکه کې تر ما وړاندې دوو ولاړو کسانو په خورا ټیټ غږ خبرې کولې خو زما غوږونه تېز وو.

یوه یې ویل: بېگا مې د بې ځایه تقلید حکایت ولوست. سخت مې ورته وخنډل. تا به نه وي لوستی؟

څنگ ته یې ولاړ کس سر وړقاوه.

هغه وویل: نو غوږ شه ورته. یوه سوداگر په کاروان سرای کې واپړول. خره یې په غوڅله کې وتړله او پخپله په کوټه کې دمه شو.

څو تنه غله ورپسې وو. ساعت نیم پس د سوداگر کوټې ته ورغلل او څه خواړه ماړه یې هم ورسره یوړل. تر خوراک وروسته، یو غل

پاڅېد او په نڅا شو. سندرې یې بلله چې «خره مې ولاړه، خره مې ولاړه، خره مې ولاړه» بل هم ورسره ملگری شو، درېم هم پاڅېد.

څلورم غل غلی له کوټې ووت. د غلو شور او مستی پر سوداگر هم اثر وکړ. دی هم پاڅېد او له غلو سره مل شو. ټولو په یوه

خوله ویل چې «خره مې ولاړه، خره مې ولاړه، خره مې ولاړه». څلورم غل خره په مخه کړه او له کاروان سرای نه یې وایستله.

سهار چې سوداگر له کاروان سرایه وته، گوري چې خره یې نشته. چوکیدار یې راټینگ کړ چې خره مې څه شوه. هغه ورته

ووویل چې خره دې ملگری بوتله او ما ته یې وویل چې تا ورته

اجازه کړې ده. زه درغلم چې درنه پوښتنه وکړم خو ومې لیدل چې ته پخپله گډېږې او وایې چې «خړه مې ولاړه، خړه مې ولاړه، خړه مې ولاړه» نو ما فکر وکړ چې تا پخپله اجازه ورکړې ده او هغه سرې رښتیا وایي.

بل ورو ورو وخنډل. ما ته هم خندا راغله.

هغه کس چې دا کیسه یې کوله، وویل: رښتیا چې په پټو سترگو تقلید سرې خرابوي.

ځان ته مې فکر شو. زه هم له دې ډلې سره همداسې گډ شوی وم؛ بې له دې چې وپوهېږم دوی څوک دي، ولې گډېږي، څه پسې غواړي.

ما هم په پټو سترگو د دوی پېښې کړې وې. نه، زه خو دوی ځان ته ورجذب کړی وم نو زما گناه څه وه. د جاذبې قوې ته نو څوک ټینگېدی شي؟

پورته مې وکتل. کتار ختم و. وروستی کس په کې زه يم او مخې ته مې پیر ولاړ و.

پوښتنه یې وکړه: ته څوک یې؟

بې له دې چې فکر وکړم، له خولې مې ووتل: لاروی.

دواړه لاسونه یې پر ټټر کېښودل. پر ملا داسې کړوپ شو لکه

رکوع چې کوي. ویې ویل: په خیر راغلې د زړه سره.

ما هم ملا لیندی کړه.

ویې ویل: په څه شي پسې گرځي؟

بیا هم بی اختیاره رانه وویل شول: په حقیقت پسې.
اول حیران شوم چې دا خبره ولې رانه وشوه خو چې لږ فکر مې
وکر، خبره همدا وه. له هماغې شېبې چې د «زه څوک یم؟» پوښتنه
مې په سر کې پیدا شوه، د حقیقت په لټه کې وم.
پر شونډو یې نړۍ موسکا تېره شوه، ویې ویل: دا خو آسانه خبره
ده. سم د لاسه به ور ورسېږې.

گوته مې د هغو کسانو خوا ته ونيوه چې زه ورسره چورلېدم.
هغوی چې له دې سپین ږيري سره روغېر وکر، بېرته میدان ته
ورغلل او بیا په څرخېدو شول. بیا هم په لیکه کې ودرېدل او په
وار سره د پیر مخې ته راغلل، لک بوک شول او بېرته په گډا شول.
نو ومې ویل: چې دومره آسانه ده نو دا نور خلک څنگه لا ور
رسېدلي نه دي؟

- هغوی یې غواړي نه.
  - که حقیقت ته رسېدل نه غواړي نو دلته څه کوي؟
  - هغوی د حقیقت یوه ټوټه موندلې ده او گومان کوي چې
ټول حقیقت همدا دی ځکه ورته خوښ دي او درگړده
گډېږي راگډېږي. نو ته چې غواړې حقیقت کشف کړې،
والوځه او څه چې وینې، را ته ویې وایه.
- والوتم. په هوا کې مې دوره وهله. بېرته راکښته شوم. ومې ویل:
هر څه عادي وو، د پخوا غوندې. په شنه چمن کې د مختلفو مېوو
ونې، د مختلفو مرغانو ډول ډول چغهار، دې خوا ته په میدان کې

رنگارنگ خلک له ځانه چورلېږي. پاس شینکی آسمان دی او زرین ځلانده لمر.

ویې ویل: بس نو حقیقت همدا دی خو دا حقیقت نه دی. له ځان سره مې وویل چې دا نو څنگه کېدای شي چې حقیقت دې همدا وي خو دا حقیقت نه وي.

دی ولې داسې وایي؟

ناڅاپه له هرې خوا نه «ولې گانو» راباندې حمله وکړه. ولې؟ ولې؟ ولې؟ ... هره ولې لکه غشی راباندې لگېده. لکه د ځنگله په منځ کې چې ولاړ یې او د هرې ونې هر شاخ او هره څانگه غشی وي او درگړده د تا خوا ته گوزارېږي او ته نه ډال لرې، نه زغرې.

زهیر وم، بېچاره وم. یو عمر مې داسې کارونه کړي وو چې نه پوهېدم ولې یې کوم او اوس دغو ټولو ولې گانو ډله ییز برید راباندې کړی و.

ځان ته مې ویل: اوووووف! نو تا ته چا ویل چې بحث وکه. ستا یې له دلیلونو سره څه؟ بې غمه به دې خپل خوب خوراک کاوه، خپلې مزې به دې کولې. ولې دې په لوی لاس د غومبسو ځالي ته لاس ور وور. ولې دې ولې گانې را وتورولې؟

زه مخکې او ولې گانې را پسې وې. هرې خوا ته مې چې مخ اړاوه، څو ولې گانې به را ته نېغې ولاړې وې او وار به یې نه راکاوه چې ځکه گانې ورته پیدا کړم. لا به مې یوه ځکه نه وه موندلې چې د

ولې گانو بله ټولې مې مخې ته راشنه شوه. «ربه! زما ربه!
لېونی شوم په فکرونو.»

همداسې روان وم، سرگردان وم.

يو وخت مې سر پورته کړ. گورم چې ېلې ېلې خلک سره پڼد دي.
ته وا په مېلې راغلي دي. څوک يو ځای څوک بل ځای لکه د مېرو
او پسونو رمې سره راټول دي.

ورو ورو تر ټولو نژدې ېلې ته ور روان شوم. ښه ورنژدې شوم.
د دوی مخونه، سترگې او بدنونه مې سهي کړل. اکثر و نرانو يې
اوږدې سپينې ږېرې او اوږدې څنې لرلې. د ځينو خو برېتونه هم
دومره غټ وو چې خولې يې په کې پټې وې.

ښځې يې دنگې نرې، گورگوتي ويستان. د هر چا سترگې کله
تورې، کله څرخې، کله شنې، کله نيلې، او کله بيا د ټولو رنگونو
گډولې.

هر څوک په خپلو خبرو کې پټ. د هر چا جامې له خپلو خبرو
جوړې وې او د هر چا خبرې په بېل رنگ. د هر چا په څېره کې د
درياب شور او د صحرا خاموشي.

اوس نو بېخي ور رسېدلی وم. موسکې څېرې يې را ته را
واوښتې.

را ته وويل شول: خدای دې راوله! په خيرونه، پلټونکيه په خیر
راشي!

دا خبرې په مختلفو رنگونو هوا ته پورته شوې وې. رنگونه زما خوا ته راغلل. د ډېرې نرۍ لیکې غوندې را نه تاو شول. ايله اوس مې ځان ته پام شو چې لوڅ لغړ يم او يوازې د رنگ ډېره نرۍ کړۍ مې د پښو له بښنگرو راچاپېره ده.

ژر مې لاسونه د خپلې تناسلې آلې مخې ته ونيول، خو گټه يې ونه کړه. ته و لاسونه مې رڼې بښيښې دي، هر څه ترې ښکارېدل. را ته وويل شول: موږ ستا بدن ته نه گورو، ستا فکر ته گورو. پوهېږې؟ دنيا ته ولاړو لوڅ لغړ وو او دلته چې راغلو هم لوڅ او لپړ وو. نو د بدن لوڅوالی عيب نه دی. که بدن دې په جامو پټ نه وي، پروا نه کا عيب خو دا دی چې په فکرونو پټ نه وي. دا خلک څه په گڼو وډو سر وو. حيران دريان مې شا و خوا ته کتل.

بيا را ته وويل شول: چورت ورته مه وهه. ورو ورو به په خبرو پټ شې.

زړه مې لږ کرار غوندې شو. د هغوی په خبرو مې پوره يقين وشو. لاسونه مې مړه پړه د بدن دواړو خواوو ته ايله کړل. خو حيرانۍ بيا په مخه کړم. دوی څوک دي؟ دا خبرې ولې ليدل کېږي؟ خبرې ولې رنگونه لري؟ انسان په خپلو خبرو او فکرونو څنگه پټېږي؟ وايي چې دنيا ته لوڅ تللي وو او دلته هم لوڅ راغلي يو، نو دا کوم ځای دی؟ دا دنيا نه ده؟

يوه رنگ پوښتنه وکړه: ښه، پلټونکيه! ته څوک يې؟

زما له خولې نه خبرې ووتې: زه، اشرف المخلوقات يم.
عجيبه وه، زما د خبرې رنگ خوسا و. په هر رنگ خبرې مې هلته
ليدې خو خوسا رنگ يوازې زما د خبرو و.
لا عجيبه خو دا چې زما د خبرو انداز هم بدل شوی و. ته وا بل
څوک زما بدن ته ننوتلی او غږېږي.

راته وويل شول: دا دعوا په څه کوي چې اشرف الخلوقات يې؟
ومي ويل: په دې چې زه خبرې کولی شم.
- خبرې خو غږونه دي. غږ خو له تيرې څخه هم راوځي.
باد، باران، تالنده، او د اوبو څپه، ماتېدل او نرېدل دا ټول
غږونه نه دي؟ نو، ستا د خبرو تر غږونو خو نور زورور
غږونه هم شته.

ومي ويل: هغه غږونه به زورور وي، خو بې معنا دي.
- ولې به بې معنا وي؟ د لوبني د ماتېدو غږ دا معنا نه لري
چې نور ور نه کار نه شي اخيستلی؟ د تالندې غږ نه وايي
چې زه او برېښنا سره ملگرې يو؟ د باران غږ د تکرار او
تناوب معنا نه لري؟ په سيند کې د اوبو شرهار در ته نه
وايي چې ځم، ځم، ځم؟

ومي ويل: امممم، ما دې شيانو ته فکر نه و کړی. گومان کوم
اوس پوه شوم چې تاسې ولې پت يئ او زه ولې لغړ يم.
د نړۍ موسکا رنگ هوا ته پورته شو.

ومي ويل: گورئ! زه اشرف المخلوقات په دې يم چې فکر کولی شم.

- ډېر ښه! او د فکر نښې نښانې او د فکر نتيجه دې؟

ومي ويل: زه چې هر کار کوم، د يوه فکر نتيجه ده.

- دا منې چې فکرونه هله ارزښتمن وي چې نتيجه يې

ارزښتمنه وي؟

ومي ويل: بالکل، منم يې.

- ارزښتمن کوم کارونه دي؟

لږ سوچ مې وکړ، بيا مې وويل: هغه کارونه چې گټور وي.

- ډېر ښه! اوس به راشو دې ته چې ستا کارونه ډېر گټور

دي که د ونې.

دې پر له پسې پوښتنو داسې ور خپل کړی وم چې نور خوندونه

يې يو مخ را نه هېر کړي وو. حيران وم چې ولې مې پخوا په دې

خبرو فکر نه و کړی. سره له دې چې زما هر ځواب به غلط را

وخوت، خو بيا هم پوښتنو او پر پوښتنو فکر کولو خوند راکاوه.

د ونې پر کارونو مې غور وکړ. په تشو تورو خاورو کې

زرغونږي او رنگارنگې مېوې کوي. ونې د ډېرو مرغانو ځالې

دي، د مچيو او چينجيو گوزاره پرې کېږي، لرگي يې خپل کمالونه

لري، پانې يې خپل.

د یوولس کلن ماشوم غږ مې واورېد: «نباتات هغه موجودات دي چې زموږ فاضله مواد په مېوو بدلوي. موږ خپل فاضله مواد د ونو بېخ ته اچوو او دوی ورته مېوې جوړوي.»

ومې ویل: رښتیا چې د ونې کارونه ډېر گټور دي، خو ونې دا کارونه په خپل اختیار نه کوي. ونه فکر نه کوي چې زه باید دا رنگه مېوه ونیسم، داسې پانې وټوکوم، داسې څانگې او ښاخونه وکړم.

- نو ونې د چا په اراده کار کوي؟ څوک ورته وایي چې داسې وکړه، هسې وکړه؟ ونې د چا په فکر عمل کوي؟

ومې ویل: معلوماته خبره ده چې د خدای په امر او اراده دا کارونه کوي.

د رضایت د موسکا رنگ مې ولید چې د ټولې له پاسه کړۍ کړۍ هوا ته پورته کېږي او لکه وربخ، لکه لوگی ورو ورو زما خوا ته راځي او بیا پر ما را کوزېږي، نرۍ لیکې را نه گرځوي او د پښو خوا ته مې خوځېږي.

را ته وویل شول: گوره پلټونکيه! دا خبره به دې نه هېروي. وروسته به مو په کار شي. اوس بل دلیل ووايه چې ولې فکر کوې چې اشرف المخلوقات یې.

فکر مې وکړ. بیا مې وویل: په دې چې زه په ډېر ښه ډول جوړ شوی يم. ښایسته يم. زه تر هر موجود زیات کامل يم.

- ښه خبره ده، خو دا هم واوره! ستا تر نظر د شاهين او د گوربت نظر خورا تېز دی. ډولفين او ماښام څکالی داسې غږونه اوري چې ته يې نه شي اورېدلی. تا کله د مېړيو او مورکانو غږ اورېدلی؟ لېوه او سپي په بويولو کې تر تا سل وارې تکره نه دي؟ ان میکروبونه وگوره، ځينې میکروبونه بې له هوا پايي، ځينې يې په ډېرو سرو اوبو کې ژوند کوي چې ته په کې يوه شېبه طاقت نه شي کولی. د شاتو مچۍ تر تا ډېرې منظمې دي. ډېر ژوي د ځان په خوندي ساتلو تر تا ښه پوهېږي. او پاتې شوه د ښايست خبره، ښايست خو په هر څه کې شته.

دغه ټول شيان چې دوی ياد کړل، زما سترگو ته ودرېدل. هر يو يې په موسکه خوله راکتل، گوندي را ته وايي چې څنگه شوې؟ بل فکر مې ذهن ته راغی، ومې ويل: دا خبرې سمې دي، خو زه عقل لرم او دوی عقل نه لري.

- ښه خبره ده. راځه چې په دې باندې سره پوه شو چې عقل دی څه شی.

ومې ويل: عقل د ښه او بد توپير کول دي. عقل سم او ناسم بېلوي او سمه لاره را ته ښيي.

- ښه څه شی دی؟

ومې ويل: ښه، ښه دی کنه. ښه هغه شی دی چې گټور وي.

ټولو جامونه پورته ونيول. د هر چا جام ته د هغه د خبرو په رنگ شراب ورتوی شول. ته وا د هر چا له پاسه د شرابو جلا جلا داسې نلونه دي چې کله جامونه ورته ونيول شي، دوی اتومات خلاصېږي.

زه هم تېری شوم. سخت تېری شوم. تنده مې وار په وار سره زیاتېده. ومې ویل: زه یې هم غواړم.

یو جام په لاس کې راکړل شو. سپک و. تش را ته واپسېده. منځ ته مې یې ور وکتل. د جام په تل کې د څاڅکي هومره شراب پراته وو. د جام شونډه مې پر شونډې کېښوده. نسکور مې کړ. څاڅکی ورو ورو را روان شو. ښه ځنډ وروسته مې خولې ته راولوېد. خو ته وا د اور څاڅکی و. تنده یې لس نه، سل نه، زر ځله را زیاته کړه.

نورو ځوابونو ته مې فکر وکړ. پام مې شو چې هر څومره چې فکر کوم، هماغومره مې تنده لا پسي زیاتېږي خو په عذابوي مې نه، بلکې لا زیات خوند راکوي. تندي داسې خوند راکاوه لکه د تندي ماتول.

را ته وویل شول: که د عقل کار د گټې او زیان توپيرونه وي، نو هغه چا چې تا ته یې عقل درکړی، مطلب یې څه و؟ مطلب یې همدا نه و چې د گټې کارونه دې زیات وي، بلکې ټول کارونه دې گټور کارونه وي؟

ومي ويل: همداسې ده. خدای عقل د همدې لپاره راکړی دی چې
ځان او نورو ته گټه ورسوم.

- ډېر ښه. نو د خدای منظور «ښه» يعنې «گټه رسول» دي
نو په دې حساب خو ونې د خدای امر تر تا ښه ترسره
کوي ځکه چې ټول کارونه يې د گټې دي. خو ته چې ځان
اشرف المخلوقات بولي، ځان عقلمن او د ارادې څښتن
بولي، ستا څومره کارونه گټور دي؟

لا مې ځواب ته ځان نه و جوړ کړی چې را ته وويل شول: ولې
ستا ټول کارونه د گټې نه دي؟ بلکې ډېر کارونه دې تاواني دي.
ته هم ځان ته تاوان رسوي او هم نورو ته. دا ولې؟

ومي ويل: دا په دې چې زه خورا لوی دښمن لرم، شيطان. شيطان
له ما نه لاره غلطوي. شيطان مې وسوسه کوي چې په غلطه لاره
لاړ شم.

دا ځل د موسکا پر ځای د شرنگېدلې خندا رنگ هوا ته پورته شوه.
دې رنگ وويل: پوهېږې؟ ما ته دې د کې او مونوک کيسه را ياده
کړه. د زلمکيو او پېغلوتو لپاره دې کيسه کې يو زلمکی ځيرک
نومېږي.

د ځيرک غږ مې تر غوږو شو چې ويل يې: زه به خپله کيسه پخپله
درته ووايم. يوه ورځ په مکتب کې استاد وويل چې انسان تر ټولو
مخلوقاتو غوره دی، اشرف المخلوقات دی. استاد ويل چې انسان

حُکمه غوره دی چې عقل لري او خدای پاک یوازې انسان ته عقل ورکړی دی او انسان یې خپل خلیفه ټاکلی دی.

ما ورته وویل چې استاده! که انسان عقلمن دی، نو ولې یو بل وژني. هره ورځ جگره وي، چاودنې وي، بمونه وي، مرمی وي چې انسانان وژني. څوک چې عقل لري، نو همداسې کوي؟ بیا استاد وویل چې دا خو د شیطان کار دی، شیطان انسان غولوي.

ما له استاد نه پوښتنه وکړه چې که انسان عقل لري، نو بیا ولې د شیطان مني؟

استاد وویل: شیطان زورور دی، خورا چالاک دی، انسان خطا باسي.

ما بیا وپوښتل: شیطان زورور دی، که خدای؟

استاد ځواب راکړ: دا نو پوښتنه ده چې ته یې کوي؟ ته نه پوهېږې چې خدای هر څه کولی شي او تر هر چا بر دی؟

ما وویل: استاده! دا خو منم. پوهېږم چې خدای پاک هر څه کولی شي. خو انسان چې د خدای خلیفه دی، ولې د شیطان مني؟ څوک

چې د شیطان مني، هغه به د شیطان خلیفه وي، که د خدای؟

زما ټولگیوالو کټ کټ وخنډل. د استاد تندې تریو شو. مېز یې په سوک وډباوه. ټولگیوال مو غلي شول. استاد زه له غوږه ونیولم.

په خټ یې په څپېره وهلم. له صنفه یې وشړلم او را ته وپې ویل چې څه د شیطان بچیه! ستا پلار به د شیطان خلیفه وي.

د خیرک کیسه خلاصه شوه. یو ځل بیا د خندا رنگ د ټولې له پاسه په هوا کې را ښکاره شو.

بیا را ته وویل شول: ښه نو، د ونې خبره به بیا را واخلو. شیطان که زر وارې ونې ته ووايي چې مېوه مه کوه، ونه یې خبره نه مني. خو ته که یوه د خدای ومنې، لس د شیطان منې. ونې ته خدای په ازل کې ویلي دي چې دومره وده به کوي، دومره به جگېږي، دومره ځانگې او پانې به کوي، په دې وخت کې به غوټی کوي، په دې وخت کې به مېوه کوي، مېوه به دې په دې وخت کې پخوي، په مني کې به دې پانې تويوي او په پسرلي کې به یې بېرته ټوکوي. ونې د خدای هر امر هو بهو ترسره کوي، خو ته چې د خدای خلیفه یې، اشرف المخلوقات یې، ته داسې نه کوي. اوس ته گرم یې که شیطان؟

سر مې ټبر ته را ټیټ شو. په زړه کې مې ځان ته وویل چې ستا یې له دې خبرو سره څه. بې غمه به دې عیشونه کول، هسې دې ځان په دې لانجمن بحث اخته کړ.

چې څنگه مې سر پورته کړ، هغه ټولی بېخي ورک و. د هغوی پر ځای ونې ولاړې وې. ډېرې ونې، بېخي ډېرې ونې. هر رنگه ونې. د انارو، د منو، د ناک، د توتانو، د مندو، د خټکیو، د هندوانو، د هرې مېوې ونې. د مېوې د هرې ونې په څنگ کې یوه بې مېوې ونه ولاړه. داسې راته واېسپده چې د هغه ټولې ښځې د مېوو په ونو اوښتې وې او نران یې په چنار، نښتر، او ولو.

د دې نو څه معنا؟ نو دا ټولې ونې وې چې تر اوسه پورې يې سره خبرې کولې؟ دوی د ونو د گټې خبرې په همدې وجه کولې چې پخپله ونې وې؟

گنگس وم. سر مې نه خلاصېده چې څه کيسه ده. خو هغوی که ونې وې، که انسانان، خبرې خو يې سمې وې. د انار ونې ته مې لاس ونيو، خو نه يې څانگه را ټيټه شوه او نه يې انار په لاس کې را ولوېد. لاس مې پسې وړ اوږد کړ، خو څانگه پورته وه. ورغلم چې وړ وخېژم.

په کوچنيوالي کې به هر وخت ونو ته ختم. ونو ته ختل را ته هېڅ هم نه وو. زموږ کور ته نژدې پټي وو او د پټيو په منځ کې د ويالې په غاړه د توت ونې. د توت د ونې له پاسه د لاندې ځمکې نندارې به ډېر خوند راکاوه.

يو مازديگر مور را ته په څه خبره په غوسه وه. جارو يې را واخيسته چې ومې وهي. په يوه منډه ترې وتبستېدم او ونې ته پورته شوم. څو پورې چې دا د سرای له دروازې را وتله، زه په ونه کې ناست وم. هغې به فکر کړی و چې د دېواله شا ته پټ يم، سوکه سوکه د دېوال کونج ته ورغله، جارو يې تيار پورته نيولی و چې څنگه له هغې خوا راشم، وار را باندې وکړي. ما به له پاسه ورته کتل او پټ پټ به مې خندل.

په هغه ورځ کور ته نه ولاړم. د ماښام اذان وشو. پلار او تره مې راپسې گرځېدل او ما ځان غلی کړی و. تياره شوه. وډارېدم. ورو

ورو بشکته شوم. په دې وخت کې مې پلار لاتین په لاس تر ونې
لاندې تېرېده چې ما د ونې له آخرې څانګې نه ځان خطا کړ. درب
پر ځمکه ولوېدم. پلار مې چیغه کړه: وی! وی!

او دې سره په مندو شو. لایې دوه گامه نه وو اخیستي چې
وغورځېد. لاتین یې له لاسه په ویا له کې ولوېد. سخته خندا راغلې
وه خو له پاره مې ونه خندل. غږ مې وکړ: آغا! مه پارېره، زه یم.
دا چې نور څه وشول، تاسې به پخپله پوهېږئ.

خو د دې انار ونې ته ختل هغسې آسانه نه وو. پېښې مې له ځمکې
نه بېلېدې. پېښې مې داسې درنې وې لکه د اوږو بوجی چې دې
ورپورې تړلې وي یا لکه په ځمکې پورې چې مېخ شوې وي. په
ډېر تکلیف د ونې هغې ټیټې څانګې ته وختم. انار مې را وشکاوه.
له څانګې نه مې په یوه لاس ځان راځوړند کړ او بیا مې لاس ایله
کړ. څانګه ډېره لوړه نه وه خو داسې کلک پر ځمکې ولګېدم چې
ته وا د دوهم چت له بامه رالوېدلی یم.

انار مې مات کړ. دانې یې داسې کلکې ورپورې نښتې وې چې ته
وا چا په ایلفي سرپښ نښلولې وي.

ډېر زورونه مې ووهل، ایله چې یوه دانه ترې بېله شوه. دانه مې
خولې ته واچوله. خوله مې پرې ډکه شوه. چې هر څه به مې
ژدویله، نه خلاصېده. ډېر ځنډ وروسته مې له ستونې تېره شوه،
خو معدې ته نه، داسې را ته اېسېدل چې سر ته مې خېژي. لږ
وروسته مې ولیدل چې په ماغزو کې مې د برېښنا غوندې تېزه

رڼا پرېکېږي او چېنکه له يوه ځايه بل ځای ته ځي، له بله بل ځای ته. ټول وجود مې له پوښتنو ډک شو. بې شمېره پوښتنې. داسې پوښتنې چې هېڅ کله مې يې په اړه فکر نه و کړی.

پوښتنو ځوابونه غوښتل او ځوابونو سفرونه. رهي شوم. گورم چې تر زنگانه پورې په رنگونو کې پټ يم. د فکرونو، د پوښتنو، د خبرو په رنگونو.

روان وم خو نه پوهېدم چې په کوم لوري ځم او ولې ځم. له پوښتنو داسې ډک وم لکه شپه چې په ستورو ډکه وي. لکه د هر ستوري پرکا چې دې د ځان ليدو ته وربولي، همدغسې هرې پوښتنې به هڅه کوله چې زما پام ورځپل کړي. د پوښتنو تر منځ سيالي وه. بالاخره يوې پوښتنې تر نورو ځان را نژدې کړ: د خلقت راز. کاینات ولې هست شوي دي؟

د دې ځواب مې په ذهن کې تيار و: زموږ لپاره. موږ پر ځمکه د خدای خليفه يو، نو هر څه ځکه پيدا شوي دي چې زموږ په خدمت کې وي.

يوه شرنگېدلې خدا نه، بلکې د شرنگېدلو خداگانو ټولې په هوا کې وپرېکېده. لکه تنبور، رباب، ستار، دوتار، گيتار، ويولن او غيچک چې په گډه سره وځاندي.

په دې خداگانو کې يوه خبره نغښتې وه: «دوه شيان حد نه لري: کاینات او د انسان حماقت او زه مطمئن نه يم چې دا خبره دې د کایناتو په اړه سمه وي.»

جالبه وه. لکه چې د دوی د بحث موضوع هم هماغه زما پوښتنه وه.

ورنژدې شوم. یوه کړۍ نوراني کسان چې د یوې دایرې په شاوخوا کې ناست وو، پاڅېدل. ټولو زما خوا ته مخ وړاوه او تعظیم یې را ته وکړ. دا خلک را ته ډېر پوه، ډېر نامي ښکاره شول. داسې را ته اېسېده چې هر یو تر سلو، تر زرو، تر لکونو پادشاهانو ډېر مهم دی. چې دومره لوی او مهم خلک دي نو ما ته یې تعظیم څنگه وکړ؟

یوه یې وویل: ځکه چې ته پلټونکی یې. ته د پوښتنو په ځوابونو پسې را وتلی یې او هر څوک چې لټه کوي، موږ د هغه درناوی کوو. هر څوک چې تیار ځوابونه نه غواړي، بلکې غواړي هر شی تجربه کړي او وبې ازمایي، یا یې د خپل فکر په زور پیدا کړي، هغه د احترام وي. زه ابو ریحان بیروني یم.

دا یې بل عجیب کار! دوی زما فکر لوستلی شو.

بل یې وویل: ته پوهېږې چې بیروني ستا وطندار دی او په غزني کې ښخ دی؟

ومې ویل: هلته خو ډېر اولیا ښخ دي، خو د ده نوم مې لانه و اورېدلی.

نړۍ خدا او بیا: جالبه ده! دی د منځنیو پېړیو د نړۍ تر ټولو لوی عالم و. ده د ځمکې د محیط او شعاع اندازه ډېره دقیقه معلومه کړې وه، په هاغه وخت کې چې وسایل او امکانات هم نه

وو. یوه جالبه کیسه به یې زه درته وکړم. البیروني به ویل چې علم له تجربې پرته علم نه دی. یوه ورځ د سلطان محمود غزنوي په دربار کې د شیخ عبدالرحمن په نوم یوه عالم پاچا ته وویل چې که انسان یا حیوان د الماس یوه وره ټوټه هم تېره کړي، ځای پر ځای مړ کېږي او د زمردو رنگ د مار سترگې ړندويي. خو ابو ریحان دا خبره نه مني.

سلطان محمود پاچا بیروني ته مخ واراوه چې څنگه چل دی؟ بیروني وویل: خبره آسانه ده. تجربه به یې کړو. یو سپی او یو مار راولئ. ده د الماس یوه ټوټه په غوښه کې ونغښته او په سپي یې وخوړه او د پادشاه د زمردو گوته یې د مار مخې ته ونيوله. پوره انتظار یې ورته وکړ خو نه سپی مړ شو او نه مار ړوند شو. پاچا شیخ عبدالرحمن ته غوسه شو.

خو هغه عذر وکړ او ویې ویل چې ما دا خبره د پخوانیو په کتابونو کې لوستې وه او فکر مې کاوه چې سمه به وي. د کیسې په اورېدو سره چورت را ولوېد چې ما پخپله څومره ډېرې خبرې په پټو سترگو منلې دي.

بدل شوی وم. پخوا دا خبرې هېڅ را ته مهمې نه وې، خو اوس دې بحثونو داسې خوند راکاوه لکه له ښاپېرۍ سره نزدېکت.

هغه کسان چې هلته را ټول وو، داسې پوهان وو چې ټولې دنیا پېژندل، خو ما یې لا نومونه هم نه وو اورېدلي. سوکرات، عمر

خیام، ابن سینا، نیوتن، ادېسن، آپنشتاین، سټیفن هاوکینګ، نیل
ټایسن او ډېر نور.

ما وویل: خو ځینې پوښتنې په تجربې نه ځوابېږي.

- مثلاً؟

- مثلاً همدا پوښتنه چې ورپسې ګرځم. کاینات د څه لپاره

خلق شوي دي؟ د دې ځواب خو ښکاره ده چې د انسان د

خدمت لپاره پیدا شوي دي نو دا خو په تجربه نه

ځوابېږي.

هاوکینګ وویل: او ته همداسې فکر کوي؟

ما وویل: هو.

هغه وویل: راځه چې اول وګورو چې ستا ځواب سم دی که نه.

راځه چې زه او ته له ټایسن سره یو چکر ووهو.

ټایسن په نړیو برېتونو کې موسکی شو. درې واړه د هاوکینګ پر

ویلچیر سپاره شوو. هاوکینګ پر ویلچیر ناست و، زه او ټایسن

د ویلچیر پر پېلونو ودرېدو. ویلچیر د سترګو په رپ کې په هوا

شو.

عجیبه شیان مې ولیدل. ما یوازې یو لمر پېژانده، خو په دې سفر

کې پوهېږئ چې څو لمرونه مې ولیدل؟ سل نه، زر نه، لک نه،

دومره ډېر لمرونه مې ولیدل چې څوک یې په حساب پسې نه

رسېږي. داسې به یې درته ووايم چې که څوک یو لک اوبشان درته

ودروي چې د ټولو ویښتان یو په یو وشمېره، دا کار به وکړای

شيء؟ يا که دې سمندر ته کښوي چې يو يو څاڅکی يې را واخله او دې خوا ته يې واچوه او حساب ورته وکړه چې څو څاڅکي کېږي، نو دا به دې په وس پوره وي؟ لرونه تر دې هم ډېر وو. ځينې لرونه زموږ تر لمر په کراتو لوی، په کراتو روښانه، په کراتو سره. تر هر لمر گڼې سياري چورلېدې.

او زموږ ځمکه څومره وه؟

داسې وگڼه چې د ځمکې سمه او غر، وچه او اوبه ټول په ونو پوښلي دي او هره ونه لک لک پانې لري؛ دا کاینات وگڼه. زموږ ځمکه په کې د يوې پانې يوه نقطه ده. لا به تر دې هم کمه وي، خو زه يې د قياس لپاره بل مثال نه شم پيدا کولی.

همدومره پراخ کاینات مو په څو شېبو کې گز او پل کړل. تايسن او هاوکينگ د کاینات د هرې برخې په باره کې داسې معلومات راکول چې ته وا خپل کور يې دی او هر ځای به يې په کراتو ليدلی وي.

داسې لرونه مو وليدل چې نوي زېږېدلي وو او لکه نوزېږی ماشوم چې ډېر کم او ورو ورو لاس او پښې خوځوي، هغوی هم کله په يوه خوا کله په بله خوا کې تټې لېبې کولې.

داسې لرونه مې وليدل چې خاپوړې يې کولې، ورو ورو خوځېدل او څرخېدل او لمبه او رڼا يې هم همداسې.

خٚني لرونه بيا چست و چابک لکه زلمکي ماشومان په غورځو
پرځو، تېزې لمبې، چټک خوځښت، او لکه تکره بڼکلې اتنجيانې
چې د ډول درز ته د بوربوکۍ غونډې چورلېږي.

خٚني نور لرونه داسې وو لکه بوډا چې په لوړه وڅېږي او ستمی
يې وشي. د دې لرونو له تتو لمبو نه د زگېروي وېرم راته.

خٚني لرونه بيا لکه مرگي حاله بوډا چې د ځنکدن په وخت کې
ډېره شېبه وروسته يوه ساه وباسي او بيا مر پر پروت وي.

داسې سياري مې وليدې چې يو مخ له کنگلو جوړې وې، د
سکروټې غونډې سرې سياري، د ځمکې په شان شنې سياري چې
سيندونه او سمندرونه په کې وو. داسې منظومې چې دوه درې
لرونه په کې وو او سياري به يې په وار سره تر دواړو يا درې
واړو لرونو څرخېدې.

چې بېرته راغلو او د پوهانو کړۍ ته ورنژدې شوو، له پاسه مې
وليدل چې هغه دايره چې دا پوهان ترې چاپېر وو، ټول کاینات
هماغه دايره وو. وبه يې منۍ؟

آينشتاين وويل: سفر دې څنگه و؟

ومې ويل: فکر يې را بدل کړ. که هر څه زموږ لپاره پيدا شوي
واي، نو يوازې يوه ځمکه، يوه سپوږمۍ او يو لمر به بس و. دا
دومره اړت و بېرته کاینات چې د ځمکې او لمر غونډې لکونه لکونه
لکونه لکونه سياري او لرونه په کې دي، د څه لپاره؟ د هر څه
لپاره به وي خو د انسان لپاره نه دي.

د غږونو يوه ټولي وويل: خو موږ فکر کوو چې لا په ډېرو شيانو نه پوهېږو. سړی څه خبر، کېدی شي دا ټول کاینات له ځمکې سره رابطه ولري. کېدی شي د دې لپاره چې ځمکه د اوسېدو شي، دغه بې شمېره ستوري، لرونه او سیارې په کار وي. کېدی شي یو وخت ځمکه نور د ژوند کولو لپاره مناسبه نه وي او انسان بلې سیارې ته کډه شي، له بلې بلې ته، او همداسې ډېرو نورو سیارو ته خپاره شي. کېدی شي د انسان نسل دومره ډېر شي چې په ځمکه کې نور ځای نه شي او بیا نورو سیارو ته لاړ شي. کېدی شي داسې رازونه په کې وي چې موږ هېڅ کله ورباندې فکر نه وي کړی. نو موږ همدومره ویلی شو چې په دې نه پوهېږو چې دا خورا ستر کاینات د څه لپاره جوړ شوي دي.

سوکرات وويل: بله به وکړو. نور کاینات به پرېږدو، د ځمکې په اړه به څه ووايي، ځمکه د انسان لپاره پیدا ده؟

ومي ويل: خود. ځمکه خو خاص د انسان لپاره جوړه شوې ده. ويې ويل: ډېر ښه. په دې پوهېږې چې انسان کله پیدا شو او د ځمکې عمر څومره دی؟

غلی وم.

ابو ريحان ته يې اشاره وکړه او ويې ويل: دی په محاسبو کې ډېر تکړه دی.

ابو ريحان وويل: زموږ تر زمانې زر کاله وروسته ساينسپوهانو د هر شي د عمر د اندازه کولو دقيق وسايل پیدا کړل. هاغه مهال

ځمکه څه باندې څلورنیم میلیارډ کلنه وه او د انسان د پیدایښت ټول ټال دوه میلیونه کاله کېدل. څلورنیم میلیارډ ډېر لوی عدد دی خو که د ځمکې عمر یو کال وگڼو، انسان د دې کال په وروستی ورځ، په وروستي ساعت، په وروستی دقیقه کې پیدا شوی دی. اوس نو فکر ورته وکړه چې توپیر یې څومره زیات دی. سوکرات وویل: له دې خبرې څه نتیجه اخلي؟ که دا خبره هم ورسره یو ځای کړو چې ډېر نور ژوي تر انسان مخکې پیدا شوي او ختم شوي دي. تر انسان شپيته میلیونه کاله مخکې ډایناسوران او ډېر نور ژوي اوسېدل.

حیرت اخیستی وم. نه پوهېدم چې څه ووايم. فکر مې وکړ چې که ځمکه د انسان لپاره پیدا وای، نو د انسان له پیدا کېدو سره هم مهاله یا لږ وړاندې باید پیدا شوې وای. موږ فکر کوو چې ټول حیوانات او ونې بوټي، حشرات او هر څه چې دي زموږ لپاره هست شوي دي. دا خو به ومنو خو هغه حیوانات چې تر موږ مخکې وو او اوس نشته او د هغوی هېڅ اثر په موږ باندې نشته نو دا څنگه وبولو؟

آینشتاین وویل: بله واوره! که فرضاً په بله سیاره کې داسې ژوندي ساري ووينې چې تر تا هوبښیار، تر تا ښه او تر تا گټور وي، نو بیا به څه ووايې؟ ابن سینا! ته څنگه موسک شوې؟ ابن سینا وویل: حی ابن یحیان مې را یاد شو.

آينشتاين وويل: واه! واقعاً چې ډېره په زړه پورې كيسه دې ليكلې وه. تخيل دې عالي دى او ما هر وخت ويلي دي چې تخيل تر پوهې زيات مهم دى.

ابن سينا وويل: همداسې ده. ستا هره خبره د كافي كرنښه ده. ښه نو، پلټونكيه! نه غواړې چې دا ځل زه يو چكر دركړم؟
ومي ويل: ولې نه!

د ابن سينا له دواړو ډډو وزرې راووتې، د بوډۍ ټال غونډې رنگونه يې وو خو خورا زيات رنگونه، لس نه، سل نه، زر رنگه رنگونه.

زه يې تر لاس ونيولم او دواړه په هوا شوو.

ما يې د وزرو پوښتنه وكړه.

ويې ويل چې ښى وزر يې د تخيل دى او چپ وزر يې د تفكر. خورا ډېر مزل مو وكړ.

بيا يوې بلې سيارې ته ورسېدو.

خورا شنه، خورا سمسوره، خورا ښكلې. په هوا كې يې د ونو بوټو د گلانو خوشبويي گډه وه. هلته ساه اخيستل داسې خوندور و لكه د شهوت په اوج كې چې دې پوزه له حمامه راوتلې مستې محبوبې پر اوږه وي او له هر ځل ساه اخيستلو سره د هغې د زلفو خوشبويي دې سږو ته ننوځي او په ټول بدن كې دې خپرېږي.

چې ورنژدې شوو، ومې ليدل چې زرگونه خورا لوی لوی نا آشنا حیوانات لکه عسکر په منظمو لیکو کې ولاړ دي. هر یو یې د غونډۍ هومره لوی او پر هر یو یې یو وړوکی خوځېدونکی شی سپور و.

چې لا نور هم ورنژدې شوو، ومې ليدل چې هغه وړوکی شيان د بني آدمانو غونډې وو خو تر موږ درې چنده غټ. د ابن سینا یوه وزر را ته وویل: دا غټ غټ ژوي چې وينې، د دې سياري ډایناسوران دي.

سیالي شروع شوه. ټولو ډایناسورانو منډې پیل کړې. داسې چټک ځغستل چې په همدومره وخت کې چې تا دغه جمله ولوسته، هغوی د سياري چارچاپېره دوره وهله. ته به وایې چې سیاره به یې وړوکی وه. نه، تر ځمکې لویه وه، ډېره لویه.

دوی ته غر او سمه، وچه او اوبه، لوړه او ژوره، دښته او ځنگل یو شان وو.

درې ډایناسوران تر نورو لږ وړاندې را ورسېدل. سپاره کسان یې له شا څخه را ټوپ کړل، شور او مستي یې وکړه، یو بل ته یې غېږه ورکړه او خپل ډایناسوران یې ونازول.

په سر مې څه شی ولگېد. پاس مې وکتل. د ونې په څانګه کې یوه عجیبه مېوه ځړېدله. زموږ مېوې معمولاً ګردې وي خو دا د

صندوق غوندي مکعبي وه او رنگ يې شېبه په شېبه بدلېده
رابدلېده. لاس مې ور وور چې ويې شکوم.

ځانگې ځان را نه لرې کړ.

يوه غږ وويل: نه، نه، نه! چا ته بايد زيان ونه رسوو.

د غږ لوري ته مې وکتل. هماغه کس و چې دايناسور يې تر نورو
وراندي رسېدلی و.

ما وويل: مېوه خو وي د خوراک لپاره.

ويې ويل: ستاسې په سياره کې به همداسې وي، خو دلته نه. مور
هېڅ ژوندي ساری نه خورو او هېچا ته زيان نه رسوو. ابن سينا
آشنا! همداسې نه ده.

ابن سينا موسکى شو، را ويې کتل او ويې ويل: رښتيا وايي.

پوښتنه مې وکړه: نو تاسې څه شى خورئ؟ په څه شي پايي؟

هغه يوه گوته جگه کړه، لکه شاگرد چې په صنف کې د اجازې
اخيستلو لپاره گوته جگوي، په گوته يې پورته خوا اشاره وکړه.

پورته مې وکتل. رنگارنگې کړۍ په هوا کې تاوېدې، وړې، لويې،
بېخي لويې، شنې، زېرې، نارنجي، سرې، گلابي او د زرگونو نورو
رنگونو کړۍ. دغه کړۍ د همدې کس له سر څخه وتلې او په هوا
کې خپرېدلې.

په خندا يې وويل: څنگه حيران شوي؟ حيرانېره مه! دا فکرونه
دي. دلته د هر چا خوراک فکر دی. مور پنځان يو. مور فکر
توليدوو او د دې سياري هر ژوی، هر بوټی فکرونه خوري. دغه

سیالی چې اوس وشوه، د همدې لپاره وه. هر پنځان چې ډېر فکرونه او ښه فکرونه په سر کې ولري، تر نورو چټک وي او د سیارې دوره ژر وهي. دا ځل مور وگڼله او دغه فکرونه چې ته یې ویني، مور درې واړه پنځان یې په گډه تولیدوو.

ومي پوښتل: پنځان؟

موسک شو. ویې ویل: ته انسان، زه پنځان یعنې د پنځولو والا. د پنځان غږ داسې پوست و لکه زما هغه ورېښمنې جامې چې د کیسې په سر کې مې په تن وي. د پنځان فکرونه هم دغسې پاسته ماسته وو خو ما نه شوای خوړلی.

ما چې د ابن سینا د تفکر وزر ته وکتل، رنگونه یې کټ مټ همداسې وو لکه د پنځان د فکرونو رنگونه.

په ټوله سیاره کې جشن و. ونو، بوټو، دایناسورانو او نورو ژوو فکرونه خوړل او ورو ورو نڅېدل.

زه چورت یوورم چې مور انسانان هر څه د ځان لپاره استعمالوو، بوټي خورو، د ونو مېوې خورو، څاروي حلالوو، کبان نیسو، وحشي ژوي ښکار کوو، د مختلفو حیواناتو غوښې خورو، ونې د خپل کور د کرکۍ او درې د جوړولو لپاره پرې کوو ... خو پنځان بیا برعکس، د خپلې سیارې ټولو موجوداتو ته خواړه برابروي، هغه هم فکرونه.

د آینشتاین خبره مې رایاده شوه چې ویل یې که په نورو سیارو کې تر ځان هوښیار او گټور موجود ووينې، نو بیا به څه وایې.

هغه رښتيا ويلي وو. پنځان تر مور ښه دي. زه هسې په ځان غره
وم چې انسان يم او اشرف المخلوقات يم او هر څه زما لپاره پيدا
شوي دي.

ابن سينا وويل: انسانه! ته له پنځان سره خواله وکړه. زه به
وروسته درپسې راشم.

په زړه کې مې ډېرې پوښتنې وې چې له پنځانه مې بايد کړې
واي. دوی په قوم څوک دي؟ په کوم دين دي؟ د چا په مذهب
دي؟ ...

خو د حيراني خبره دا وه چې هغه په دې شيانو بېخي نه پوهېده.
ما چې د دين پوښتنه ځنې وکړه، پنځان وويل: ته دا راته ووايه
چې دين دی څه شی؟

دين خو دين دی. نو ما به څه ويلي واي؟

ومې ويل چې مور انسانان څوک مسلمانان يو، څوک يهودان،
څوک نصارا، څوک هندو ... همدا مو دينونه دي.

ويې ويل: دا را ته ووايه چې دين د کوم درد دوا دی؟

لږ مې چورت وواهه. بيا مې وويل: ديبيبين، دين مو پوهوي چې
چا پيدا کړي يو، ولې يې پيدا کړي يو، چې مړه شوه بيا چېرې
ځو، بيا څه را باندې کېږي، دغسې خبرې.

- نور؟

- نور دا چې حلال او حرام وپېژنو. وپوهېږو چې خدای په
څه شي خوشالېږي او په څه شي ناراضه کېږي. جنت

څنگه گټلی شو او په کومو کارونو دوزخ ته اچول کېږو.
امممم دین را ته وایي چې څه ښه دي، کوم کارونه بد
دي ...

- ډېر ښه. او ستا دین تا ته څه وایي؟

ومې ویل: زما دین د حق دین دی. را ته وایي چې موږ واحد خدای
پیدا کړي یو. هغه خدای چې یوازې هغه لایق د عبادت دی. زموږ
خدای د خپلو بندگانو د لارښوونې لپاره پیغمبران استولي دي.

زما خبرې یې پرې کړې: ښه نو، معنا دا چې له تاسو لاره ورکه وه
او خدای مو پیغمبران درولېږل چې لاره در وښيي، همداسې ده؟

- هو. موږ لمر خدای گاڼه، باد، ورېځ، توپان، تندر، سېلاب،

اور ... هر څه را ته بېل بېل خدایان ښکارېدل خو هغه بیا
سمه لاره را وښوده چې خدای یو دی.

- نور؟

- نور نو دا چې موږ باید د خدای امر ومنو. پس له مرگه بیا

ژوندي کېږو او بیا تل تر تله ژوندي پاتې کېږو. که ښه

کارونه وکړو، جنت ته به ځو او که مو د خدای نافرمانی

کړې وي، که مو پر چا ظلم کړی وي، که مو د چا حق

خوړلی وي، که مو څوک ناحقه وژلي وي، بیا نو دوزخ ته

ځو او د خپلو بدو کارونو جزا گالو.

- مطلب دا چې د دواړو احتمال شته؟ یعنې تاسې انسانان

پر نورو ظلم کوئ، د چا حق خوړئ، خلک وژنئ...؟

- ومې ويل: داسې ده چې په مورډ کې شيطان دی. هغه مو دې کارونو ته هڅوي.
- يعنې کوئ يې؟
- هو.

پنځان را ته موسکى و، ويې ويل: ته په دې حيران شوې چې په پنځستان کې دين ولې نشته او زه حيران وم چې انسان ولې دين لري. ما د خپلې پوښتنې ځواب پيدا کړ. اوس نو ستا وار دی. ته په پنځستان کې وگرځه او د خپلې پوښتنې ځواب پيدا کړه. د پنځستان ټوله سياره مې گز و پل کړه. رقم رقم بوټي، ونې، مرغان، او ژوي مې وليدل خو متفاوت. ونو به د بوټو لاس نيوه چې له خاورو يې را پورته کړي. ژويو نه بوټي خوړل او نه يې يو بل سره دارل. نه د هوسۍ غوندي مظلوم په کې و، نه د پرانگ غوندي ظالم په کې و. نه په چا کې د لېوه خوى و، نه د مېرې. نه چا د گيدرې غوندي چرگان تېر اېستل، نه چا د مار غوندي چيچل زده وو. هېچا په چا کار نه لاره.

پنځانان ټول سره يو شان وو. د ټولو کار يو شى و، د فکر توليدول. بد، خوسا او بد بويه فکرونه چا نه جوړول، د ټولو فکرونه ښکلي وو، خوشبويه وو او هر چا به هڅه کوله چې لا زيات ښايسته فکرونه وپنځوي. که به چا ډېر فکرونه پنځول نورو به ورسره رخه نه کوله او که به څوک د فکر په توليد کې پڅ و، چا به نه رته.

هغه خبرې چې د انسانانو په منځ کې دي، غلا، لوټ، تالا، دروغ، غیبت، بهتان، تېری، ظلم، قتل ... هلته نه وې. هغوی د دې شیانو نومونه لا اورېدلي نه وو. نه یې غلا پېژندله، نه ظلم او نه قتل و قتال.

په چکر کې وم چې د یوه غره له څوکې تورې لوخړې او سرې لمبې هوا ته پورته شوې. غرمبهار شو، د سرو اورونو سېل د غره له سره را روان شو. اورشیندونکی فعال شوی و.

فکرونه په منډه ورغلل. یوه ډله یې د غره پر سر په آسمان کې معلقه ودرېده. لوخړې به چې ځنې تېرېدې، پاکې صافې به شوې او هوا یې نه ککړوله. د فکرونو بله جویه د اورني سېلاب مخې ته ورغله. له ځانه یې ناوه جوړه کړه او سکروټې چې په کې وبهېدې، سرې شوې.

دغه ځای را نه ډېر لرې و خو سترگو مې داسې واضح لیده لکه تر منځ مو چې یوازې لس گامه واټن وي.

زه لا د دې پېښې له حیرانۍ نه وم راوتلی چې د سیارې په بله خوا کې سخت توپان والوت. فکرونو ورمندې کړې. لاسونه یې سره ورکړل او جال یې جوړ کړ. توند توپان چې له دې جاله تېرېده، په نرمه معطره وړمه بدلېده.

همداسې تلم تلم چې تورې ورېځې راغلې. آسمان وغورېده. شړکنده باران شو. سېل راغی. فکرونه یې مخې ته ودرېدل. زر

لښتې يې له ځانه جوړ کړل او د سپل اوبه يې د سياري هرې خوا ته وبهولې.

لږ نور مزل مې وکړ. د ځنگل په منځ کې روان وم. ناڅاپه په ځنگل اوږد پورې شو. د تېښتې لاره مې کتله چې فکرونه راوړسېدل او لاسونه يې سره ورکړل. لويه دايره يې جوړه کړه، تر اوږد چاپېر شول. ورو ورو د اور د مرکز خوا ته روان شول. وار په وار سره فکرونه وړاندې تلل او اور تنېده. په څو شېبو کې اور مړ شو. لوگي يې تصفيه شول او په پاتې ايرو کې يې نوي بوټي وبوتېدل.

نو داسې نه وه چې په دې سياره کې دې ستونزې نه وي؛ ستونزې وې او ډېرې وې خو فکرونو د هرې ستونزې چاره کوله. پنځان ته مې کړه: په تاسو کې مرگ هم شته؟

ويې ويل: نه پوهېږم چې مرگ څه ته وايي خو دلته مرگ يعنې نه فعاليت. هغه پنځان چې فکر نه شي توليدولی، هغه تجزيه کېږي. د بدن برخې يې د نورو پنځانانو بدن ته ور جذبېږي. يوازې زړی يې پاتې کېږي. بيا دغه زړی هغه کسان چې ډېر فکرونه توليدوي، په خوا پورې نيسي او پالي يې. هغه په خپلو فکرونو تغذيه کوي او ستروي يې. بيا له هغه څخه نوی فکروال پنځان جوړېږي.

د دې سياري هر څه عجيب وو.

له ځان سره مې فکر وکړ چې هلته چې ظلم نه وي، شر نه وي، تېری نه وي؛ بلکې لاسنیوی وي، همکاري وي او مینه وي؛ چې هره ستونزه په کې په فکر هوارېږي؛ نو هلته به دین څه کوي؟ مور چې په دین پورې نښتي یو، وجه یې دا ده چې خپلې ستونزې پخپله نه شو هوارولی. مور مطلق عدالت نه شو راوستلی نو د سزا جزا کیسې خدای ته پرېږدو چې په بله دنیا کې عدالت وکړي. نو پنځستان کې چې دغه کیسې نشته، دین خو باید چې نه وي.

ومې لیدل چې زما له ډډو څخه هم وزرو تېغونه وهلي دي. لاس مې ور وور، ډېر نري او خورا تنکي وو. حیراني مې وار په وار سره زیاتېده.

د ابن سینا غږ مې تر غوږو شو: بې خوبی دې مبارک شه!
- بې خوبی؟

ویې خندل: هههههه. هو بې خوبی.

زما په ډډو پورې نویو زېږېدلیو وزرو ته یې اشاره وکړه، ویې ویل: دا پالنه غواړي، خوراک غواړي او تا به په نیمو شپو کې له خوبه راویښوي. دا د دې سیارې د اوسېدونکو په شان فکرونه خوري. نو لکه مور چې په نیمه شپه کې باید راویښه شي او خپل بچي ته تی ورکړي، ته به هم په نیمو شپو کې له خوبه راجگېږې او فکرونه به تولیدوي چې دا یې وخورې او غټ شي. نو بې خوبی دې مبارک شه!

يوه بل غږ وويل: ښه به دا وي چې درته ووايو چې وينښتيا دې
مبارک شه!

د غږ لوري ته مې وکتل، آينښتايين و.
هغه او ابن سينا وخنډل.

آينښتايين وويل: خو چورت مه ورته وهه، که خوب در نه اخلي، په
بدل کې يې بل شى درکوي. الوت! د الوتلو ځواک. وزرې دې چې
سترې شي، بيا نو داسې الوت کولى شي لکه ابن سينا.

ابن سينا وويل: خوښه مو نه ده چې بېرته ولاړ شو؟
آينښتايين هوا ته لاس واچاوه. له هوا څخه يې يو تار راکښته کړ،
لکه د آزادي شوې بادپوې تار چې نيسي.

ويې ويل: څو؟

ابن سينا ما ته کړه: ور وخپږه.

گورم چې آينښتايين د تار منځ راسپړلى دى. مخکې نرى تار و خو
اوس تر بېلر لوى نل ځنې جوړ شوى و. نه، نل و، ټونل و چې په
منځ کې يې څوکى اېښې وې. درې واړه ور وختو. پر څوکيو
کېناستو. څوکى د تار په منځ کې داسې وښوېدې لکه پر
ښوېښووکى چې ځان خوشى کړې. د سترگو په رپ کې هماغه
ځاى ته ورسېدو چې ور نه راغلي وو.

ابن سينا وويل: دا د فضا - زمان تار دى. ده کشف کړى و.

گوته يې د آينښتايين خوا ته چې تر موږ مخکې کوز شوى و،
ونيوله.

دا وار د دوی ډله ډېره لویه وه. ډېر کسان تر یوې گنبدې لاندې راټول وو او بحثونه یې سره کول. په گنبده کې ټول کاینات په حرکت کې وو. هر چا چې به د هر ستوري یا هر کهکشان په اړه خبرې کولې، هماغه ستوری یا کهکشان به په گنبده کې لویېده او را نژدې کېده به.

ورو ورو مې د دوی ژبه زده کړه. ژبه یې هماغه وه چې زما زده وه خو مخکې یې په خبرو نه پوهېدم. اوس لږ لږ پوهېدم چې څه سره وايي.

د ابن سینا خبره رښتیا وه. بې خوبۍ را پورې ښخې شوې. هره ورځ به مې د نویو شیانو په باره کې فکر کاوه. نیمه شپه به هماغه فکر راوینس کړم او په ځان پورې به یې داسې بوخت کړم چې د وخت تېرېدلو ته مې پام نه و. خو دغه بې خوبۍ ځورونکې نه وې. نه به د ورځې گنګس وم، نه خوبولی، نه به مې په سر درد و.

وزرې مې ورو ورو لویېدې. د آیشننتاین خبره مې یاده وه: «خو چورت مه ورته وهه. که خوب درنه اخلي، په بدل کې یې بل شی درکوي. الوت! د الوتلو ځواک. وزرې دې چې سترې شي، بیا نو داسې الوت کولی شي لکه ابن سینا.»

د الوتلو هوس را ولوېد. وزرې مې ورپولې خو هوا ته ایله دومره پورته شوم لکه چرګ چې الوځي او بیا بېرته پر ځمکه ولوېدم.

«وار وکړه، تلوار مه کوه!»

دا غږ د چا و؟

غږ و خو غږوالا نه و.

هماغه غږ وويل:

صوفي نشود صافي تا در نکشد جامی

بسیار سفر باید تا پخته شود خامی

غږ که د هر چا و، و به، خو زه یې وپوهولوم چې الوتکو ته لا وخت شته.

د فکرونو په جوړولو او پېیلو داسې بوخت وم چې د وزرو غټېدلو ته مې پام نه و. یو وخت مې وزرې خلاصې کړې، گورم چې زما تر ونې درې چند لویې دي.

- اوس یې وخت دی.

شا ته مې وکتل. ابن سینا او ابو ریحان ولاړ وو.

والوتم. آسمان له ستورو ډک و. لرې او نژدې، رانه او کم‌خُل. په دې منځ کې یوه رڼا را باندي ښه ولگېده. په زړه کې مې را تېر شول چې دا ښکلې رڼا به د څه شي وي.

د ټایسن غږ مې واورېد: د هېڅ شي.

لاندي مې وکتل. ټایسن سپگرېټ په شونډو نیولی و.

پوښتنه مې وکړه: د هېڅ شي؟ دا نو څنگه کېدی شي چې رڼا یې وي خو پخپله نه وي؟

- که یې نه منې نو ورشه پخپله یې وگوره.

لایټر یې بل کړ او سپگرېټ ته یې ونيو.

په هوا کې د رڼا خوا ته ور روان شوم. په لاره کې مې له ځان سره ویل چې دا نو عجیبه خبره ده چې دېوه نه وي خو رڼا یې وي. دېر مزل مې وکړ او د رڼا آخر سر ته ورسېدم.

خبره یې رښتیا وه. دا رڼا داسې وه لکه د کاغذ باد تار چې په هوا کې وي خو کاغذ باد ور پورې نه وي تړلی. رڼا له هېڅ ځایه نه راتله. رڼا د هېڅ شي نه وه. رڼا په فضا کې معلقه وه خو منبع یې معلومه نه وه. شا ته مې وکتل. دا وار رڼا دېره لنډه شوې وه.

بېرته را وگرځېدم. هماغه ځای ته ولاړم چې تایسن ولاړ و. سگرېټ یې په شونډو ایښی و او لایټر یې ورته لگولی و. زه چې څنگه ور ورسېدم، د لایټر لمبه بنده او سگرېټ یې بل شو.

ومې ویل: سگرېټ دېر زیات نه څکوی؟

- نه، دا مې اول دی. نن مې بل نه دی څکولی.
- دا څه وایې؟ یو دانه خو دې هغه وخت ولگاوه چې زه والوتم.

- دا خو هماغه دی. ته دېر ژر بېرته راغلي. رښتیا د رڼا منبع دې پیدا کړه؟

- نه. ته را ته وایې چې دېر ژر بېرته راغلي خو ما دېر اوږد مزل وکړ. دېر وخت مې په دې سفر کې تېر شو.

ویې خندل: ههههه. لا دېر نور شیان به دې حیران کړي. د دې پوښتنې ځواب به د آینشتاین په فکرونو کې پیدا کړې خو اوس دا را ته ووايه چې رڼا د څه شي وه.

- د هېڅ شي. ستا خبره سمه وه.

بيا يې وخنډل: هههههه. زما خبره هره وخت سمه وي. گوره! تا د هغه ستوري رڼا ليدله چې څو ميليونه كاله مخکې مړ شوی دی.

- څو ميليونه كاله!

نور نو خبرې مې د ميليونونو او ميلياردونو كلونو كولې. په لويو فورمولونو به مې لويې محاسبې كولې.

نور به نو زه وم او فکرونه وو، نوي سوالونه وو. په يو شي حيرانېدل وو، په بل شي خوشحالهېدل وو. نوې پوښتنې، نوي سوالونه، نوي ځوابونه، نوي حلونه. د هرې معما حل به داسې خوند راکاوه چې نور ټول خوندونه به يې را نه هېر کړل.

آه! زه د خوندونو تېرې او دا د خوندونو نړۍ.

خو لکه هر څه دغه خوندونه هم ختمېدونکي وو.

دې حالت ډېر دوام ونه کړ. په اول سر کې هر څه را ته په زړه پورې وو، هر څه خوندور وو، فکر کول، پلټنه، الوتل، د نويو کهکشانونو کشفول، د نويو رازونو راسپړل ... خو ورو ورو يې خوند په کمېدو شو.

ابن سينا، ابوريحان، آينشتاين، هاوكننگ، تايسن ... ټولو لا هم له دې هر څه نه هماغسې خوندونه اخيستل خو زما لپاره نور هغسې خوندور نه وو. د دوی خبرې را باندي غمېدلې. بې خوبۍ مې وار په وار سره کمې شوې. بې خوبې کمه وه خو ځورونکې. وزرې مې ورو ورو مړاوې شوې، بيا ورژېدې او بيا يو مخ ورکې شوې.

يو ځل بيا نو هغه زه وم، ځورېدل وو. هره خوا منډې وهل وو. په څه ورکې پسې تلل وو. د خوندونو لټول وو.

رڼا، رنگونه؛ غرونه، سيندونه؛ بوټي، گلونه؛ څپې، موجونه؛ ټول بڼايستونه؛ هر څه پخوا غوندې وو خو زه بدل وم.

نور نو رڼا را ته يوازې د مختلفو څپو ټولگه ښکارېده، نه د خوند اخیستلو منبع. د رڼا په ليدو به مې يوازې په دې خبرې فکر کولی شو چې د رڼا هره څپه ځانته اوږدوالی، مختلفه انرژي او بېل رنگ لري.

رنگونه را ته بې معنا ښکارېدل. رنگونه بڼايستونه نه وو، بلکې د هرې مادې خپل خاصيت و چې د رڼا کومې څپې جذبوي او کومې منعکس کوي. رنگ اصلاً زما له ذهنه د باندې نه و. دا زما د سترگو او مغزو خاصيت دی چې مختلف رنگونه ويني، گڼې رنگ له سره نشته نو څه چې نه وي، خوند به په کې څنگه وي؟

بر او بحر، سمه او غر، هر څه را ته يوازې د ماليکولونو او اټومونو ټولگې ښکارېدې او ښکلا له هر شي نه کېه کړې وه.

د گلونو وږم را ته يوازې هغه ماليکولونه ښکارېدل چې له گلانو تېبتي او زما پوزې ته را ننوځي او که زما په پوزه کې د بوی مخصوصې آخډې نه وي، بوی له سره نشته.

د مېوو او خوړو خوند يوازې زما د ژبې او ماغزو کمال و. که مې په ژبه کې د خوند د ځکلو آخډې کار ونه کړي يا مې ماغزه د دې آخډو سيگنالونه تفسیر نه کړي، نو خوند به نه وي.

نه يې منې؟ که داسې نه وي نو کله چې زوکام را پورې وي، ولې په خوند نه پوهېږم؟ که خوند مستقل وي نو هر وخت بايد وي. اصلاً هر څه په ما کې دی. رنگ، بوی، خوند، بڼکلا ... بڼايي ټوله دنيا يوازې زما د درک محصول وي.

له هرې خوا غږونه پورته شول:

«د آدم د نظر ټول دی

که دا تور دی که دا سپين

د آدم د ژبې خيال دی

دا سپلمی او انگبين»

دا غږونه له ونو بوټو او گلونو راتلل. دوی ټولو په گډه دغه شعر په ترنم کې ويل.

بڼه نو، که زه يم نو هر څه شته دي او که نه يم، هېڅ هم نشته؟ نه. داسې هم نه ده. زه هم وم او هر څه هم وو خو په خوند نه پوهېدم. پوزه مې بنده نه وه خو په بوی نه پوهېدم. په ژبه مې هېڅ نه وو شوي خو خوند مې نه احساساوه.

په خوندونو دې اور پورې شي يوازې د خوند خبره خو نه وه، مهمه خبره دا وه چې زما باورونه پوچ شوي وو. هغه باورونه چې راسره يو ځای زېږېدلي وو او ورسره يو ځای لوی شوی وم؛ «زه اشرف المخلوقات يم، ټوله هستي زما لپاره هسته شوې ده او ...» فکر کول او پوهې دغه ټول باورونه داسې راته رنگ کړل لکه واورين سړی چې د اوږي لمر ته يې ودرې او شېبه وروسته هېڅ

نه وي يا چې د شوتلو پر تنیکو بوتو اوبه بندې شي او د اوږي لمر پرې را شي.

آه! زه د خوندونو تږی، خو کاینات هغه کنجوسه ابی چې له بجي نه پتاسې پټوي.

زه د خوندونو تږی، خو کاینات هغه ناخوانه جینی، هغه د بشکلي بدن پیغله جینی چې ښایستونه په جامې پټوي.

زه د خوندونو په اوبو پسې راوتی تږی خو دا دنیا هغه صحرا چې صرف سراب پېژني.

ښایپږی باید پیدا کړم.

هغه سکون چې د هغې په غېږ کې یې احساسوم، په هېڅ شي کې نشته. هغه دنیا او مافیها را نه هېروي.

رهي شوم.

یوه کور ته ورسېدم. د کور له شمالي دېواله سره جوختې دوې څنگ په څنگ کوټې وې. مخې ته یې چوتره. د چوترې مخې ته انگرېو متر ژور و او د انگرې په منځ کې د اوبو څاه وه.

یوه سپین ږیري له کوهي نه اوبه راوايستې، په کوزه کې یې واچولې. پایڅې یې ورپورته کړې او لستونې یې بد وهل. اوداسه ته کېناست.

نیمه شپه وه. زه د کانکریټي چوترې په پوړیو کېسته شوم. د انگرې په بل سر کې وطني تشناب (کناراب) و. د تشناب خوا ته روان شوم.

د سپين ډيري غږ مې واورېد: «دا څه رقم مسلمان دی چې روژه نه نيسي، لمونځ نه کوي، کلمه نه وايي خو په خوله وايي چې مسلمان يم.»

دا خبره يې چا ته کوله؟ څوک يې يادول؟

په زړه کې مې وويل: ښه ده چې زه خو د پېشلمې په وخت کې پاڅېرم او د کوټې څراغ بلوم. دی چې بل څراغ وويني، بيا فکر کوي چې زه هم پېشلمې ته راوينس شوی يم او روژه نيسم.

د چوترې په سر کې دوې خوا په خوا خټينې کوټې وې چې لويې لرگينې کرکې يې د چوترې خوا ته خلاصېدې. د دواړو کوټو تر منځ يو کوچنی دالان و چې خټينې پورې ورنه دوهم چت ته ختلې وې.

د دوهم چت کوټې ته چې ورسېدم، گورم چې بام يې نشته. په دېوالونو کې د لارو (تيرانو) گړدي گړدي سوري ښکاري او د دېوالونو سرونه رږډلي دي. لکه د جهاديانو په وخت کې چې د کابل د کورنو سرونه يې لوڅ کړي او تيران يې غلا کړي وو. ښاپېرې مې څنگ ته ولاړه وه. ما يې پر اوږه لاس ايښی و او دې مې پر تخرگ سر لگولی و.

دا کټ مټ هماغه ځای و چې هاغه بله شپه مې په خوب کې ليدلی و.

ښاپېرې وويل: هو. هماغه ځای دی. ما هم په خوب کې ليدلی و. ور وټکېد.

ورغلم. نجیبه وه. لاسونه یې زما له غاړې نه چاپېر کړل. ښکل یې کړم. ویې ویل: زړه مې! څنگه یې؟
ما یې لاسونه له غاړې ایسته کړل. په اشاره مې وپوهوله چې ښاپېری دننه ده.

غږ یې لوړ کړ: زما یې څه؟ ته زما یې زما. پوه شوې که نه؟
ما یې پر شونډو لاس کېښود چې غلې شه.
احساس مې وکړ چې ښاپېری د وره شا ته راغلې ده او له چولې څخه موږ ته گوري. شا ته مې وکتل. څوک نه و.
دې بیا په لوړ غږ وویل: چې یو ځل مې گوتو ته راشي، بیا به زه د دې ښاپېری خوبه شم.

بېرته کوټې ته ورغلم. ښاپېری ستوني ستخ پر کت پرته وه.
سترگې یې آسمان ته نیولې وې.
ما ویل اوس به لانجه کوي، بې عزته کوي به مې چې نجیبې ولې داسې ویل. خو هېڅ یې ونه ویل.

غلی یې له څنگه تېر شوم. پر غولي کېناستم.
هماغسې غلې وه. نه یې پوښتنه وکړه چې «څوک وو، څه یې ویل؟»، نه ښه، نه بده. د هغې چوپټیا لا ځورولم.

غږ مې پرې وکړ: ښاپېری!
مخ یې راواړوه. سترگې یې سرې وې، نري نري سره رگونه په کې جوت وو.

دواړه څنگ په څنگ ناست وو. د اورسۍ پر تاخ پتنوس ایښی و. په پتنوس کې د شنو چایو یوه پیاله زما مخې ته او یوه د ښاپېرۍ مخې ته ایښې وه او تر منځ یې په یوه بشقاب کې غوزان او شنه ممیز. ښاپېرۍ مې پر زنگانه سر ایښی و او سترگې یې پټې کړې وې. ما یې په گورگوتو ویښتانو کې گوتې تېرولې راتېرولې. په انگر کې هماغه سپین ږیري له کوهي نه اوبه را ایستلې. د کوهي په څنگ کې خټینه کوزه ایښې وه. ده له ځانه بوکه را وایسته، کوزه یې ډکه کړه. اوبه څه کوزې ته توییدې او څه یې شاوخوا ته. تویې شوې اوبه په کانکرېټي ناوه کې لارې او د گندنې په پټي کې وبهېدې.

ښه شوه چې هغه بله پېښه رښتیا نه وه. هغه مې په خوب کې لیدلې وه. که په ویښه کې وای، تباه به وم. پورته مې وکتل. د کوتې بام جوړ و. لارې یې په خپل ځای کې و او سر یې هم پټ و. نو په خوب کې مې ولې لوڅ لیدلی و؟

رښتیا، نجیبه څوک ده؟ نجیبه خو زه نه پېژنم. له رنگه خو را ته آشنا وه، لکه زه یې چې له ډېر پخوا نه پېژنم. رایاده مې شوه. هغه نجیبه نه وه، د هېندارو ښاپېرۍ وه.

ښاپېرۍ سترگې پرانیستلې، زما له زنگانه نه یې سر لږ هسک کړ، ویې ویل: د هېندارو ښاپېرۍ خو زه یم.

ومې ویل: زه یې نه باوروم.

- ولې؟

- ولي، امممم. ستا سترگې خو تورې دي.
- نو څه؟
- د هېندارې د بڼاپېرۍ سترگې نيلې وې، د آسمان په رنگ. که گورم چې د سترگو رنگ يې نيلې شو او ويستان يې خرمايي. له سترگو يې داسې نيلې رڼا را وتله چې سترگې يې را وېرېښولې. زما په غاړه کې يې لاس واچاوه. سر يې نور هم پورته کړ. زما سر يې د ځان خوا ته راکښته کاوه.
- فکر مې وکړ چې گوندې غواړي پر شونډو مې ښکل کړي خو سترگې يې سوکه سوکه غټې شوې، ډېرې غټې شوې، لکه د زمري خوله چې خلاصه شوې وي او غواړي د هوسۍ مړۍ ونيسي. شا ته مې زور وکړ چې سر مې ورنه لرې کړم خو د هغې لاس کښته خوا زور کاوه.
- يو لاس مې يې پر سينه کېښود او لاندې خوا مې ټېله کړه خو خاشه ونه خوځېده، بلکې لا را نژدې شوه.
- په بل لاس مې يې مروند ونيو چې له غاړې نه يې ايسته کړم. خو لاس يې دومروه زورور و چې زما سر يې لا پسې ټيټ کړ.
- په يوه لاس مې يې سينه تکیه کوله او په بل د هغې لاس خو د هغې د را نژدې کېدو مخه مې نه شوه نيولی.
- له ډېر زوره مې پر دواړو متو سخت درد و. ته وا هډوکي مې کړس کړس ماتېږي.

د هغې غټې سترگې وار په وار را نژدې کېدې چې سر مې له کومي تېر کړي. لا مې هم زورونه وهل، خو گټه يې نه کوله. راويښ شوم، خو له ځايه نه شوم خوځېدلی. ستوني ستغ پروت وم او دواړه لاسونه مې تر سر لاندې کرخت شوي وو. داسې ستمی مې کېده لکه لوړې غونډۍ ته چې په منډه وڅېژي. سوکه سوکه مې لاسونه د سر له لاندې نه را وايستل. داسې وچ وو لکه د بل چا لاسونه چې وي. کېناستم. گوتې مې وښورولې. په سترگو مې ليدلې چې ښوري خو حس کولې مې نه.

آه! دا نو څه رقم خوب و؟ څومره ډېره موده وروسته ویده شوی وم. هېڅ مې نه يادېږي چې وروستی ځل کله او چېرته ویده شوی وم.

بيا هم زه وم، بې خوندي وه. بې مطلبه گرځېدل وو، پاڅېدل او کېناستل وو. ونې گڼې، مېوې ډېرې؛ د گيڼو او شيدو څه کمې نه و، د شرابو خواري نه وه. د رنگونو نڅاگانې، د عطرونو الوتل وو. خو دا هر څه د ښکلاوو بدرنگي وه، د خوندونو بې خوندي وه.

زه څوک يم؟

دا کوم ځای دی؟

ولې هر څه را نه تښتي؟

ولې خوندونه له بې خوندي پک دي؟

ولې ښايست په بدرنگي اوړي؟

حُڪه چي ته گناهڪار يي!

دغه سپين غر د چا دي؟

ويونكي يي نه معلوم ٿيڻي خو غر يي وينم.

پوڻتنه مڻي وڪره: گناه مڻي ڇه ده؟

سپين غر مخامخ راغي او ويڻي ويل: هڀره دڻي ده كه هسڻي حُان

ناگاره ڪوي؟

ومي ويل: د هڀندارو بناپڀريءَ جو ويل چي دلته گناه نشته، دلته

هر ڇه بس ثواب گڻه.

سپينه خندا مڻي واورڀده: هاهاها، هغه حُايءَ جو نو جنت و.

شا و خوا ته مڻي وڪتل. دا خو هم هماغه حُايءَ و چي د هڀندارو

بناپڀريءَ سره وم. ونڻي، بوٽي، چمن، گلونه، د شاتو او شيديو

ويالڻي، هغه مرمريه مانيءَ چي د شرابو ڍنڍ په ڪڻي و ... ٽول ڪٽ

مٽ هماغه پخواني وو.

نو سپين غر وڻي وايي چي هغه حُايءَ جو جنت و؟ يعني دا بل

حُايءَ دي؟

ويڻي ويل: هو. دا بل حُايءَ دي. دا دوزخ دي.

دا مڻي نه شو باورولي چي دا دڻي دوزخ وي.

په دوزخ ڪڻي خو اورونه وي، لمبي وي، ماران وي، لڙمان وي.

سوڇڀدل، اڀري ڪڀدل وي. عذابونه وي، دردونه وي.

ويڻي ويل: نو دا در ته عذاب نه ٻڪاري چي هر خوند له ٻي

خوندي ٻڪ دي؟

رېښتيا يې ويل. لوی عذاب و. شات، شیدې، شراب؛ گل او بلبل؛ غر او غونډی، مانی، باغونه؛ اوبه، هوا، نری شمال، خوشبو او ورم ... هر څه را ته تیار وو خو ما له هېڅ شي نه خوند اخیستلی نه شو.

نو گناه مې څه وه چې دغه عذاب گالم؟
سپین غږ مې پر سترگو لاس را تېر کړ.

غورو لوگیو آسمان پت کړی و. یو موټر چې سر په خېړۍ اوښتی و، په لمبو کې سوځېده. څو موټرې سوری سوری وې او ښېښې یې ماتې وې. د یوه بل موټر یوازې د فرېم یوه لویه ټوټه پر سرک پرته وه. غږیو او شور وو. چا نارې وهلې چې لرې شی، دې خوا ته مه راځئ. چا ژړل، چا بوغارې وهلې او چا زگیروي کول. د چا خرهار پورته و، او څوک غلي پلي غځېدلي وو.

د چا ښېښې نه وې، د چا لاسونه. د چا سر خچ پچ و، د چا ټټر سوری سوری و. محشر و، محشر.

هرې خوا ته مړي او زخمیان پراته وو. هرې خوا ته د بدن غږي او اندامونه او د غوښو ټوټې. زه هم د هغوی په منځ کې خو یوازې سر او د سټې نیمايي مې هلته وو، هغه هم ټوک ټوک او په وینو لژند.

ځای مې سهي کړ. دا هماغه ځای و چې څو شېبې مخکې ما موټر بم په کې چوولی و.

سپین غږ وویل: اوس پوه شوي؟

دی ولاړ او زه یې یوازې پرېښودم. تندې اخیستی وم. د شیدو لښتې ته ورغلم. د شیدو رنگ سور اوښتی و. لپه مې ترې ډکه کړه. چې خوله مې ورته ونيوه، داسې بوی مې په سپرمو ننوت لکه اوسپنه چې زنگنه وي. په نه زړه مې خولې ته واچولې. ژر مې بېرته تو کړې.

اخځځخ، توف.

د وینو خوند په کې و.

ژبه مې د لاس په څټ باندې تېره کړه چې پاکه شي خو په لاس کې مې هم د وینو بوی او د وینو بې خوندي وه. خو ځله مې نارې په خوله کې واړولې او تو کړې. خو د وینو بوی او خوند مې په خولې پورې هماغسې نښتې وو. له معدې او له سږو نه مې د وینو وږم را وته.

یو بل کس راغی. د سرو شیدو ویالې ته کښاست، لپه یې ورته ونيوه.

ومې ویل: مه یې څښه! د وینو خوند لري.

ده لپه ځنې ډکه کړه.

ومې ویل: تا ته وایم! دا شیدې نه دي، وینې دي. نه یې وینې چې رنگ یې سور دی؟ د وینو رنگ په کې نه وینې؟

ده لپه خولې ته ورنژدې کړه، ویې ویل: دا خو تکې سپینې شیدې دي. وینه په کې له کومه شوه؟

پوزه یې وسوښله، ویې ویل: وا! څه خوندور وږم یې دی.

پوه شوم چې خبره څه ده.
لږه لاره مې ووهله. هوا د غوړو لوگیو بوی کاوه او ورسره د
انسان د وړیتې شوې غوښې بوی گډ و.
خوا مې وگرځېده.
کېناستم.

کانگې مې شروع کړې.
وینې مې قی کړې. خو یوازې وینې نه وې. لږ وروسته د وینو په
منځ کې د ماشوم د گوتې بندونه هم را ووتل.
سترگې مې رډې ختلې وې. ما ویل اوس به مې سترگې له ژورغالو
راوځي او کېښته به لوېږي.
ساه مې نه شوه اخیستی.
بیا مې له معدې څخه د کانگو داره را ووته.
په وینو کې یوه سترگه هم وه.

بیا مې په مری او ستوني باندې سخت زور راغی، د ژامې هډوکي
مې ارتې شوې، ستونی مې بهر خوا ته پورې وهل کېده. ما ویل
اوس به شکېږي. خوله مې لویه شوه، یو ورغوی مې له خولې نه
راووت او پر ځمکه ولوېد. بیا پوره لېچه، ورپسې یو سر، بیا یو
لینگی ... د انسانانو د بدنونو مختلف غړي مې له معدې څخه قی
کړل. د هر غړي قی کول دومره په عذابولم لکه د لنگون درد چې
گالم.

سخت بې سپکه شوی وم. پر مخی پروت وم. له پوزې او خولې
نه مې د وینو پومبکي څرېدل.
هغه بل سړی مې له څنگه تېر شو. لویه ساه یې واخیسته. ویې
ویل: واه! عجب خوشبویی ده.
په لستوني مې خوله پاکه کړه. په دوو گوتو مې پوزه تینگه کړه
چې د وینو پومبکي ترې وڅڅېږي.
را ولاړ شوم. لکه له اوږدې تبجنې ناروغۍ چې تازه رغېدلی یم،
بدن مې سست او کمزوری و.
گومان مې کاوه چې پېښې مې د ستې د وړلو تاب نه لري.
سوکه سوکه روان شوم.
هره خوا د وینو بوی، د سوځېدلو غوښو وږم، د غوړو لوگیو
ورېځې.
له هرې خوا د چاودنې غبرونه راتلل. هر گام به مې چې پر ځمکې
اېښوده، یو درز به یې کاوه. داسې درز چې ځمکه یې لړزوله او
غوږونه یې را کڼول. تر هر ځل کڼېدو وروسته، به مې غوږونه
بېرته ښه شول او له بل گام سره به بیا کڼېدل.
په غوږونو مې د لاسونو ورغوي کېښودل خو د چاودنو تندرینه
لا زورور شول. بېرته مې لاسونه لرې کړل. منډه مې کړه. د
مرمرینې مایې لاره مې ونيوه. د چاودنو غبرونه لکه د خیاطۍ
ماشین چې ښه یې تېز وچلوې، پر له پسې شول: درز، تنگ، دم،
بم، گرمب ...

مانی ته چې ځنگه ننوتم، غږونه ورک شول.
پر ملا کروپ شوم. لاسونه مې پر زنگنو کېښودل. ساه مې تېزه
وه. د وینو او سوځېدلو غوښو بوی نه و. شا و خوا ته مې سترگې
وغړولې. هوا رڼه وه، د غورو لوگیو وربځې نه وې.
بېرته نېغ شوم. لویه ساه مې واخیسته. چې بېرته مې ساه
وايسته، له سبرو مې یو تت غږ راووت. غږونه مې ورته څک کړل،
ویل یې: قاتله!
سah مې د مرمړینې مانۍ د گنبدې خوا ته پورته لاړه. په گنبده
کې تاوه شوه را تاوه شوه، بچي یې وکړل او یو لښکر ورنه جوړ
شو. قاتله! قاتله! قاتله!
ډېر بد شور جوړ شو.
د مانۍ له دېوالونو، له گنبدې، له ښینو، له غولي او ان د شرابو
له ښه همدغه ناره پورته کېده او پر ما یې حمله کوله.
ما مې مخې ته د لاسونو ورغوي ونيول خو د «قاتله!» ناره به مې
د ورغوي د هډوکو له منځه تېرېدله او پر مغزو مې کلکه لگېدله.
د وره خوا ته مې منډه کړه. د «قاتله، قاتله!» غږونه را پسې شول.
د تورېدلو مچيو غوندې یې له هرې خوا راباندې حملې کولې.
ډېره موده په دې بد خوندي کې لالهانده وم او هرې خوا ته
تښتېدم.

جنت را ته دوزخ شوی و. دومره یې عذاب راکړی و چې مرگ ته مې راضي وم خو چې د دې غبرونو له شره خلاص وای. خو نه مرگی و، نه له عذابه خلاصی.

نه پوهېږم چې څومره وخت همداسې را باندې تېر شو. بنایي د هغو وینو د ټولو څاڅکو په اندازه چې زما په وجه تویې شوې وې.

بیا ورو ورو هر څه بېرته سم شول. د وینو بوی، د انسان د ورېتو شویو غوښیو وږم او لوگي ختم شول.

د شیدو سوروالی ورک شو.

هوا پاکه صافه شوه.

د «قاتله!» نارې هم وار په وار سره کمې شوې، سوکه شوې، تتې شوې، ورکې غوندې شوې خو لا هم پاتې وې.

د غږ لوری نه را معلومېده چې له کومه راځي. هرې خوا ته مې غبرونه څک کړل، خو پته یې ونه لگېده.

گورم چې خپل زړه مې دغه غبرونه کوي، له هر درز سره وایي: قا - تل، قا - تل، قا - تل.

په اول سر کې خوبښ وم چې ځورونکي غبرونه تت شول خو وروسته بیا همدغو تتو غبرونو دومره ځورولم لکه هغه جگو نارو چې په عذابولم.

اوس به نو له زړه سره څه وکړم؟

کاش دغسې بوټ مې را ایستلی شوای.

او بيا دی ولې د قاتل، قاتل غږونه را ته کوي. ما خو هر وخت د ده منلې وه. هر څه مې د ده په خوښه کړې وو نو اوس مې ولې ځوروي؟

خو ښه خبره دا وه چې زما په گومان نورو دا غږونه نه اورېدل. نور نه پوهېدل چې زه په دوزخ کې يم او دوی په جنت کې دي. نو ما به هم داسې ښودله چې هر څه سم دي. يوه ورځ چا منې خوړلې. د منو د خوند صفتونه يې کول. ما هم يوه دانه را واخيسته. چې څنگه مې چک پرې ولگاوه، خوله مې له تور او خوسا خونده پکه شوه. خو په خوله مې وويل: وا! عجب خوند يې دی.

بل خرپ مې ترې وايست او په وچ زور مې له ستوني تېر کړ. چې يوازې شوم، خوا مې وگرځېده. کانگې مې وکړې. په کانگو کې مې له وينو سره د انسان د غوښو ټوټې را ووتلې. مرمړينۍ ماڼۍ ته ولاړم. د شرابو له حوض نه ډېر کسان چاپېر وو. هر چا به ورنه جام پکاوه. جامونه به يې سره کړنگول او په سر به يې اړول.

ما چې جام پکاوه، ومې ليدل چې د شرابو په منځ کې څوک گرځي. بدن يې ټوک ټوک او په وينو لت پت و. يوه پښه يې د حوض په يوه څنډه کې پرته وه. هغه يې پورته کړه. په سرپښې پورې يې ولگوله. څو گامه ها خوا ته يې خپل له څنگله غوڅ شوی

لاس وموند. بيا په حوض کې کښاست. د حوض په تل کې يې
گوتې وهلې.

ښه ورته ځير شوم. ومې پېژاند. دی هم په هاغو کسانو کې و چې
زما د موټر بم په چاودنه کې وژل شوی و.

خو هغه دلته په شرابو کې څه کول؟

گورم چې د حوض له تله يې څه پيدا کړل. بيا يې په مينځلو لگيا
شو.

سترگې مې تنگې کړې، گورم چې په ورغوي کې يې خوتې نيولې
دي او په شرابو يې مينځي.

شا و خوا مې نورو ته وکتل. هر څوک په خپل مجلس لگيا وو.

تر ټولو نژدې کس ته مې وويل: دا سړی د شرابو په حوض کې
څه کوي؟

حوض ته يې وکتل. ويې ويل: کوم سړی؟

په لاس مې هغه ځای ته اشاره وکړه چې هغه سړی په کې ناست
و.

ويې ويل: زه خو څوک نه وينم.

بل ته مې دغه خبره وکړه.

ويې ويل: سد دې په سر کې دی؟ سړی له کومه شو؟

سر مې چټک دې خوا ها خوا وخوځاوه. سترگې مې څو وارې
وځمبلې. ما ويل زما په نظر کې به ستونزه وي خو چې ور ومې

کتل، بيا مې هم په شرابو کې ناست سړی لیده.

فکر مې وکړ چې دا نور به يې ځکه نه وينې چې نشته دي. يو بل
کس چې ماڼۍ ته تازه را ننوتلی و، د بڼې خوا ته روان و. په منډه
ورغلم، هغه مې تر لاس نيولی د حوض غاړې ته راوست.
ومې ويل: هغه ځای ته وگوره، څوک درته ښکاري؟
ويې ويل: لکه چې ډېر دې څښلي دي.
هېچا هغه نه لیده، خو ما ته ښکارېده.
ټولو جامونه پورته کړل.
دې خوا ها خوا مې وکتل.
څو کسانو غږ را باندې وکړ: پورته يې کړه! تل دې وي جنت او
شرابونه يې!
ناچار جام مې پورته ونيو او د دوی له جامونو سره مې
وکړنگاوه.
چې غورپ مې ورنه وکړ، سپر مې د خوتو په بوی ډکې شوې.
په منډه له ماڼۍ نه ووتم.
په يوه گوښه ځای کې کېناستم.
کانگې مې وکړې. له خولې نه مې خوتې را ووتې.
پاخېدم. په چمن کې وگرځېدم.
ناڅاپه شور ما شور شو.
دېرش پنځه دېرش کسانو دې خوا ها خوا منډې وهلې. د هر چا له
بدنه وينې روانې وې.

د يوه پښه له زنگونه پرې وه. هغه خپله غوڅه شوې پښه پورته پورته غورځوله او خوشحالي يې ورته کوله. ما ته يې پام شو. پښه يې زما خوا ته وار کړه. پښه يې په هوا کې څرخېدلې څرخېدلې راغله. نږدې وه چې په سر مې ولگېږي خو بېرته وگرځېده او د خپل څښتن خوا ته ورغله.

د يوې ښځې له نسه کولې راوتلې وې. هغې د خپلو کولو له دوو سرو نه نيولی و او د رسی غونډې يې تاووله او توپونه يې وهل. ما ته يې چې وکتل، کولې يې را پسې خطا کړې. کولې راغلي او له غاړې نه مې چاپېرې شوې. سختې را پورې ونښتې. راکش يې کړم. په څټ ولوېدم.

هاهاها. ټولو وخنډل.

بېرته را پورته شوم.

د بل چا سر نه و. گورم چې سر يې تر تخرگ لاندې نيولی و.

په بل باندې يې غږ وکړ: واليبال کوي؟

هغه چې يوه سترگه يې مخې ته غورځېدلې وه، خپله سترگه يې پورته کړه، ويې ويل: راځه!

پرې سري خپل سر ور واچاوه. دواړو واليبال ور باندې شروع کړ.

خو دقيقې يې واليبال وکړ او بيا يې سر زما خوا ته ډېر کلک شوت کړ. سر په چټکۍ زما خوا ته راغی.

منډه مې کړه.

د سر کټ کټ خندا مې اورېدله چې وار په وار را نږدې کېده.
منډه مې تېزه کړه. له شا را پسې شور جوړ و.
مخ مې واراوه. د چا سترگه، د چا غوڅ شوی لاس، د چا پرې
شوې پښه، د چا سر، د چا کولې ټول را پسې وو.
هر یوه نارې کړې:

- ویې نیسئ!

- را ټینگ یې کړه!

- مه یې پرېږده!

- هلی!

زه مخکې او دوی په منډه را پسې وو.
ځغله ځغله ځغله، یوې سمڅې ته ورسېدم.
ورننوتم. څو پورې چې مې سترگو کار کاوه، منډې مې په کې
وهلې. بیا نو تیاره زیاته شوه.
ودرېدم.

غوږونه مې څک کړل.

شور ما شور نه و. یوازې خپله ساه او د زړه دریا مې اورېدله.
شا ته مې وکتل. سر او پښه او سترگه او کولې ... را پسې نه وو.
ساه مې بنده بنده کېده. حلق مې وچ و.
کېناستم.

د سمڅې ډډې ته مې تکیه وکړه. خولې را باندې ماتې وې. شپبه
وروسته لوند خيشت وم.

ورو ورو مې ساه سمه شوه.

اوس څه وکړم؟

بېرته له سمځې نه وځم که همدلته پاتې شم؟

د باندې مې څه دي نو چې ورشم؟

نور نو د زغملو نه و.

دا څه حال دی چې هر څه نورو ته نعمت دی خو ما ته عذاب دی.

که په دوزخ کې وای نو زغمل به یې آسانه وو ځکه چې ټولو به

زما غوندې یو شان عذاب گاله. خو اوس هر چا خوندونه اخیستل

خو ما بد خوندي.

زما دوزخ که په دوزخ کې وای نو باک به یې نه و خو غم دا و چې

زما دوزخ په جنت کې و. بلکې جنت پخپله زما دوزخ و.

پاڅېدم.

په سمځه کې وړاندې روان شوم.

په اول سر کې څه نا څه رڼا وه. د پېښو د اېښودلو ځای مې سهي

کولی شو. څومره چې وړاندې تلم، رڼا هماغومره کمېده. نه

پوهېدم چې گامونه مې پر څه شي ېدم او مخې ته مې څه دي،

بس روان وم.

لاسونه مې د ړندو غوندې مخې ته نيولي وو. د هر گام په

اېښودلو سره ېارېدم چې تیندک ونه خورم یا مې سر په څه شي

ونه لگېږي خو بیا هم روان وم.

همداسې تلم تلم او په مطلقه تاریکي کې ډوبېدم.

او بالاخره په تيارو کې پسې ورک شوم.

پای

۲۰۲۲ د مارچ ۳۰

بامبرگ، جرمني

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**